ÜLKEDE
Gündem
9 HAZİRAN 1998 SALI
YIL: 1 SAYI: 329/1
BİRİNCİ BASKI
FİYATI: 125.000

Bingöl İl Örgütü'ne polis baskısı

HADEP'e yönelik baskılar devam ediyor. HADEP Bingöl il yöneticisi Hüseyin Yağaşan'ın oğlu Hasan Yağaşan ve üye Mücahit Tan 5 Haziran gecesi Dörtyol parkında oturdukları sırada polis tarafından kaçırılarak ölümle tehdit edildi ve ajanlık teklif edildi. Baskıların ciddi boyutlara ulaştığını belirten İl Başkanı Niyazi Azak, polisin yasalar çerçevesinde davranmadığını kaydederek, Savcılığa suç duyurusunda bulundu. 4'te

PKK lideri, korucuların silah bırakmaları halinde kendilerine dokunmayacaklarını söyledi

Korucular çağrı

Koruculuk için kritik bir süreç yaşandığını belirten Öcalan "Anlayışlı davranırlarsa, intikamcı davranmayacağız' dedi.

Kullanıldılar Korucúlara silah bırakma çağrısında bulunan PKK Genel Başkanı Öcalan, statüleri kaldırılacak olan korucuların ortada bırakılacağını belirterek şunları söyledi: "Bu insanlar halkına karşı en kötü şekilde kullanılmışlardır. Gerçekten üzülüyoruz. Ne yapıp yapıp onlara yardımcı olmak gerekiyor"

Çözüm süreci Öcalan, Güneyli Kürtler'e de seslenerek, "Çözüm sürecine girilmiştir. Kürt alternatifi, Ortadoğu devletlerince anlayışla karşılanıyor. Demokratik bir federasyon kesinlikle gündem haline geliyor. Birliklerini geliştirsinler. Özellikle halk daha cesur adımlar atsın. Bu sefer sonuç alacaklardır"dedi. 11'de

İstifalar gündemde

Şırnak'ın Uludere ilçesinde, Güney Kürdistan'da düzenlenen harekat dönüşü 21 korucunun tutuklanması üzerine başlayan gerginlik devam ediyor. Şırnak milletvekilleri ile Jirki, Gewdan, Mamxuran ve Goyî aşireti ileri gelenlerinin girişimleri sonucu daha önce tutuklanan 6 korucu serbest bırakılırken, korucuların yargılanmasına önümüzdeki günlerde başlanacak. Aşiret mensupları, diğer korucuların serbest bırakılmaması halinde isitifa edeceklerini söyledi. Haberi 3'te

Güney harekatı rezalet

Öcalan, Türkiye'nin Güney Kürdistan'a düzenlediği son harekatı rezalat olarak değerlendirerek, "Harekat, gerek teknik, gerekse sayı olarak "30 Ağustos Zaferi" kadar kuvvetli yürütüldü. 80 bine yakın kuvveti harekete geçirerek, 300'den fazla tankla 20 Mayıs'ta başladı. 30 Ağustos zaferi 4 gün sürerken, Güney harekatındaki süre bunun 4-5 katını geçti. Üstelik bir bildirisi bile yok. Sen bu kadar masraf yapacaksın, halkına bildiriyle açıklama bile yapmayacaksın. Bu rezalet" dedi. 11'de

Dolandırıcılar Meclisi

Siyasi partiler ile Genelkurmay arasındaki ilişkileri değerlendiren Öcalan, şunları söyledi: "Demirel oldukça basit bir memur durumuna sokulmuştur. Parlamento da en sorumsuz, en kişiliksiz kurum. Bu parlamantoya ölü parlemento da demek mümkündür. Uzun süre başkanlığını yapan Mustafa Kalemli'nin işi gücü dolandırıcılık olmuştur, vurgun yapmıştır. Başı böyle olursa; diğerleri nasıl olur. Dolayısıyla parlamento ölmüştür veya dolandırıcılar parlamentosudur." 11'de

Köye dönüş amaçlanıyor

GÖÇ-DER, sürdürülen kirli savaşın acı bir sonucu olarak yerlerinden, yurtlarından, köylerinden zorla göçettirilen Kürt göçerlerin sorununun çözülebilmesi için 7-13 Haziran'ı Göç Haftası ilan etti.

■ Metropollerde paylarına hep varoşlar düşen Kürtler, sağlık, eğitim, barınma gibi dev sorunlarla başbaşa kalıyor. Gözardı edilemeyecek kadar ciddi olan göç sorununun çözülmesi için GÖÇ-DER tarafından Göç Haftası ilan edilerek, sorunun ertelenmeksizin çözümü amaçlanıyor.

■ Geçtiğimiz hafta Meclis'te görüşülen 'Göç Raporu'nun rafa kaldırılmasına tepki gösteren GÖÇ-DER Genel Başkanı Mahmut Özgür, şöyle konuştu: "Bu haftayı belirlememizin nedeni köylerimize dönüş için mücadeledir. Başlangıçta, göçün zararları konusunu hazırlayacağı z." 2'de

DİLEKÇELER BAKANLIĞA GÖNDERİLECEK- GÖÇ-DER Başkanı Mahmut Özgür, göç sorunuyla ilgili hazırlayacakları raporu ilgili merciilere vereceklerini, ayrıca göçzedelerin mağduriyetliklerini anlıttıları dilekçeleri İstanbul Valiliği aracılığıyla İçişleri Bakanı'na göndereceklerini de söyledi.

Lice köyleri açlığa mahkum

■ Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Xweylinê, Xana Kelê, Biryas, Comelaş, Kerwas, Hezan, Koçeran, Bawerdê, Çemê Sarumê, Şêxan, Gir ve Hezmaz köylerine uygulanan gıda ambargosu sıklaştırıldı. Daha önce her ay bir torba un, şeker ve bir teneke yağ almalarına izin verilen köylülere verilen gıda miktarı yüzde elli oranında düşürüldü. Haberi 3'te

Kontralar kullanılıyor

■ PDK'nin kontrgerilla birlikleri oluşturduğu ortaya çıktı. Çoman kasabası yakınlarında çıkan bir çatışmada ölen bir gerillanın kafasını keserek askeri birliklere göndermeleri üzerine ortaya çıkan kontra grubunu takip eden gerillalar, grupta yer alan 9 kişiyi öldürdü.

■ Güney'de yapılan harekatta çatışmalar, askeri birliklerin geri çekilmesi üzerine büyük ölçüde durdu. TSK, Haftanin bölgesinden de geri çekilirken, gerillalar Çoman, Lêlikan ve Siyarê bölgelerinde PDK peşmergelerine saldırı düzenledi. Çatışmalarda 8 peşmerge öldü. 3'te

Birdal'a 15 gün ziyaret yasağı getirildi.

Akın Birdal taburcu oldu

■ Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'ın adamlarından Küçükçekmece Karakolu'nda uzman çavuş olarak görev yapan Cengiz Ersever'in azmettirmesiyle Bahri Eken ve Kerem Deretarla adlı tetikçilerin silahlı saldırısında ağır yaralı olarak kurtulan Birdal tedavi gördüğü Sevgi Hastanesi'nden dün taburcu oldu. 4'te

Taksim'de polis infazı

■ Taksim Parkı'nda hırsızlık yaptığı iddiasıyla 'dur' ihtarına uymadığı gerekçesiyle Malatya Kürecik nüfusuna kayıtlı Nazmi Kızılocak (23) geçtiğimiz cumartesi günü polis Alpaslan Kandemir tarafından sırtından vurularak infaz edildi.

■ 2 ay önce askerliğini tamamladıktan sonra oğlunun, sahibi olduğu kahvehanede kendisinin yanında çalıştığını belirten baba Hasan Kızılocak, infaza tepki göstererek, "İnsan hayatı bu kadar ucuz mu? Oğlumun kapkaççı olduğu iddası yalan" dedi. Aile çantası çalındığı iddia edilen kadının nerede olduğunu sordu. Haberi 4'te

Nazmi Kızılocak

Berlin'de çözüm tartışması

■ ABD'deki muhafazakar çevrelere yakınlığı ile bilinen Aspen Enstitüsü'nün organize ettiği ve Türkiye, Almanya ile ABD'den çok sayıda üst düzey davetlinin katıldığı konferans sürüyor. Konferansta Kürt sorununun yanısıra Türkiye'nin dış politikası da sivil toplum örgütleri ile hükümetler düzeyinde ele alınıyor.

■ Başta ABD olmak üzere, Almanya ve Türkiye'den 30'a yakın politikacı, bilim adamı ve gazetecinin katıldığı konferansta, Türk heyetinin Kürt sorununda PKK'siz çözümü savunması, ABD heyetinin ise PKK'li çözümü savunması bekleniyor. Haberi 11'de

MUTABAKATI DEĞERLENDİRDİ:

Ortak olmam

■ Demirel, Başbakan Yılmaz ile Baykal arasında varılan, 'Yılbaşında hükümetin istifası ve bağımsız bir hükümetle 18 Nisan'da seçime gidilmesi' mutabakatı konusunda "Hükümet formülünün empoze edilmesini kabul etmem. Mutabakata üçüncü ortak olmam" dedi. 5'te

Bu çığlığa kulak verin

■ Siirt'in Baykan ilçesinde haftalık olarak yayınlanan Demokrat Baykan gazetesi ve çalışanlarına yönelik baskılar devam ediyor. Gazeteye yaptığı baskılarla adını duyuran Baykan Emniyet Amiri Ali Ulusoy'un 1 Haziran'da Hatay'a tayin edilmesinden sonra bu kez devreye Kaymakam Cihangir Köksal girdi. Haberi 8'de

Vietnam'da sarin kullanıldı

■ ABD ordusunun, Vietnam Savaşı sırasında, "Düşman safına kaçan" askerlerine karşı düzenlediği özel bir operasyonda sinir gazı (sarin) kullandığı ortaya çıktı. CNN, operasyonun CIA'nın da desteğiyle düzenlendiğini ve Beyaz Saray'dan da onay alındığını kaydetti.

■ Dönemin ABD Genelkurmay Başkanı Amiral Thomas Moorer, sarin gazının, 1970'de Tailwind operasyonu sırasında Laos'taki bir köye yönelik gizli bir saldırıda kullanıldığını doğruladı. 7'de

Gerillaya görkemli tören

İspanya polisinin geçen hafta bir eve baskın düzenleyerek katlettiği ETA üyesi Ignacia Ceberio'nun cenaze törenine binlerce kişi katıldı. Törende siyasi tutukluların Bask Bölgesi'ndeki cezaevlerine nakil edilmeleri istendi. 7'de

Kültürümüze sahip çıkalım

İzmir'e yerleştikten sonra dengbêjliğe yıllarca ara veren Mehmet Reşit Kalar, verilen mücadele ve Med TV'nin etkisiyle kitlelerin karşısına yeniden çıkmaya başladığını belirterek, 'artık neye hizmet ettiğimi iyi biliyorum' dedi. 9'da

CHP baraj krizini unuttu!

Bakan Türk, geçen seçimlerde barajı zor geçen CHP'nin şimdi yüzde 10'luk barajda diretmesinin şaşırtıcı olduğunu söyledi. Türk, barajın indirilmesiyle HADEP'in Meclis'e gireceğini kaydetti. 5'te

BTS'den sürgün uyarısı

Ulaşım işkolunda örgütlü Birleşik Taşımacılık Sendikası'nın sendikal faaliyetlerin yürüten 16 kişinin sürgün edileceği bildirildi. BTS'den yapılan açıklamada karara tepki gösterilerek, sürgünlerin durdurulmaması halinde iş bırakma dahil eylem yapılacağı uyarısında bulunuldu. 6'da

Göçedenlerin sorunlarının çözülmesini isteyen GÖÇ-DER 7-11 Haziran tarihlerini Göç Haftası ilan etti

Hedef köye dönüş

LALEŞ KURT / FARUK AKTAŞ / İSTANBUL

Yerlerinden yurtlarından koparılarak büyükşehirlerin varoşlarına itilip sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda bırakılan milyonlarca Kürt göçzedenin sorunlarının çözülmesini isteyen GÖÇ-DER, 7-13 Haziran'ı 'Göç Haftası' ilan etti. Dünyada ilk kez ilan edilen 'Göç Haftası' kapsamında göçzedelerin sorunları kamuoyunun gündemine taşınmaya çalışılacak.

Geçtiğimiz hafta Meclis'te görüşülen 'Göç Raporu'nun rafa kaldırılmasına tepki gösteren GÖÇ-DER Genel Başkanı Mahmut Özgür, göç sorununa çözüm bulununcaya kadar 7-13 Haziran tarihleri arasını Göç Haftası ilan ettiklerini söyledi. Bu yıl ilk defa çeşitli etkinliklerle göç sorunun tartışılacağı haftanın iki anlamı olduğunu ifade eden Özgür, şöyle dedi:

"Bu haftayı seçmemizin nedeni, 1934 yılında ilk defa parlementoda İskan Kanunu kabul edilmesi ve Haziran ayının köye dönüş için uygun bir mevsim olması. Bu haftayı belirlememizin nedeni ise köylerimize dönüş için mücadeledir. Başlangıçta, göçün zararları konusunda hazırlayacağımız raporları ilgili mercilere vermeyi düşünüyoruz. Ayrıca, göçzedelerin, mağduriyetlerini anlattıkları dilekçeleri İstanbul Valiliği aracılığıyla İçişleri Bakanı'na göndereceğiz."

Özgür'den öneriler

Göç sorununun çözülmeden demokrasinin gelişmesinin mümkün olmayacağını belirten Özgür, "İnsanları, güvenlik veya sebep ne olursa olsun, evlerini, topraklarını, yurtlarını terketmeye zorlamak, konut dokunulmazlığını, bireysel özgürlüğünü ve mülkiyet hakkını kısıtlamak yasalara aykırıdır" dedi. Meclis'in, komisyon aracılığıyla hazırladığı 'Göç Raporu' ile suçunu örtmeye çalıştığını kaydeden Özgür, milyonlarca göç mağdurunun görmezden gelindiğini söyledi. Mahmut Özgür şöyle dedi:

"Devlet göçettirdiği insanları maddi olarak desteklemek zorunda. Bu insanların göçettiği yerlerde kimliklerinden dolayı ev bulmaları zor, buldukları zaman da kiraları ödeyemiyorlar. Devletin bu insanların ev kiralarını ödemesini, hastanelerde ücretsiz tedavilerini yapmasını, OHAL uygulamasını kaldırmasını, köye dönüşte evlerin onarılması için tazminat ödemesini istiyoruz."

■ Köye dönüş aldatmacası

11 Ağustos 1997 yılında Başbakan Yardımcısı Bülent Ecevit başkanlığında yapılan, "Doğu ve Güneydoğu İllerinde Uygulanacak Kalkınma Programlarının ve Yerleşme Hareketlerinin Takibi ve Koordinasyon Kurulu" toplantısı sonrası alınan kararda, göçzedelere başta koruculuk şartı olmak üzere 3 seçenek sunuldu: 1- Güvenliğin tam olarak sağlandığı ve ekonomik olanakları yeterli düzeyde olan köylere dönüş, devlet katkılarıyla özendirilecek. 2- Kentlerde kalmak isteyenlere bulundukları yerlerde istihdam, geçim ve barınma olanağı sağlanacak. 3- Hazinenin sağlayacağı tarım ve hayvancılığa elverişli arazilerde toplu yerleşim merkezleri kurulacak. Böylece çiftçiliği ve hayvancılığı sürdürmek isteyen ama köylerine güvenlik nedeniyle henüz dönmeyen kişilere, devlet tarafından bu arazilerde çiftçilik ve hayvancılık imkanı sağlanacak. Ancak, Ecevit'in, bölgede yatırımlara ağırlık verileceği ve köylülerin köylerine dönebileceği yönündeki açıklamalarına rağmen köylerine dönenler geri gönderiliyor.

■ TBMM Göç Raporu

TBMM Göç Komisyonu'nun, Haşim Haşimi başkanlığında Kürt illerinde yaptığı incelemeler sonucu hazırladığı "Göç Raporu" geçtiğimiz hafta Meclis'te görüşüldü. Ancak, DSP, DYP ve ANAP'lı komisyon üyeleri göç raporuna, "bölücülük yapıldığı, devletin politikasıyla bağdaşmayan önerilerde bulunulduğu" gerekçesiyle karşı çıktı. TBMM Genel Kurulu'nda ele alınan raporla, "Kürt kimliğinin tanınması talebi ve köy boşaltmaların hukuka uygun olarak yapılmadığı" ilk kez devletin resmi evraklarına geçmiş oldu.

■ GÖÇ-DER'in programı

Dernek yönetiminin 'Göç Haftası' nedeniyle hazırladığı program çerçevesinde 9 Haziran saat 12.00'de GÖÇ-DER Genel Merkezi'nde hafta boyunca sürecek resim sergisinin açılışı olacak. 10 Haziran saat 14.00'te İçişleri Bakanlığı'na, 11 Haziran 1998'de ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne göçzedelerin mağduriyetleri ile ilgili dernek yönetimi ve göçzedeler tarafından birer dilekçe verilecek. 12 Haziran'da saat 12.00'de dernek genel merkezinde göç dramı ile ilgili video gösterimi, 13 Haziran saat 13.00'te ise dernek yönetiminden göç semtlerine gezi düzenlenecek

GÖÇ-DER Genel Başkanı Mahmut Özgür Göç Haftası nedeniyle dün İstanbul Tabip Odası'nda basın toplantısı düzenledi. Göçzedelerin de katıldığı toplantıda Özgür, son yirmi yılda sıkıyönetimle yönetilen bölgede, güvenlik gerekçesi ile köylerin zorla boşaltıldığını söyledi. Hak ihlallerine karşı hiçbir girişimde bulunmayan ve buna karşı sessiz kalan hükümet yetkililerinin, köy-kent projesi ile çözümsüzlüğü dayattığını kaydetti.

■ Göçettirme Kürtler üzerinde bilinçli bir politika olarak yürütüldü

Devletin Kürtler üzerindeki 'zorla göçettirme' politikaları 1923'lerde başladı ve 1925'lerde yoğunluk kazandı. Bu yıllardaki Kürt isyanları sırasında 206 köy ve 8758 ev yakıldı. Her isyan hareketi ya da başkaldırının ardından köyleri yakılan ve sürgünlerle cezalandırılan Kürtler, asıl sürgünleri 1925 Şeyh Sait İsyanı'nın ardından yaşadı. Gurbette bile sürgüne gönderilen Kürtler, dönemin İstanbul Belediye Başkanı Rıdvan Paşa'nın öldürülmesinden sonra Bedirxan ailesi ve yakınlarından üç bin kişi Mekke'ye sürgün edildi. İsyanın ardından, Kürtler'in sürgüne gönderilmelerinin yasal kılıfları da hazırlandı. 16 Haziran 1927 tarihinde kabul edilen "Bazı Eşhasın Şark Bölgesinden Garp Vilayetlerine Nakli" adlı yasa, bu konudaki ilk yasalardan biri. Bu yasa kapsamında 80 aileden 1400 kişi batıya sürgün edildi. Ardından, 21 Haziran 1934'te 2510 sayılı İskan Kanunu geldi. Bu kanunla birlikte daha önce çıkarılan kanunlar ve alınan tedbirler, belirli bir sisteme bağlandı. Kanunun, "Türk kültürüne ait olmayan göçebelerin dağıtılması" ve "casusluklara sezinlenenlerin sınır boylarından uzaklaştırılmasını" öngören hükümler 13 yıl boyunca uygulandı. Kürtlerin yaşadığı bölgelerden İstanbul'a, 1960'lardan itibaren başlayan Süryani göçü, 1970'li ve 80'li yılların ortalarından itibaren kitlesellik kazandı. 1980'lerin başında bölgede 40 bin kadar Süryani yaşarken, 1990'larda bu sayı 5000'in altına düştü. Yaşanan savaş koşulları nedeniyle İstanbul'a göç eden 1800 aileden 1600'ü Süryani, 100 kadarı da Keldaniler oluşturuyordu. PKK'nin 15 Ağustos 1984'teki Eruh-Şemdinli baskılarıyla şiddetlenen savaşta, devlet bir kez daha bildik yöntemlerini kullandı. Bu doğrultuda "denizi kurutma" yöntemine başvuran devlet, yöntem kapsamında, köylüler koruculuğa zorlandı, kabul etmeyenlerin köyleri yakıldı, yıkıldı. Bölgedeki 5000 yerleşim biriminden, 1989-1998 yılları arasında 3216 köy ve mezra yakılıp boşaltıldı. Kimi köy ve mezralar kısmen boşaltılırken, kimi köy ve mezralar bir kaç kez yakıldı. Bölgede boşaltılan yerleşim yerlerinden göç edenlerin sayısının 3 milyonu aştığı bildiriliyor. 'TBMM Göç Komisyonu'nun Ocak ayında yayınladığı rapora göre, 905 köy, 2523 mezra olmak üzere 3 bin 428 yerleşim birimi boşaltıldı. Raporda, 60 bin evin, 400 bin kişinin mağdur edildiği ifade edildi. Aksiyon dergisinin resmi kaynaklara dayanarak yayınladığı verilere göre ise, Kürt köylerinden şehir merkezlerine göç edenlerin, toplam nüfusun yaklaşık yüzde 85-90'ı olduğuna dikkat çekildi. Bu veriler, yaklaşık 5 milyon insanın yer değiştirdiği anlamına geliyor.

AİHM'de 358 göç başvurusu var

Kürt illerinde sürdürülen kirli savaş nedeniyle bölgeden göçe zorlananların Türkiye aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) açtıkları dava sayısı, Dışişleri Bakanlığı verilerine göre 358'e ulaştı. Göç Komisyonu raporuna yansıyan bilgilere göre, göç mağdurları, devlet güçlerinin köylerini yaktığını, göçe zorladıklarını, akrabalarının öldürüldüğünü ve kaçırıldığını bildirdiler.

Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Konseyi, İnsan Hakları ve AGİT Göç Komisyonu raporuna yansıyan verilere göre, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan 358 kişisel başvuru içinde en ağırlıklı bölümü Diyarbakır'ın Lice ilçesinden göç etmek zorunda kalanların başvuruları oluşturdu. Bu bölgeden yapılan başvurularda göç nedeninin çoğunu devlet güçlerinin baskısı oluşturdu. Türkiye'nin göç nedeniyle sadece bir başvuru için 260 bin Fransız Frangı ile 8 bin 123 İngiliz Sterlini ceza ödemeyi kabul ettiğini gösteren komisyon raporunda, 358 kişinin kişisel başvuru gerekçeleri ve şikayetlerinden bazıları şöyle:

Yer: Diyarbakır'ın Kulp ilçesi, Çekirdek mezrası.

Olay: Mezraların uçaklar tarafından bombalanması, evlerin yıkılması, 5 kişinin ölmesi, 1 kişinin yaralanması.

Sonuç: Türkiye bu başvuruyla ilgili açılan davada başvuranlara toplam 260 bin Fransız Frangı ve temsilcilerine de 8 bin 123 İngiliz Sterlini ödedi.

Yer: Muş'un, Malazgirt ilçesi, Dirimpınar köyü.

Olay: Eylül 1994'te köyden üç genç kadının PKK gerillalarına katılması üzerine köy imamının evinin güvenlik güçleri tarafından yakılması.

Yer: Muş'un Malazgirt ilçesi, Nurettin köyü.

Olay: Nurettin köyünün korucular tarafından yakılması, köylülerin kurtarabildikleri eşyalarıyla birlikte göç etmek zorunda kalmaları.

Yer: Diyarbakır'ın Lice ilçesi.

Olay: Lice'de güvenlik güçlerince yapılan operasyonlar sonucunda ev ve eşyaların yakılması ve yaralanmaları.

Yer: Siirt'in Eruh ilçesi, Güçlükonak beldesi, Fındık ve Kırkağaç köyü

Olay: Güvenlik güçlerinin emriyle yaşamakta oldukları Kırkağaç köyünü boşaltıp Fındık köyüne göç etmeleri, 13.8.1994 tarihinde Fındık Jandarma Karakolu tarafından köye operasyon düzenlenmesi ve yakınlarının kaçırılması.

Yer:Diyarbakır'ın,Lice ilçesi.

Olay: Lice'de devlet güçlerince yapılan operasyonlar sırasında ev, dükkan, otomobil gibi mal varlıklarının yakılması ve yakınlarının öldürülmesi.

Yer:Dersim'in Hozat ilçesi, Sarısaltık, Dürüt köyü.

Olay: 4 Ekim 1994'te Dersim'de askeri operasyonların başlaması sırasında köylerini terk etmek zorunda kalmaları, evlerin, eşyaların, keçilerin, arı kovanlarının yakılması ve yakınlarının kaçırılması.

Yer: Diyarbakır'ın Dicle ilçesi Kelekçe köyü.

Olay: Köylerinin güvenlik güçlerince sarılması, 9 evin yakılması ve olaydan sonra da bütün köyün korkudan göç etmesi.

Yer: Diyarbakır'ın Lice ilçesi.

Olay: Güvenlik güçlerince düzenlenen operasyonlar sırasında evlerin tahrip edilmesi, yakılması, sivil halkın üzerine ateş edilmesi.

Yer: Dersim, Hozat ilçesi, Kozluca Köyü.

Olay: Köye operasyon düzenleyen askeri birliklerin köyün çevresindeki mezraları yakmaları, Kozluca köyünü de boşalttıktan sonra ateşe vermeleri.

Yer: Diyarbakır ili Ağıllı Köyü.

Olay: Köylerinin güvenlik güçlerince yakılması, bu nedenle göç etmek zorunda kalmaları.

Yer: Diyarbakır'ın Bismil ilçesi, Serçeler köyü,

Olay: Korucu olmayı reddettikleri için köyün yakılması.

Yer: Diyarbakır'ın Liçe ilçesi Ağıllı köyü.

Olay: 12 Mayıs 1994 tarihinde köye gelen jandarmaların evleri ateşe vermeleri, karşı çıkanlara kötü muamele yapmaları, ertesi gün oğlunun cesedinin bulunması ve oğlunun jandarma tarafından öldürülmesi.

Yer: Diyarbakır'ın Lice İlçesi, Turalı Köyü.

Olay:18 Mayıs 1994 tarihinde güvenlik güçleri tarafından mezrasının sarılması, evlerin ateşe verilmesi, 5 oğlunun gözaltına alınması, 3'ünün serbest bırakılması, ancak ikisinden bir daha haber alamaması.

Yer: Muş ili Malazgirt ilçesi, Derepınar köyü.

Olay:18 Eylül 1995 tarihinde evleri ve eşyalarının jandarma ve özel tim mensupları ile Nurettin köyünden gelen korucular tarafından yakılması, Makbule Kınay ve çocuklarının dövülerek hakarete uğramaları.

Yer: Diyarbakır İli, Silvan ilçesi, Ormaniçi köyü.

Olay: 24.7.1993'te korucular tarafından köye yapılan baskında evlerinin, bahçe ve tarlalarının taranıp yakılıp yıkılması ve eşyalarının yakılması, ertesi gün oğlunun cesedinin bulunması ve oğlunun jandarma tarafından öldürülmesi.

Yer: Diyarbakır'ın Lice ilçesi.

Olay: 6 Mayıs 1994'te köye gelen askerlerin köylüleri meydanda toplayarak evleri ateşe vermesi, köyü 3 gün içinde boşaltmaya zorlanmaları, 2 kardeşi ve bir oğlunun gözaltına alınması ve kendilerinden bir daha haber alamaması.

Yer: Diyarbakır'ın Bismil ilçesi, Ağıllı köyü.

Olay: 23 Kasım 1993 tarihinde köye gelen askerlerin evlerini boşaltmaları için baskı yapmaları, oğlunu gözaltına almaları ve bir daha kendisinden haber alamaması.

Yer: Bingöl İli, Yayladere ilçesi, Çayağazı köyü, Değirmen mezrası.

Olay: 1994 yılında köye yapılan askeri operasyonlar sonucunda köyünün ve evinin yakılması, çatışmalarda güvenlik güçlerince 9 kişinin öldürülmesi.

Yer: Dersim ili, Kozluca köyü.

Olay:7 Ekim 1994 terihinde Kozluca köyüne operasyon düzenleyen askeri birliklerin köyün çevresindeki mezraları yakmaları, köyü boşalttıktan sonra evleri ateşe vermeleri.

Yer: Dersim ili, Sarısaltık köyü, Derindere mezrası.

Olay: 4 Ekim 1994'de askeri birliklerce başlatılan operasyon sırasında evinin eşyaları ile birlikte yakılması, hayvanlarının öldürülmesi, babasının askerler tarafından götürülmesi.

Yer: Diyarbakır, Lice ilçesi, Sis Köyü.

Olay:10 Ağustos 1993 tarihinde güvenlik güçlerinin köyde bulunan 60 haneyi yakıp yıkmaları.

Yer:Diyarbakır, Hazro ilçesi Çiftlibahçe köyü.

Olay: 8 Kasım 1993 tarihinde Hazro Jandarma Karakolu'na bağlı askerlerin ve Kırmataş-Sarıerik-Meşebağlar-Kavaklıboğaz köylerinden katılan bazı köy korucularının köylüleri toplayarak kötü muamelede bulunmaları, evleri ve tütün tarlalarını ateşe vermeleri.

Yer:Diyarbakır ili, Kocaköy ilçesi Tepecik köyü.

Olay: Aralarında köy korucularının da bulunduğu güvenlik güçlerinin köye düzenledikleri baskında amcasının ve iki kuzeninin öldürülüp evinin yakılması ve sonuçta köyden ayrılmak zorunda kalması.

Yer: Şırnak ili, Güçlükonak ilçesi Ormaniçi köyü.

Olay: Güçlükonak Jandarma Komutanlığına bağlı jandarmalar ile komando bölüğünden oluşan askeri birliklerin köye düzenledikleri baskında köylülerin öldürülüp, köyün ise tamemen yakılması." ■ ANKARA

YORUM

KEMAL OKUTAN

Yeşil'leşen Rejim Özgürleşen Halkla Aşılır

Yeni bir toplumsal sisteme gebe olan eski toplumun tarihsel süreci, hukuksal yapısı, dinamikleri, örgütsel dokusu, iççekişme ve çatışmaları, psikolojik etkenleri yeni toplumsal süreci şekillendirir. Yeni rejim tıpkı canlı organizmalar gibi içerisinde büyüdüğü ortamından özelliklerinden etkilenir. Eskinin kimi özellikleri yeni rejime gecer, varlığını sürdürür. Bu gerçeklik "yeni" Türk egemenlik rejimi için üst boyutta geçerlidir. Çünkü kemalist rejim, eskiyle hesaplaşarak değil, uzlaşarak boy vermiştir. Osmanlı'nın despotik anlayışını tasfiye ederek değil, onun kurum, kuruluş ve kadrolarını kullanarak şekillendirmiştir. Osmanlı "anadan" doğan bebek, bundan dolayı sakat doğmuştur.

İthat ve Terakki Cemiyeti çözülüşün önüne geçemedikçe gittikçe ırkçılaşmış ve sonunda "Turan"a sarılmıştır. Türkiye'nin yeni rejimi kurulurken de kadroları aynı ırkçı söyleme sarılmışlardır. Yeni rejim bizzat bu söylemin savunucusu olan kadrolar tarafından kurulmuştur. Bunlardan birçoğu başkaldırıları bastırmak için halklara karşı kulanılan Teşkilatı Mahsusa adlı gizli devlet örgütünün yöneticileridir. Teşkilat-ı Mahsusa adlı örgütün İzmir-Aydın bölgesi sorumlu Sekreteri olan Celal Bayar "yeni rejimin" 1960 yıllara kadar en üst düzey yöneticisi, 80'li yıllara kadar akıl danışmanıdır. Bir Ermeni yurtseveri tarafından öldürülen Talat Paşa'nın kayınbiraderi Abdulhalik Paşa, Halep'teki katliamın baş sorumlusudur. Bizzat Mustafa Kemal onu maliye bakanı yapmıştır. 1920'de onbinlerce Ermeniyi katleden Kazım Karabekir, Atatürk'ün en güvendiği paşasıdır.

Osmanlı'dan kopuş söylemi, 75 yıllık kemalist rejimin demagojisidir. "Yeni bir rejim kurduk", "Sınıfsız, sömürüsüz kaynaşmış bir kitleyiz", "Kemalizm mazlum halkların kurtuluşuna ışık tutmuştur" söylemleri büyük bir yalandır. Kurulan yeni bir rejim değil, eskinin devamıdır. Kemalizm halklara ışık olan değil, yeniden şovenleşmiş, asimilasyonu daha büyük boyutta dayatan, inkarı esas alan rejimin felsefesidir. Bu felsefeyle de soykırımlar yaşanmıştır.

Osmanlı'da halklara dayatılan katliamlar "yeni rejim" döneminde aynen sürdürülmüştür. Meşhur Ermeni, Rum, Kürt, Laz katliamları aynen devam etmiştir. İç tasfiyeler "kutsal devlet" anlayışının gereği "kahramanlık" olarak nitelendirilmiştir. "Kahraman Topal Osman"ın yerini "Kahraman Çatlılar", "Yeşiller" almıştır. Orgenaral Muğlalı'nın yerine Güreşler, gizli devlet elamanı olan ve Dersim'de kullanılan Sabiha Gökçen'in mirasına Çiller konmuştur. Sabiha Gökçen Atatürk'ün manevi kızı, Çiller Süleyman Demirel'in manevi kızıdır. Topal Osman Rum, Ermeni ve diğer halkların katliamını tezgahlayan, Yahya Kahya önder komünistleri katledendir. Güreş, Yeşil, Çatlı, Erseverler Kürt uyanışını ve özgürleşmesini katliamlarla önlemeye çalışanlardır.

Teşkilat-ı Mahsusa; fedailer örgütü, karakol, seferberlik tetkik kurulu, MİT, Özel Harp Dairesi, JİTEM gibi isimler alarak günümüze kadar sürdürülmüştür. Tarihsel süreci boyunca "kutsal devlet" adına kullanılan tetikçilerin sınıfsal yapıları değişmemiştir. Lümpenler, serseriler, "davalarına" ihanet ettirilen tutuklular, Turan fikrinin savunucuları vb.dir.

Dün Ortaasya'daki müslüman Türkleri ayaklandırmak için çalışan örgüt, 1990'lı yıllarda Azerbaycan'da, Kıbrıs'ta, Bosna Hersek'te komplo ve darbeler tezgahlamıştır. Osmanlı'da ulusal uyanışları bastırmak için harekete geçen örgüt, "yeni rejimin" her döneminde halkımız ve dostlarına karşı acımasızca kullanılmıştır. Vedat AYDIN'ın katliyle başlayan Kürt aydını, yazarları, politikacısı, işadamı cinayetlerini aynı örgüt işlemiştir. Kürt dostu Kıbrıs'lı Rum Teofilos'u şehit eden aynı çetedir. Fidye alan, esrar ve eroin ticareti yapan, kelle koparan, kulak kesen, cenazelere tecavüz eden, Kürt coğrafyasını harabeye çevirenler aynı örgütün elamanlarıdırlar. Serikte yaşanan dramı tezgahlayanlar da Topal Osman çetesinin torunlarıdırlar. Dünün saray entrikaları, günümüzde Özal'ı, Ersever'i, Bitlis'i, Rıdvan Özden'i tasfiye edenlerdir. Hamidiye Alayları'nın işlevini; kız kaçıran, adam öldüren, haraç alan, hırsızlık yapan, keklik misali koruculardır. İstiklal Mahkemeleri, Sıkı Yönetim Mahkemeleri'ne, daha sonra DGM'ye dönüşmüştür.

Yani düzen aynı düzen, ismi değişmiştir. Tetiği çektiren anlayış aynı kalmış, katillerin ismi değişmiştir. Paramiliter örgütlenmeler aynı kalmış, günün ihtiyacına göre uyarlanmışlardır. Öz aynı, biçim değişmiştir. Amaç aynı, şekil değişmiştir.

Komploculuk, tepeden inmecilik, tasfiyecilik, halkların soykırımı, gayri nizami harp usülleri her dönemde uygulanmıştır. "Çelik çekirdek" her dönemde "büyük Turan" hayali için varolmuştur. Rejimin özü kontr-gerilladır, diğerleri ona eleman, para, teknik donanım, diplomatik destek sağlayanlar, demgojilerlerle kirli işlerin üstünü örtemeye çalışanlardır. Birkaç tetikçinin yakalanması bile esası gizlemek içindir. Sürgün, sansür, devlet içi hesaplaşmaları reform niteleyen rejimin birkaç tetikçiyi harcaması onu kontra özünü değiştirmez. Sorun birkaç tetikçinin yakalanması değil, baştan aşağı kontralaşan rejimin aşılmasıdır. Nasıl ki, harebe bir binadan beş yıldızlı lüks bir otel yapmak mümkün değilse, mevcut rejimden de demokrasiyi çıkarmak mümkün değildir.

Son günlerde Yeşil'in telefon görüşmeleri, gerçek adresi gösteriyor. 30 Mayıs tarihli gazetemiz Ülkede Gündem'in manşeti en doğru tahlili ifade ediyor; "YEŞİL DEVLET".

En çok Yeşil'leşen rejim Ortadoğu'da yeni bir rejime gebedir. Bundan dolayı en çok çürüyen rejimdir. En çok çürüyen ise sona en yakın rejimdir. Yeşil'leşen rejimi sona kavuşturacak olan da, kızıllaşan Ortadoğu coğrafyasında özgürleşen halktır.

PDK'nin özel eğitime tabi tuttuğu 10 kotrgerilla elemanı Çoman yakınlarında çıkan çatışmada öldü

PDK kontraları kullandı

■ YURT HABERLERİ SERVİSİ

Güney Kürdistan'da yapılan harekatta çatışmalar, askeri birliklerin geri çekilmesi üzerine büyük ölçüde durdu. TSK birlikleri Haftanin bölgesinden de geri çekilirken, PKK gerillaları Çoman, LÎlikan ve SiyarÍ bölgelerinde PDK güçlerine yönelik saldırılar gerçekleştirdi. PDK'nin harekat sırasında kontrgerilla birlikleri kullandığı ortaya çıktı. Çoman yakınlarında çıkan çatışmada 10 kontrgerilla elemanı öldü.

TSK'ya bağlı askeri birlikler Zap, Metina ve GarÎ'nin kırsal kesimlerinden sonra Haftanin bölgesinden de büyük ölçüde geri çekildi. Haftanin'de Banikan-Keşan mıntıkalarında zırhlı araç desteğinde bazı birlikler dışında asker kalmazken, kırsal kesimlerden çekilen birliklerin Batufa, Seyda, BÍkulkÍ ve Banka yerleşim birimleri çevresinde konuşlandırıldı. Askeri birkilerin geri çekilmesinden sonra Haftanin bölgesi Diyarbakır'dan kalkan savaş uçakları tarafından bombalandı.

PDK güçlerine saldırı

Gerillalar değişik bölgelerde PDK güçlerine yönelik saldırılar düzenledi. SiyarÍ ve SipîndarÍ yerleşim birimleri arasındaki karayolu üzerinde düzenlenen saldırıda 1, Etruş yakınlarında düzenlenen saldırıda ise 5 PDK'li öldü. Gerillalar Çoman kasabası ile LÎlikan bölgesindeki PDK güçlerine de saldırı düzenledi. Saldırılarda çok sayıda PDK'linin öldüğü kaydedildi. Kanimasi yakınlarında PDK'lileri taşıyan araç gerillaların döşediği mayına çarptı. Patlama sonucu büyük ölçüde tahrip olan araçta 2 PDK'li öldü. PDK güçlerinin, son bir hafta içinde yoğun çatışmalara sahne olan Sîdekan kasabası çevresine Cemal Mutki komutasında birlikler sevkettiği öğrenildi.

Kotralar öldürüldü

Güney'de PDK'nin gerillalara karşı kullanılmak üzere kontrgerilla birlikleri oluşturulduğu ortaya çıktı. PDK'nin özel eğitime tabi tuttuktan sonra harekat bölgesine gönderdiği 10 kişilik kontrgerilla grubu ile gerillalar arasında 28 Mayıs günü sabah saatlerinde Çoman kasabası yakınlarında çatışma çıktı. Çatışmada ölen bir gerillanın cesedi kontra grubunda yer alanlar tarafından parçalandı. Bölgeden ayrılmak isteyen grup aynı gün akşam saatlerinde çatışma bölgesi yakınlarında gerillalar tarafından pusuya düşürüldü. Çatışmada kontrgerilla grubunda yer alanların tamamı öldürüldü. Öldürülen kontrgerilla elemanlarından 9'unun Rubar Esra, Eshad Navdeng, İsmail Emin, Elyak Rahmani, Ahmet Bejniya, Heymen Paneyi, Şahin Ezizi, Sirvas Sakrıla ve soyadı öğrenilemeyen Muhammed adlı kişiler olduğu öğrenildi.

Harekata Şırnak'ın Cizre ilçesinden de kontrgerilla grubu katılmıştı. Sınır ticaretiyle uğraşan ve Hizbikontralarla birlikte hareket ettiği öğrenilen Batuyan aşiretinden Mehmet Acar ile Cizre Belediye Başkanı Korucubaşı Kamil Atak'ın üvey oğlu Kıçan aşiretinden Mehmet Uca'nın oluşturduğu 50 kişilik grup, 25 Mayıs'ta Şırnak Valiliği'nin onayıyla Güney Kürdistan'a geçmişti.

■ Köylere göç baskısı

Güney harekatında ağır kayıplar veren PDK, PKK'ye yardım etmekle suçladığı köylere göç baskısı yapıyor. PDK güçleri, Deşta Herki mıntıkasındaki köylere yönelik göç baskısı başlattı. Son bir hafta içerisinde mıntıkadaki 10 dolayında köye baskın düzenleyen PDK güçleri, PKK'ye yardım etmekle suçladıkları köylülerin göç etmesini isteyerek halkı tehdit ettiler. Baskılar sonucu Lelikan ve Hergelî köylerinde 15 dolayında aile köylerini terk etmek zorunda kaldı.

Yol kontrol noktasına gerilla saldırısı

PKK gerillaları ile askeri birlikler arasında Şırnak'ın Qesrik beldesi ve Gabar dağında çıkan çatışmalarda 4 asker öldü. Siirt'in Eruh ilçesi kırsal alanında başlatılan harekatta yer yer çatışmalar yaşanırken, tarafların kayıpları konusunda bilgi alınamıyor.

Şırnak-Cizre karayolu üzerinde bulunan Kızılsu (ŞÍxÍ Reş) köyü yakınlarında yol kontrolü yapan askerlere önceki gün saldırı düzenlendi. Qesrik bölgesine 3 kilometre uzaklıkta akşam saatlerinde yapılan saldırıda 2 er öldü, bir astsubay ile iki er yaralandı. Yaralı askerler Şırnak Askeri Hastanesi'ne kaldırıldı. Gabar dağı Hirareş bölgesinde nokta harekatı düzenleyen askeri birlikler ile gerillalar arasındada önceki gün saat 12.00 sıralarında çatışma çıktı. Akşam saatlerine kadar yer yer devam eden çatışmada ilk belirlemelere göre 2 asker öldü, 4 asker ile 1 gerilla yaralandı. Askeri birliklerin akşam saatlerinde geri çekildiği bölge havan toplarıyla dövüldü.

Siirt'in Eruh ile Pervari ilçeleri arasında yer alan Ers dağı önceki gün saat 14.00 sıralarında Eruh ilçe merkezinden top ateşine tutuldu. Akşam saatlerinde ise çok sayıda asker ve korucu Cobra helikopterlerinin desteğinde harekat başlattı. Harekatta çıkan çatışmalar gece saat 01.00 saatlerine kadar edvam ederken, tarafların kayıplarına ilişkin bilgi alınamadı. ■ ŞIRNAK / BATMAN

DİYARBAKIR'DAN NOTLAR . . .

VEDAT ÇETİN

Nafile Çabalar

Bir sorunun olduğu biliniyor; önce adını koymak gerekiyor. Uzun bir mücadele süreci sonucunda sorunun öznesi resmen anılmaya başlanmıştı: "Kürt Realitesini Tanıyoruz" denilmiş, ardından da "faili meçhul cinayetler" için start alınmıştı. O dönem yapılan değerlendirmelerde, "Kürt realitesi tanındı, çözüme de gidilecek ama aydınlarla halk önderlerinin ortadan kaldırılmasından sonra..." Kimine göre 4 bin, kimine göre ise 6 bin sivil insan katledildi; hem de "faili meçhul cinayetlerle". Adının konmaması nedeniyle, kan ve gözyaşı dökülmeye devam ediyor. Oysa, çok basit, çok kolay bir çözümü olan sorunun çözümsüzlüğe doğru bir ısrar devam ediyor; belki de çözüm sürecinin kapıya dayanmasından ötürü, nafile çabalara girişilmektedir.

Çok kan döküldü, halen de dökülüyor olmasına rağmen, sorunun adı konmamaktaki ısrar sürerken, nafile çabaların da sürmekte olduğunu gözlemlenmektedir. Nasıl mı?

1995 yılına kadar üç renk (yeşil, sarı, kırmızı) ile Newroz sendromu nedeniyle kullanılan yüksek dozajlı şiddetle bastırma harekatı, 1995 Newroz'u ile birlikte resmi kutlamalara başlanmış, yayınlanan broşürlerle bunun öncelinin olduğu, tarihçesiyle birlikte Türk geleneği olduğu savının ileri sürülmesiyle, kendi ulusal özüne hakaret etmişlerdi. Oysa ne, Newroz geleneği ne de üç renk Türk ulusal motifleri değildi, herkes te biliyordu.

Milliyet gazetesinin yayın kurulunun Diyarbakır'da toplaması, ardından da "Haydi Güneydoğu'ya" kampanyasını başlatmasının arka planında neler var acaba? Acaba diyorum, Milliyet grubu tansiyonu düşürme amacıyla bir yanıltma politikasının sözcülüğüne mi soyundu?

Geçen yıl Siirt'te yapılan Bakanlar Kurulu Toplantısı ardından ancak iki bin kişilik kitleyi toparlayabilmeleri, bu arada HADEP'in bölge toplantısının engellenmesi, bu yıl CHP'nin Siirtli kadınlarla buluşması için büyük iddiaları, ÇATOM'un çalışmaları basında yer alan Siirtliler'in Fenerbahçe "sevgisi" sorunun gizlenmesi amacına katkısı olmaz, olmayacak! Nafile çabalardır bunlar.

Yoğun göç yaşayan, köyleri yakılıp boşaltılan, Cizre'de, İdil'de rock ya da pop müzik gruplarının getirilip konserler verdirilmesi, oralardaki acıları ya da korucuların ve özel timlerin baskılarını gizleyebiliyor mu?

Diyarbakır'da kitle örgütlerinin çalıştırılmaması, gazetenin sokulmasının yasaklanması, kamu çalışanlarının sürgün edilmesi, en barışçıl etkinliklere bile tahammül edilmemesine rağmen, hükümet başkanları dahil diğer partilerin yaptıkları mitinglere katılan kitleyle, Demokrasi Platformu'nun etkinliğine katılan kitle arasındaki farkın bu kadar dikkat çekici olması çok şey ifade etmiyor mu? Buna rağmen, geçen yıl Kültür Bakanlığı'nın ses sanatçılarını Diyarbakır'da konser vermeleri için organizasyonlara başlaması, önümüzdeki ikinci yarıyıl sezonu için Galatasaray futbol takımının Diyarbakır'da oynamak istemesi, Büyükşehir dışındaki belediyeler hakkında açılan soruşturmalara rağmen büyükşehir belediye başkanının Fazilet Partisi'ne geçemeyip, ANAP'a göz kırpması gibi bir çok entrika nafile çabalardır.

Urfa'da yaygın hastalıklar ile ürkütücü çocuk ölümlerine kulak asmadan, sendikalarla kültür kurumlarını kapatmak, gerçekleri gizleyemez. Öte yandan, Mardin'de, Siirt'te, Urfa'da sunni olarak yaratılan Arap-Kürt çelişkisinden yararlanmaya çalışmakta nafile çabalardandır. Zira, ekonomik, sosyal ve siyasi politikalarla her iki halkı da derinden etkilenmektedir.

HADEP yöneticilerinin tutuklanması ardından, yargılamaların sürdüğü bir ortamda seçim kararı alınması akla, HADEP'in kapatılmayacağı ama, çalışmaları engelleneceği ya da pasifleştirilmeye çalışılacağı düşüncesi geliyor.

Bölge adına Diyarbakır, anlaşılmayı bekliyor. Bölgede, büyük bir siyasi olgunlukla bekleyişini sürdüren insanlar, kimliklerinin, kültürlerinin, hak ve özgürlüklerinin farkındalar. Bu insanlar, yasal düzenlemelere başalanacağı günün çok yakın olduğunun bilinciyle hareket ediyorlar. Sabırla ve dirençle...

Uygulanan şiddetle bu temel isteklerin bastırılmasının artık olanaksız olduğu biliniyor. Bölgedeki yaşamın akışı kendi kanalını, kendi yolunu ve yöntemini bulmuş süzülüp gidiyor. Bu yüzden de, hiçbir şiddet politikası bu yaşamın akışını engelleyemez.

Sorunun adının konmasıyla başlayacak çözüm süreci için hiçbir adım atılmayıp, oyalama taktikleriyle kanayan yara daha fazla kanatılıyor. 'Sorun işsizliktir' deniyor; devlet hiçbir yatırım yapmıyor. 'Kalkınmadır' deniyor; verileceği söylenen teşvikler bekleneni vermediği gibi, söz konusu teşvikler herkese de verilmiyor.

Uygulanan politikanın pratiğe yansımasında rantiyeciliğin palazlanması, köye dönüş projesi karşılığında ise koruculuk şartının öne sürülmesi, güvenliğin sağlandığı iddiasına rağmen yollarda belirli saatlerde seyahatin tehlikeli olduğu söylenip yolların trafiğe kapanması; yapılanların, söylenenlerin ve uygulamakta ısrar edilen politikaların nafile bir çaba olduğu gerçeğini ortaya koyuyor.

Önümüzdeki yıl Kürtleri temsil eden HADEP'in seçimlere girip girmeyeceği, özellikle de yerel yönetimleri kazanması halinde, yerel iktidarı eline geçiren bir HADEP'e tahammül edilip edilemeyeceği, sorunun çözümünde mihenk taşı olarak kabul görülecek, gerçeklerden uzak durdukça da, bütün çabalar nafile olacaktır.

Uludere'de korucu istifaları gündemde

AHMET SÜMBÜL / DİYARBAKIR

Şırnak'ın Uludere ilçesinde, Güney Kürdistan'da düzenlenen harekat dönüşü 21 korucunun tutuklanması üzerine başlayan gerginlik devam ediyor. 6 korucu Goyî aşiretinin girişimleri sonucu serbest bırakıldı. Aşiret mensupları, diğer korucuların serbest bırakılmaması halinde isitifa edeceklerini söyledi.

Güney'ye yönelik yapılan harekattan döndükten sonra itirafçı ifadeleri üzerine, PKK'ye yardım ettikleri gerekçesiyle tutuklanan korucular dan 6'sı serbest bırakıldı. 6 korucunun, Şırnak milletvekilleri ile Jirki, Gewdan, Mamxuran ve Goyî aşireti ileri gelenlerinin, askeri yetkililer nezdinde yaptıkları girişimler sonucu serbest bırakıldığı öğrenildi. Goyî aşireti ileri gelenleri tutuklu bulunan 15 korucunun serbest bırakılması için girişimlerini sürdürüyor. 15 korucunun serbest bırakılmaması halinde istifaların başlayacağı bildirildi.

Telefonla görüştüğümüz bir korucu yakını, çatışmalara katıldıklarını, pusularda, yol kontrollerinde ve nöbetlerde görev yaptıkları halde kimseye yaranamadıklarını belirterek, "Sınır ötesi operasyon dedikleri zaman gidiyoruz. Bölgedeki tüm çatışmalara biz korucuları kullanıyorlar. Ancak bunlara rağmen, itirafçıların iftiraları sonucu yakınlarımız tutuklanıyor" dedi. Aynı kişi, tutuklu korucuların serbest bırakılmaması halinde Uludere'deki korucuların toplu halde istifa edeceğini kaydetti.

Halen Uludere Cezaevi'nde tutuklu Abdullah, Mehmet, Mahmut, Mehdi, Abdullah, Şahap, Mahmut, Şerif, Şükrü, Hacı, Sıdık, Ali, Sait, Enver ve Hamit Ürper ile aynı ifadeler üzerine aranan 3 korucunun yargılanmasına önümüzdeki günlerde Diyarbakır DGM'de başlanacağı kaydedildi.

Yelekçi'den ayak oyun

Vakkas Dost'u öldürmekten yargılanan polis avukatı İlhami Yelekçi, yine mahkemeyi uzatmaya çalıştı.

İçki içerek çevreyi rahatsız ettiği iddiasıyla gözaltına alınan Vakkas Dost'u karakolda işkence ederek öldürmekten yargılanan sanık polis Nureddin Öztürk hakim karşısına çıktı. Ağır Ceza Mahkemesi'nin salonu, karar çıkması beklenen bir işkence davasında daha sanık avukatı İlhami Yelekçi'nin dosyayı uzatma çabalarına tanık oldu. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün avukatı Yelekçi savunma yapmadı, dosyada başa dönme isteği reddildi ama yine karar çıkmadı.

Kumkapı Polis Karakolu'nda, 28 Mayıs 1993 tarihinde gözaltında öldürülen Vakkas Dost cinayeti ile ilgili davaya dün İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Duruşmaya, tutuklu sanık polis Nureddin Öztürk ve avukatı İlhami Yelekçi ile müdahil avukatlar Semih Mutlu ve Abdülgani Orhan hazır bulundu. Duruşmada söz alan sanık avukatı İlhami Yelekçi, esas hakkındaki savunmasını hazırlamadığını belirterek, karar çıkmasını uzatmanın yollarını aradı. Yelekçi, Adli Tıp Raporu ve dosyadaki delil durumuna rağmen, Dost'ta bulunan siroz hastalığı ile dalak büyümesinin ölüme sebeb olma ihtimalinin araştırılması için dosyanın Adli Tıp'a gönderilmesini istedi. Yelekçi sanık polisin de tahliyesini istedi.

Savcı ise dosyadaki delil durumunun Yelekçi'nin talebinin reddi için yeterli olduğunu söyledi. Daha sonra sırayla söz alan müdahil avukatlardan Abgülgani Orhan, Siroz hastalığının karaciğere bağlı olduğunu belirtirken, Av. Semih Mutlu, otopsi raporunda Dost'un darp sonucu öldürüldüğünün açık olarak yer aldığını hatırlattı ve sanık avukatının talebinin reddini istedi.

Mahkeme heyeti, Yelekçi'nin taleplerinin oy birliği ile reddildiğini belirterek savunma yapması için duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Ölümün 4 yıllık gelişimi

Kumkapı'da 4 yıl önce arkadaşı Fevzi Yeşilay ile birlikte bira içerek çevreyi rahatsız ettiği iddiasıyla gözaltına alınan Açıköğretim Fakültesi 2. Sınıf Öğrencisi ve aynı zamanda Esnaf olan Vakkas Dost (30), Kumkapı Karakolu'na götürüldü. Burada Nurettin Öztürk adlı polisin tekme tokatlı dayağına maruz kalan Dost, dalak parçalanması sonucu iç kanama geçirerek hayatını kaybetti.

Ölüm olayının ardından Adli Tıp'tan karakola gelen Morg İhtisas Dairesi Yöneticisi Dr. Cevat Özer, Dost'un ölümünü "Künt beyin travması" olarak yorumladı ve bu yönde tutanak tuttu. Dost'un öldürülmesi ile ilgili olarak 4 polis hakkında soruşturma başlatıldı. Soruşturma sonucu Dost'un birlikte içki içerek çevreyi rahatsız ettiği iddia edilen arkadaşı Fevzi Yeşilay bu polislerden 3'ünün yüzünü teşhis edemediği için bu polisler hakkında takipsizlik kararı verildi. Yeşilay'ın polis memurlarından Nurettin Öztürk'ü teşhis etmesinden dolayı Öztürk hakkında görev sırasında kastı aşan darp sonucu ölüme sebebiyet vermekten dava açıldı. Dava aşamasında dosyaya sonradan eklenen Adli Tıp Raporu'nda, Dost'un karnına aldığı sert bir darbe sonucu dalak parçalanması ve iç kanama sonucu öldüğü anlaşıldı. Adli Tıp'ın bu raporu üzerine Öztürk hakkında giyabi tutuklama çıkarıldı. Yargılama aşamasında Öztürk'ün adi bir suça karışarak tutuklandığı ve Buca Cezaevi'nde olduğu ortaya çıkmıştı. ■ Ü. GÜNDEM /İSTANBUL

Av. İlhami Yelekçi

Vakkas Dost'u işkence ile öldürmekten yargılanan Nureddin Öztürk, bırakılmadı.

Eruh'te gözaltı

SİİRT- Eruh ilçesi BÍdarÍ (Salkımbağlar) köyüne 4 Haziran günü Bağgöze Jandarma Karakolu'na bağlı askerler tarafından baskın düzenlendi. Evlerde arama yapan askerler, köy muhtarı Kasım Yılmaz (45) ile Resul Yılmaz (25) ve Nihat Sevgin (18) adlı kişileri gözaltına aldı. PKK gerillalarını barındırdıkları gerekçesiyle gözaltına alınan ve Bağgöze Jadarma Karakolu'nda işkenceye maruz kalan köylüler, 5 Haziran günü öğle saatlerinde sorgulanmak üzere Eruh Jandarma Taburu'na gönderildi.

Dörtyol'da gözaltı

ADANA- Antakya'nın Dörtyol ilçesi Yeşil mahallesinde yapılan muhtarlık seçimi için önceki gün oy kullanmaya giderken gözaltına alınan HADEP Dörtyol İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Sinan Baybaris (50) henüz serbest bırakılmazken, dün evine baskın düzenleyen polisler, eşi Ayşe Baybaris'i de gözaltına aldılar. Hiçbir gerekçe gösterilmeden gözaltına alınan Baybaris çiftinin Dörtyol İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tutulduğu bildirilirken, Ayşe Baybaris'in aşırı hasta olduğu ve ilaçla tedavi gördüğü öğrenildi.

TDP davası ertelendi

ANKARA- Türkiye Devrim Patisi'ne üye oldukları gerekçesiyle (TDP) Çorum'da gözaltına alınıp tutuklanan Erhan Turan, Elif Karatepe, Gülten Aslan, Songül Üzüm, Nursel Kaçar 5 Haziran'da çıkarıldıkları mahkemede tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılırken, Mustafa Benli ve Dilek Taşdan'ın ise tutukluluk hallerinin devamına karar verildi. Duruşma 6 Temmuz'a erteledi.

Merkez Kapalı'da kavga

ANKARA- Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde adli suçlular arasında kavga çıktı. Edinilen bilgiye göre, adli suçlular bölümünde, bir kısım diğer kısmın meydancısını tartakladı. Bunun üzerine büyüyen kavgada bir kişi şişle ayağından yaralandı. Kavga, gardiyanların araya girmesiyle yatışırken, dövülen meydancı ile şişle yaralanan mahkum, Numune Hastanesi'ne kaldırıldı.

Lice köylüleri açlığa mahkum

Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı 12 köye uygulanan gıda ambargosu sıkılaştırıldı. Köylülere verilen gıda miktarı yüzde elli oranında azaltıldı.

Lice'ye bağlı Xweylinê (Tuzlaköy), Xana Kelê, Biryas (Çalıbükü), Comelaş (Daralan), Kerwas, Hezan (Kayacık), Koçeran, Bawerdê (Üçadamlar), Çemê Sarumê, Şêxan (Gürbeyli), Gir, ve Hezmaz (Budak) köylerine yönelik gıda ambargosu sıkılaştırıldı. İlçe Jandarma Karakolu tarafından daha önce her ay bir torba un, şeker ve bir teneke yağ almalarına izin verilen 12 köyün sakinlerine, yaklaşık 15 gün önce yeni bir karar aldıklarını bildirdiler. Askerler bundan sonra söz konusu gıda maddelerinin yarısının alınabilceğini söylediler. Açlığa mahkum edilmek istendiklerini belirten bir köylü, "Ailem 11 nüfus. Yarım torba unla 15 gün ancak dayanabiliriz. Geri kalan günleri aç geçirmek zorundayız" dedi. Köylerde askerlerin sebze yetiştirmelerine de engel olmaya çalıştıklarını belirten aynı köylü, askerlerin 'siz bunları PKK'ye veriyorsunuz, sebze yerine tütün ekin' şeklinde baskı yaptıklarını ifade etti.

Köye gıda girişi yasak

İlçe Jandarma Karakolu 15 haneli Heragê köyüne gıda maddesi girmesini ise 3 Haziran'dan itibarenyasakladı. Askerlerin bu uygulamayla kendilerini göç ettirmeyi hedeflediğini belirten Herage sakinleri " Daha önce uygulanan gıda ambargosu sonucunda zaten perişan duruma düşmüştük. Yeni uygulamaylya ya öleceğiz, yada göç edeceğiz." dediler. Köylüler insan haklarına duyarlı kuruluşları uygulamaya karşı çıkmaya çağırdılar. ■ Ü.GÜNDEM / DİYARBAKIR

Uşak Cezaevi'nde açlık grevi

Uşak Cezevi'ndeki siyasi bayan tutuklular, cezaevlerinde yapılan baskıların son bulması ve yapılan açlık grevlerine destek olmak amacıyla 5 günlük açlık grevine gireceklerini bildirdiler.

Uşak Cezaevi'ndeki PKK, PRK-Rızgari, MLKP, EKİM, TİKB THKP-C-DK ve TKP(ML) tutukluları adına yapılan ortak açıklamada, özel savaş rejiminin tüm alanlara yönelik yürüttüğü baskı ve şiddet politikalarının tırmandırılarak devam ettiği belirtildi. Bayan tutuklular açıklamalarında, Sivas Cezaevi'nde basit gerekçeler yaratılarak bayan tutuklulara her gün saldırı yapıldığı ve benzeri saldırıların Muş ve Erzurum Cezaevleri'nde de yapıldığı vurgulanarak, "Biz Uşak Cezaevi'ndeki siyasi bayan tutsaklar olarak, başta Sivas cezaevi olmak üzere Muş ve Erzurum cezaevlerinde uygulama baskıları protesto etmek ve devam eden açlık grevlerine destek amacıyla, 5 günlük günlük açlık grevine başlıyor" denildi.

Sevk talepli açlık grevi sürüyor

Yozgat Cezaevi'nde de TKP(ML) davasından Süleyman Sürücü, Erdal Çetinkaya, Musa Doğan, Ali Göçmen, İsmet Çetinkaya, Ercan Özkan, Özkan Aydın, PKK davasından Sinan Doğan, DHKPC davasından İbrahim Güçlü ve soyismi öğrenilmeyen Serkan isimli tutukluların, başka bir cezaevine sevk talebiyle 14 Mayıs'ta başlattıkları açlık grevi devam ediyor. Ailelerine yakın yerlere sevk taleplerinin sudan bahanelerle reddildiğini belirten tutuklular, talepleri kabul edilinceye kadar süresiz açlık grevini sürdürecekleri bildirdiler. Sinan Doğan'ın babası Mehmet Doğan, taleplerin kabul edilmesini istedi. Av. Kemal Yılmaz da, açlık grevindeki tutukluların sağlık durumlarının kötüleştiğini ifade etti. ■ Ü. GÜNDEM / İZMİR / MALATYA

Güvenpark'ta oturma eylemi

İzmir'de gözaltına alındıktan sonra kaybedilen 4 kişinin akıbetini sormak için Ankara'ya giden kayıp yakınları ve Halklar ve Özgürlükler Platformu üyeleri Ankara Güven Park'ta oturma eylemi yaparak kayıpların akıbetini sorarken, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı ile görüşen heyete, kayıpların akıbeti hakkında 15 gün içinde açıklama yapma sözü verildi.

31 Mart'ta İzmir'de gözaltına alındıktan kendilerinden bir daha haber alınamayan Neslihan Uslu, Metin Andaş, Hasan Aydoğan ve Mehmet Ali Mandal'ın nerede olduğunu sormak amacıyla Ankara HÖP üyeleri ile kayıp yakınları dün sabah saatlerinde Güvenpark'ta toplandı. Buradan İçişleri Bakanlığı'na gitmeleri engellenen, kayıplardan Aydoğan ve Mandal'ın aileleri, TİYAD Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Bakır ve Grup Yorum üyesi İrşad Aydın'dan oluşan heyet İçişleri Bakanı ile görüşmeye gitti. Heyetin, gelmesini bekleyen kayıp yakınları yaklaşık 2 saat Güvenpark'ta oturma eylemi yaptı. Kayıp yakınları, oturma eyleminde "Kayıplarla katliamlarla bizleri tüketemezsiniz" yazılı döviz ve kayıpların fotoğraflarını taşıdı.

İçişleri Bakanı'nın ABD'de olması üzerine, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Yahya Gür ile görüşen heyet, Gür'ün kaybolan kişilerin isimlerini ve adreslerini istediğini belirterek, bugüne kadar olan gelişmelerin bildirilmesi amacıyla faks numarasını verdiğini aktardı. Heyet, Gür'ün, 15 gün içinde gerekli açıklamayı yapacağını söylediği kaydetti. İHD Ankara Şube Başkanı Yıldız Temürtürkan, SES Genel Başkanı Veysi Ülgen, Harb-İş Ankara Şube Mali Sekreteri Vasfi Çilingir ve İHD'li avukatlar da kayıp yakınlarını desteklediler.

Bu arada HÖP'ün, dün sabah erken saatlerde aynı amaçla Adana İnönü Parkı'nda yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi. Bunun üzerine İHD Adana Şubesi'nde yapılan açıklamada, "Yıllardır 'demokratik, sosyal, hukuk devleti' dediler. Ama Türkiye'yi gözaltında kayıplar ülkesine çevirdiler. Ülkemizde insanların can güvenliği diye birşey kalmamıştır. Can güvenliğimizi devlet tehdit etmektedir" denildi. Açıklamada, sağ olarak gözaltına alınan 4 kişinin sağ olarak geri getirilmesi istendi. ■ Ü.GÜNDEM / ANKARA

RP'yi AİHM'de Erbakan savunacak

Kapatılan RP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan, AİHM'de partisinin anayasaya aykırı olarak kapatıldığı tezini savunmayı kişisel olarak üstlendi. RP'yi kapatma kararını iptal ettirmek amacıyla AİHM'e, Şevket Kazan, FP'li Mustafa Kamalak ve Şeref Malkoç aracılığı ile iptal başvurusunu yapan Erbakan, mahkemedeki savunmayı üstlenme kararı aldı. 15 gün içerisinde karara bağlanacak olan başvurunun eylül ayı içerisinde de AİHM Divanı'nda incelenek.

Dedelek: Yeşil'in çemberi daraldı

ANAP Genel Başkan Yardımcısı İ. Yaşar Dedelek, İçişleri Bakanlığı'nın çok ciddi bir çalışma yaptığını, Yeşil'in yakalanması konusunda çemberin daraltıldığı noktasında bilgiler aldıklarını bildirdi. Dedelek, bir gazetecinin Yeşil'le yapılan röportajı hatırlatarak, bu kişinin devletin koruması altında olup olmadığı yolundaki sorusu üzerine, devletin bu tür adı birçok olaya karışan kişileri koruması altında bulundurmasının mümkün olmadığını savundu.

M.SIRAC BİLGİN

80 Örgüt ve Boru Hattı

Pazar günü (yazıyı kaleme aldığım gün) 80 çevreci örgüt, İstanbul Boğazı'nda bir gösteri düzenledi. Harika bir gösteriydi bu. Önce ilkokul öğrencileri yürütüldü. Çocuklara Boğaz Köprüsü üzerinde bir gezinti yaptırarak bağırttılar ve petrol tankerlerinin bu inciyi kirletmesini protesto ettirdiler. Ardından 500 tekne sahneye çıktı. Bunlar da Boğazı bir süre bloku ettiler ve tanker trafiğini engelldiler. Buraya kadar herşey çok iyi değil mi? Türk halkının çevre bilincinde yaşanan sıçramayı gösteren harika bir eylemdi.

Fakat o da ne? Başbakan'ın Hacı Ana'sı, başörtüsünü bir tarafa bırakarak bu kavgaya katılmış. Hatta eşi bile! Bir de kendisine "Çevre bakanı" diyen hükümet üyesi bayanı almışlar aralarına, birilerini protesto ediyorlar. Hoppala! Suçlu kim? Kimi protesto ediyorsunuz? Suçlu Türkiye'deki birileri değilse, sıkılmış yumruklarınızla kimi tehdit ediyorsunuz? Neyi değiştireceksiniz? Sorular... Sorular...

Burada küçük bir parantez açarak, mukayese için hayali bir gösteri daha yaptıralım: Tunceli'den, Bingöl'den, Siirt'ten, Bitlis'ten, Diyarbakır'dan bazı muhtarlar ve oralardaki bazı demokratik kuruluşlar İstanbul'da "Ormanlarımız yakıldı," "Evlerimiz yakıldı!" yollu yine çevre ile ilgili bir yürüyüş yapmaya kalktılar. Önce beraberlerinde getirdikleri ilkokul öğrencilerini Boğaz köprüsüne çıkardılar, fakat Çevik Kuvvet'in "Yerinde müdahalesi" ile Boğaz trafiğini engelleyemeden dağıtıldılar. Buna rağmen o dertli topraklardan gelenler kiraladıkları bazı teknelerle Boğaz'a açıldılar. Fakat bunlar da "Bölücü örgütün propogandası" yaptıkları gerekçesiyle yakalanarak gözaltına alınmışlardır. Bu arada kaydedelim ki yukarıdaki 80 çevreci örgütün hiçbiri, bir tek ferdini dahi bu yürüyüşü desteklemek için göndermedi!.. Ne iyi çevrecilik değil mi? Eğer gerçekten çevre için hassasiyetleri var idiyse, hiçbir uyarı olmadan böylesi bir gösteriyi kendiliklerinden düzenlemeleri gerekirdi. Oysa başta şampiyon çevreci Tema Vakfı olmak üzere hiç bir kuruluşun umurunda olmadı oralardaki orman ve ev yakma olayları. Demek ki Boğaziçi'nde düzenlenen ve hükümet düzeyinde katılım sağlanan gösteri başka amaçlıdır, doğrudan doğruya politiktir.

Yürüyüşçüler, mesajlarını dışarıya veriyorlar. Onlar, Bakü ve Hazar petrolleri pastasından aslan payını kapmaya çalışan Türkiye'deki yönetimin bilerek piyasaya sürdükleri birer piyondurlar. Çevre bilinci tüm bu 80 kuruluşun yöneticileri için hala ikincildir.

Bilindiği gibi sonbaharda Bakü-Ceyhan Hattı mümkün olacak mı, olmayacak mı sorusunun cevabı hazırlanıyor. Bu hattın alternatiflerinden biri, Gürcistan'a ulaşacak olan bir hat, ki buradan itibaren petrolun tankerlerle taşınması planlanıyor. Bu alternatif hattı savunanların, yani Ceyhan hattına karşı olanların gerekçesi, Türk eski Genelkurmay Başkanı'nın "Düşük Yoğunluklu" olarak tanımladığı bir savaş alanından geçiyor olmasının taşıdığı risktir. Türk yönetimi, bu sene düzenlediği Muradına Erme Operasyonu ile bu hattın geçeceği alanı güvence altına almaya çalışmıştı. Bu alanın çok güvenli olduğunu, 24 General'in gece gündüz çalışarak güzergahı temizlemesiyle gösterecekti. Ama olmadı. Şimdi elde böylesi bir kart olmadan, sadece kitle gösterileriyle ve sözde çevre hassasiyetiyle sonuca ulaşmak istiyorlar. Çünkü pasta büyük, başka çare de yok ve "Fırsat" kaçmak üzere. Öyle görünüyor ki ABD'nin bütün zorlamalarına rağmen, Ceyhan'a uzatılması istenen hat hayata geçmeyecek.

Oysa bunu sağlamanın ve ülkenin kaynaklarını heba etmenin kestirme bir yolu vardır. Bu yol, insanların ölmesini engelleyecek, ekonomisini canlandıracak yoldur. Kürt meselesine barışçıl, demokratik bir çözüm getirildiğinde, herşeyin dramatik bir şekilde değiştiği, hattın hayata geçmesinin önündeki muhalefetin çözüldüğü görülecektir. Demokratikleşmenin yaratacağı etki, umulmadık düzeyde olanaklar sağlayacaktır.

Türkiye'nin önünde. Bu gün peşinen görülmelidir. Kızgın suratlı etkili çevrelerin siyaset sahnesinden çekilmesinin, halkın hayatını zehir etmekten vazgeçmesinin de yolu budur.

Böylece bir komediye dönüşen çevre bilincinin de yolu açılmış, politik amaçlı göstermelik çevre bilinçliliği, gerçek mecrasında seyretme fırsatını bulmuş olur. Oysa şimdi oynanan komedi, hattı engellemek şöyle dursun, bir şantaj olarak algılanacak, hatta İran yolunu bile güçlendirecektir.

'Dur' ihtarına uymadığı gerekçesiyle Nazmi Kızılocak adlı genç polis tarafından sırtından vuruldu

Taksim'de polis infazı

BÜLENT ACAR / İSTANBUL

Son aylarda 'dur' ihtarına uymadığı gerekçesiyle polisin işlediği cinayetlere bir yenisi daha eklendi. Taksim Parkı'nda Kapkaççılık yaptıktan sonra 'dur' ihtarına uymadığı iddia edilen Malatya Kürecik nüfusuna kayıtlı Nazmi Kızılocak (23) geçtiğimiz cumartesi günü Alpaslan Kandemir tarafından arkasından açılan ateş sonucu sırtından vurularak infaz edildi. Kızılocak ailesi "İnsan hayatı bu kadar ucuz mu?" diyerek tepkisini dile getirdi.

Geçtiğimiz cumartesi gecesi saat 24.00 sıralarında meydana gelen olaydan sonra Taksim İlkyardım Hastanesi'ne ağır yaralı olarak kaldırıldıktan sonra hayatını kaybeden Kızılocak'ın cenazesine dün getirildiği Adli Tıp Kurumu Morgu'nda otopsi yapıldı. Otopsi tutanağında ölüm nedeni "Ateşli silah yaralanmasına bağlı olarak omur ve kot kırığıyla müterafik iç organ kanaması" olarak tanımlandı. 2 ay önce askerliğini tamamladıktan sonra kahvehanesi olan babasına yardım eden Kızılocak'ın ailesi, infaza tepki gösterdi. Baba Hasan Kızılocak oğlunun 'kapkaççı' olduğu iddasının yalan olduğunu söyledi.

'Tanık kadın nerede?'

Gece 24.00 sıralarında eşofmanlarını giyerek Mehmet adlı arkadaşı ile birlikte Taksim Parkı'na dolaşmaya giden Nazmi Kızılocak'ın ailesi, oğullarına isnat edilen 'bir kadının çantasını çalıp kaçtı' iddialarına karşılık, "Eğer böyle bir kadın varsa nerede?" diye sordular. Olayın, 24 saat sonra kendilerine haber verildiğini belirten Nazmi Kızılocaak'ın Ağabeyi Sinan Kızılocak, olayın kaçarken değil boğuşma sırasında olduğunu söyledi. Kardeşinin çenesinde çok derin bir yara açıldığına dikkat çeken ağabey Kızılocak, cinayet masası polislerinin kardeşine isnat edilen suç ile ilgili "Kardeşin polise bıçak çekmiş, boğuşmuş" şeklinde cevap verdiklerini belirterek çelişkilere dikkat çekti.

Silah kullanan polis serbest

Olay saati, hastane tutanakları ile görgü tanıklarının verdiği ifadelerin çelişkili olduğunu kaydeden sinan Kızılocak "Hastaneye getiriliş saati 12.30. Ama hastane görevlileri bize sabah saat 04.00 sıralarında getirildiklerini söyledi. Bu doğruysa 4 saat boyunca kardeşim nerede tutuldu. İnsan hayatı bu kadar ucuz mu?" dedi. Bu arada infazı gerçekleştiren polis Alpaslan Kandemir'in çıkarıldığı mahkemede apar topar serbest bırakıldığı öğrenildi. Nazmi Kızılocak'ın birlikte gezmeye çıktığı ve beraber kapkaççılık yaptığı iddia edilen soyadı öğrenilemeyen arkadaşı Mehmet'in ise çıkarıldığı mahkemede tutuklandığı ve cezaevine konulduğu bildirildi.

Akın Birdal taburcu oldu

Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'ın adamlarından Cengiz Ersever'in talimatlarıyla İHD Genel Merkezi'nde Bahri Eken ve Kerem Deretarla adlı tetikçilerin silahlı saldırısına uğrayarak ağır yaralanan ve kaldırıldığı Sevgi Hastanesi'nde tedavi altına alınan İHD Genel Başkanı Akın Birdal dün tabucu oldu.

Ambulansa bindirilmek üzere sedye ile hastanenin çıkışına getirilen Birdal'a, hastane çalışanları tarafından kırmızı bir gül sunuldu. Akın Birdal, burada gazetecilere yaptığı açıklamada, herkese teşekkür ederek, "En kısa sürede görüşmek dileğiyle, hoşçakalın. Sizin aracılığınızla insan hakları için, barış için, demokrasi için tam bir dayanışma örneği gösteren herkese teşekkürlerimi iletirim" dedi. Birdal, daha sonra hastaneye ait ambulansla kızı Evren Birdal ile Oran şehrinde oturan arkadaşının evine gitti.

15 gün ziyaretçi yasak

İHD Genel Başkanı Birdal'ın ameliyatını gerçekleştiren Sevgi Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji bölümünden Uzman Doktor Sabri Dokuzoğuz da gazetecilere yaptığı açıklamada, Birdal'ın şu anki tek sorununun, kolundaki sinirlerin yaralanması olduğunu söyledi. Birdal'a sinir iletim hızını ölçen ikinci bir EMG çekeceklerini anlatan Dokuzoğuz, ilk çekilen EMG ile yapılacak karşılaştırma sonucunda iyileşme oranına göre tedavi şeklinin belirleneceğini kaydetti. Dokuzoğuz, Akın Birdal'ın durumunun her geçen gün daha iyiye gittiğini belirterek, şunları söyledi:

"Artık bakımını evde sürdüreceğiz. Ancak ziyaret açısından bir çekincemiz var. Birdal'a 15 gün süreyle, enfeksiyonlardan korunması ve genel durumunu muhafaza amacıyla ziyaret yasağı getirdik. 15 günden sonra kendisi ziyaretçi kabul edip etmemeye karar verebilir. 3-4 ay sonra kendisini yürürken daha rahat görebileceksiniz diye umut ediyoruz."

Dokuzoğuz, Birdal'a üçüncü bir ameliyatın yapılıp yapılmayacağının sorulması üzerine de şunları kaydetti:

"Takılan platinlerin çıkarılmasının koşulları farklıdır. Kemiklerin kaynamasına göre en az 1 sene, yaklaşık 14-16 ay beklemek gereklidir. Sinirlerdeki duruma göre ameliyat gerekirse elbette ameliyat edeceğiz. Şu anda ikinci EMG'nin sonuçlarını bilmiyoruz. Ama genel görüş, bu tür sinir yaralanmalarında kurşunun çarpma veya termal etkisiyle olan yaralanmalarda 6 hafta ile 3 ay arasında beklemek lazım. Kendiliğinden sinirler dönebilir, böylece tekrar koldaki hareket sağlanabilir. Dönmeyecek olursa, bunu ameliyatla yeni sinir tamirleri yaparak sağlarız."

12 Mayıs Salı günü silahlı saldırıya uğrayan Akın Birdal'ın tedavisinin yaklaşık 5.5-6 milyar liraya malolduğu ve bu paranın İnsan Hakları Vakfı'nca ödeneceği öğrenildi. ■ ANKARA

Sivas davası Yargıtay'da

Ankara 1 No'lu DGM, Sivas'ta 2 Temmuz 1993 Cuma günü meydana gelen ve 37 kişinin ölümüyle sonuçlanan olayların ardından açılan ve 4 yıl 1 ay 7 gün süren dava maratonu sonunda 33 sanığın idam, 35 sanığın ise 2 yıl ile 20 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılmalarına ilişkin ikinci kararın temyiz edilmesi üzerine, dava dosyasını Yargıtay'a gönderdi.

Edinilen bilgiye göre, Ankara 1 No'lu DGM, ikinci yargılama sonunda verilen kararın gerekçelerini açıkladıktan sonra, bu kararı sanıklar ve avukatları ile müdahiller ve avukatlarına tebliğ etti. Gerekçeli kararın tebliğ edilmesinin ardından temyiz süreci de başlamış oldu. Sanık avukatları, mahkumiyetlere ilişkin kararı yerinde bulmayarak temyiz ederken, müdahil avukatları ise ilk yargılama sonunda 3'er yıl hapis cezalarına mahkum edilen 11 sanığın bu cezalarında direnilmesine hükmedilen karara itiraz ettiler. Bunun üzerine Ankara 1 No'lu DGM, dava dosyasını, temyiz istemini incelemesi için Yargıtay'a gönderdi.

Dava dosyası önce Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca incelenecek. Başsavcılığın kararla ilgili tebliğnamesini hazırlamasının ardından, dosya önce Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gidecek. Genel Kurul, 11 sanığa verilen 3'er yıllık hapis cezasının bozulmasına ilişkin Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin bozma ilamına uymayarak bu hükümde direnen Ankara 1 No'lu DGM kararını görüşecek. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, diğer sanıklar hakkında verilen ve temyiz edilen karara ilişkin başvuruyu incelemesi için dava dosyasını, ilk yargılama sonunda verilen kararı bozan Yargıtay 9. Ceza Dairesi'ne gönderecek.

Ankara DGM, ilk yargılama sonunda, "faili belli olmayacak şekilde yangın çıkararak birden fazla kişinin ölümüne neden olmak" suçundan 26 sanığı 15'er yıl, 60 sanığı ise "izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak" suçundan 3'er yıl hapis cezalarına çarptırırken, 37 sanığın ise beraatini kararlaştırmıştı. Bu kararı, Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, müdahil avukatları ve sanık avukatları temyiz etmişti. Temyiz istemlerini görüşen Yargıtay 9. Ceza Dairesi, Başsavcılık ve müdahil avukatlarının temyiz istemleri doğrultusunda, sanıkların eyleminin, "anayasal düzeni zorla bozmaya kalkışmak" olduğuna karar vererek, mahkemenin kararını bozmuştu. Ankara 1 No'lu DGM, davanın ikinci raundunda ise Yargıtay'ın bozma kararına büyük ölçüde uyarak, 33 sanığı, TCK'nın "anayasal düzeni zorla bozmaya kalkışmak" fiilini düzenleyen 146-1. maddesine göre idam cezasına mahkum ederken, sanıklardan 4'ünü 20'şer yıl, 1'ini 15 yıl, 27'sini 7 yıl 6'şar ay, 2'sini 5'er yıl ağır hapis, 1'ini ise 2 yıl hapis cezasına çarptırmıştı.

İlk yargılamada sonunda 11 sanığa verilen 3'er yıllık hapis cezasında direnen mahkeme, sanıklardan 14'ünün beraatini, 6 sanık hakkındaki dosyanın ise ayrılmasını kararlaştırmıştı. ■ ANKARA

Polis, HADEP'li gençleri kaçırdı

HADEP'e yönelik baskılar devam ediyor. Polis, HADEP Bingöl İl yöneticisinin oğlu ve bir üyesini kaçırıp ölümle tehdit ederek ajanlık teklifinde bulundu. İl Başkanı Niyazi Azak, polisin yasalar çerçevesinde davranmadığını belirterek, üzerlerindeki baskıların ciddi boyutlara ulaştığını açıkladı. HADEP, Bingöl Cumhuriyet Savcısı'na olayla ilgili suç duyurusunda bulundu.

HADEP Bingöl İl Yöneticisi Hüseyin Yağaşan'ın oğlu Hasan Yağaşan ve HADEP üyesi Mücahit Tan, 5 Haziran günü gece saat 22.00 sıralarında Dörtyol parkında oturdukları sırada Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde görevli Turgut isimli polis ile itirafçı Mehmet Dörtyama tarafından 12 AC 625 plakalı Beyaz renkli toros marka arabaya bindirilerek kaçırıldı. Yağaşan ve Tan, götürüldükleri dere yatağında sorgulanarak öldürülmekle tehdit edildiklerini açıklayarak şunları kaydettiler:

"Turgut isimli polis ve ekibi bizi önce Devlet Hastanesi'nin arka tarafına götürdüler. Burada insanların olması üzerine İl Alay Komutanlığı'nın bulunduğu derenin alt tarafına götürdüler. Burada kafamıza uzun namlulu silah dayıyarak ikimizi de öldüreceklerini söylediler. Turgut polis tarafından sorgulandık. HADEP'te yapılan çalışmalar hakkında kendilerine bilgi aktarmamızı istediler. 'HADEP'te ne kararlar alınıyor, eğitim çalışmalarında hangi konular işleniyor, kimler HADEP'e gelip gidiyor bunların ismini vereceksin. Yoksa tek kurşunla seni öldürürüm' dedi. Ben korktuğum için kendilerine bilgi vereceğimi söyledim. Bunun üzerine bana pazartesi günü saat 14.00'te DSİ parkına randevu verdiler. Daha sonra saat 23.00'te bizi şehir merkezine bıraktılar. Ajanlık teklifinin şerefsizlik olduğunu düşündüm ve HADEP'e başvurdum" dedi. Yağaşan, kendisini kaçıranların polis oluduğunu ve ölümünden polisin sorumlu olacağını söyledi.

Polis olayı doğruladı

HADEP Bingöl İl Başkanı Niyazi Azak, yapılan başvurudan sonra sorunlarını anlatmak için Emniyet Müdürlüğü'ne gittiklerinde kapıda Turgut isimli polis ile karşılaştığını ve gençlerin partiye yaptığı başvuruyu anlattığını bu polisin önce olayı red ettiğini daha sonra öyle bir olayı hatırladığını, gençler arasında bir sorun vardı ve kavga ediyorlar biz bunları ayırdık' denilerek saptırmaya çalıştığını söyledi. Azak, gençlerin HADEP'li olduklarını aralarında bir sorunun yaşanmadığını belirttiğinde Turgut polisin; "Biz bu gençlerin HADEP'e gidip gelmelerini engelleyeceğiz. Bizim görevimiz HADEP'e gelen insanları engellemek. Buna siz engel olamazsınız. Ben Yağaşan ve Tan'ı yakalayıp parti pinası önünde döveceğim bakalım siz o zaman ne yapacaksınız. Hiç kimse HADEP'e gelmeyecek. Sen suç duyurusunda bulun, o zaman ne yapacağımızı görürsün!" dediğini açıkladı.

Azak, daha önce de HADEP üye ve yöneticilerine yönelik bir çok saldırıda ve ajanlaştırma çalışmasında bulunduğunu belirterek "Eğer yasadışı bir suç varsa yasalar çerçevesinde davransınlar. Ancak bir sokak kabadayısı gibi geceleri gençleri kaçırarak ajanlık dayatmalarında bulunmak hiç bir yasada mevcut değildir. Bu saldırılar HADEP'in bütün yönetici ve üyelerine yapılmaktadır." Azak, polis hakında Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu. ■ Ü.GÜNDEM / ADANA

■ İskenderun HADEP'te görev dağılımı

HADEP İskenderun İlçe Örgütü'nün 30 Mayıs tarinde gerçekleştirdiği 3. Olağan Kongrenin ardından ilçe yönetimi görev dağılımını yaptı. Görev dağılımı şöyle: İlçe Başkanı Kasım Kısa, İlçe Sekreteri Ahmet Çağan, Sayman Cafer Demir, Halkla İlişkiler ve Basın Sorumlusu Murat Batga, Demokratik Kitle Örgütleri ilişkilerinden sorumlu Mehmet Çelik, Gençlik Komisyonu Sorumlusu A.Cabbar Karabel, Kadın Komisyonları Çalışmalarından Sorumlu Salman Polat ile Halk içindeki çalışmalardan sorumlu Şemsettin Arslan ve Barış Çalışma Komisyonu'ndan Sorumlu Şükrü Yaman olarak belirlendiği bildirildi.

'Sorumluluk cezaevinin'

Edirne'de, ses sanatçısı Muazez Ersoy'a silahlı saldırıyı gerçekleştirenlerin Tarım Açık Cezaevi'nde kalan mahkumlar olması ve aynı cezaevinden 6 kişinin daha olayın meydana geldiği Kervansaray Otel'de odasının bulunduğunun belirlenmesi sonrası soruşturma devam ediyor.

Edirne Valisi Mehmet Canseven, yaptığı açıklamada, Adalet Bakanlığı'nca görevlendirilen müfettişin olayla ilgili soruşturmayı sürdürdüğünü belirterek, "Söz konusu yer tarım açık cezaevidir. Etrafında tel örgü dahi yok. Tamamen cezaevi idaresi kontrolünde olan bir yer. Kapalı cezaevinin dış emniyetini jandarma sağlar. Tarım açık cezaevindeki sistem ve düzen oradaki adli personeli ilgilendiriyor. Buradan mahkumların giriş ve çıkışları normalde gruplar halinde ve memurlar nezaretinde yapılır. Tüm sorumluluk cezaevi idaresi ve savcılığındır" dedi.

Bu arada, Kastamonu Cumhuriyet Savcılığı görevini yürüten Edirne eski Cumhuriyet Savcısı Ali Sami Arlı da yaptığı açıklamada, daha önce kendisinin Edirne Tarım Açık Cezaevi'nde kalan mahkumlardan bazılarının kentte rahatça gezebildikleri yönünde uyarılarının olduğunu kaydederek, şöyle dedi:

"Bu kişilerin üzerlerine gitmiştim. Silahlı saldırı olayını gerçekleştiren Süleyman Aygün'ün dosyasını incelediğimde, bu kişinin dışarda çalışmasını uygun bulmadım ve protokol müsadesi vermemiştim."

Arlı, bu konuda daha fazla konuşmak istemediğini de belirtti. Öte yandan, bazı gazetelerde olayda ihmali görüldüğü için görevden alındığı şeklinde haberler yer alan Edirne Cumhuriyet Savcısı Yavuz Özeren'in görevinin başında olduğu ve olayla ilgili soruşturmayı sürdürdüğü öğrenildi. ■ EDİRNE

Adana'da 'sahipsiz' el bombası bulundu

Adana'da çocukların oyun oynadığı boş bir arsada patlamaya hazır bir el bombası bulundu. Bomba Adana Emniyet Müdürlüğü bomba imha uzmanları tarafından etkisiz hale getirildi.

Bölge'de operasyonlara çıkan TSK birliklerinin Kürt köylerinin yakınlarına bıraktıkları el bombaları bir çok çocuğun canına mal olurken, şimde de Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı metropolerdeki kürt mahallerine yakın yerlerde bombalar bırakılıyor. Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı Adana'nın 19 Mayıs mahallesi 77. sokağın sonunda boş bir arsada pimi çekilmiş ve patlamasın diye pim yeri bantlanmış vaziyete bir el bombası bulundu. Mahallede oyun oynayan çocuklar tarafından bulunan el bombası, ailelerin dikkatli davranarak durumu emniyet müdürlüğüne haber vermesiyle etkisiz hale getirildi. Bombanın patlamaması büyük bir faciayı önlerken, el bombasının kim veya kimler tarafından bırakıldığı veya bombanın tipi konusunda herhangi bir açıklama yapılmadı. ■ Ü.GÜNDEM/ ADANA

Sayıştay: Devlet gasp suçu işliyor

Sayıştay Denetçisi Atilla İnan, devletin kamu vakıfları aracılığı ile halkan bağış toplamasının, bütün hukuk kurallarına aykırı olduğunu belirterek, devletin bu uygulamayla "gasp" suçu işlediğini vurguladı.

Atilla İnan, Türkiye Serbest Muhasebeci ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) aylık yayın organı Bilanço'nun Haziran sayısında yer alan açıklamasında, devletin ve bazı memurların "gasp" suçundan yargılanabileceği görüşünü savundu. Son yıllarda, verilen hizmetler karşığılığında halkan bağış toplayan kamu vakfı sayısının hızla arttığına dikkat çeken İnan, sözkonusu bağışların hiç bir yasal dayanağı bulunmadığını bildirdi. İnan, "Batıda, 1213'lü yıllarda karşı çıkılan devletin zorla bağış toplaması uygulaması, bugün tüm kamu kurumlarına yayılmış durumdadır. Kamu hizmetlerinden yararlanacak kişi, başvuru formu, beyanname, dosyayı vakıftan yüksek fiyatlarla almaya mecbur bırakıldığı gibi, devletin vermesi gereken hizmetler karşılığında da para ödemek zorunda kalıyor" dedi.

Devlet gasptan yargılanabilir

Devletin kamu vakıfları aracılığı ile verdiği hizmetler karşılığından bağış toplamasının Anayasa'nın 73. maddesine aykırı olduğunu belirten İnan, "Devletin hiç bir kanuna dayalı olmaksızın, insanları bağış yapmaya zorlaması, TCK'nın 495-501. maddelerine göre çok ağır suç olan gasp suçuna girer. Dolaysıyla, vakıfa gelir sağlamak amacıyla vatandaşlardan bağış toplayan memurlar da gasp suçunu işlemiş olur. Bu durumda da devlet ve memurlar gasp suçundan yargılanabilir. Bu nedenle memurların çok dikkatli davranması gerekir" dedi.

Yüksek fiyatla satış...

Sayıştay Denetçisi Atilla İnan, kamu vakıflarının, kırtasiye mazlemelerini halka, piyasa fiyatlarının çok üzerinde satmasının da Borçlar Kanunu'na aykırı olduğunu ifade etti. İnan, "Bu uygulama, Borçlar Kanunu'nda öngörülen 'gabin' halidir. Vakıflar, açıkça vatandaşa yüksek fiyatla ve zorla mal sattıkları için de suçludurlar" dedi. İnan, kamu vakıflarının devlet otoritesini kullanarak halktan zorla aldıkları bağışların denetiminin de bulunmadığına dikkat çekti. ■ ANKARA

CHP İnternet'i çok sevdi

Genel Merkez'e cafe açarak İnternet'ten yararlanmaya başlayan CHP, sayfasında haftalık anketler yayınlamaya devam edecek. CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tanla, Gençlik Kolları'nın koordine ettiği "bilgi ve iletişim projesi"ne CHP'li yerel yönetimlerin de katkı sağlayacağını ve yıl sonuna kadar 60 ilde Internet salonlarının açılacağını bildirdi. Tanla, partinin Internet'teki Web sitesinde Baykal'ın yaptığı konuşmaların da yer alacağını bildirdi.

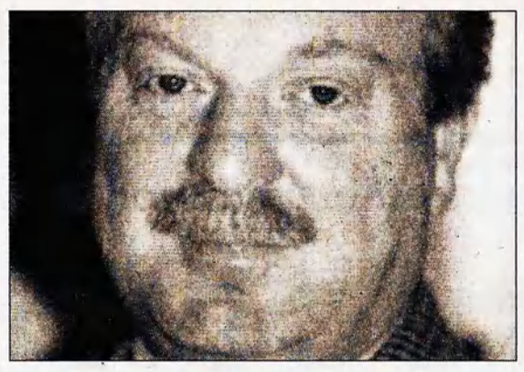

ANAP'ın 60 bin kişilik kongre hayali

ANAP, eylül sonunda yapacağı Büyük Kongre'ye hazırlanıyor. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Okuyan, yurt dışından kongre görüntüsünü yansıtan dev panolar getirteceklerini söyledi. Okuyan, kongrenin yapılacağı 19 Mayıs Stadyumu'nun üzerinin kapatılacağını, yerlerin ise halı ile döşeneceğini belirterek, "Türkiye'nin her il, ilçe ve köyünden birer temsilci getireceğiz. 60 bin kişi ediyor. Bu Türkiye'nin kongreyi izlemesi demektir" diye konuştu.

FİKRET BAŞKAYA

'Enflasyona Ezdirilmeyenler...'

Türkiye 22 yıldır yüksek enflasyonla yatıp-kalkıyor ama yaklaşık son 15 yılda bakanların, başbakanların, maliye bakanlarının, şimdilerde 'ekonomiden sorumlu' bakanların dillerine doladıkları bir söylem var: "işçimizi, memurumuzu, emeklimizi enflasyona ezdirmeyiz..." Bir ülkede enflasyon % 80'lerde, % 100'lerde seyrederken 'enflasyona ezdirmeme' söylemi ne anlama geliyor? Enflasyonu yaşayarak öğrenenler için bu söylem söz konusu kesimlerle alay etmekten başka birşey değildir. Zira, yüksek enflasyon söz konusuysa, bedeli ödeyecek olanlar dar ve sabit gelirli emekçi toplum kesimleridir. Bir taraftan enflasyondan şikayet ediliyormuş gibi bir izlenim yaratılıyor, diğer yandan da "enflasyon canavarından" söz ediliyor. Şu canavar mavalı da ne oluyor? Neden böyle bir saçmalığa başvuruluyor? Mal ve hizmetlerin fiyatındaki "sürekli ve hızlı artışı" durdurmak söz konusu olduğunda neden 'canavar' söylemi devreye sokuluyor? Nihayet, sorun malların ve hizmetlerin fiyatlarını istikrara kavuşturmak değil mi? İnsanlar ürettikleri şeylerin fiyatlarını belirlemekten acizmidirler de 'canavar'a gönderme yapılıyor? Aslında canavar retoriği bir dizi amaçla ortaya atılıyor: Böylece hükümetler ve onların adamları çok büyük bir sorunla karşı karşıya olunduğu imajını yaratmak istiyorlar. Öyle büyük bir canavar ki, başetmek için babayiğitlik gerekir. Ama burada kendilerini de ele vermekten kurtulamıyorlar. Canavar karşısından yeteri kadar 'babayiğit' olmadıkları canavarın dimdik ayakta kalmamasıyla ortaya çıkıyor. İkincisi, canavar retoriği, insan iradesini aşan, toplum dışı bir şey sözkonusuymuş gibi bir izlenim de yaratıyor. Enflasyona mistik bir görüntü kazandırma amacı var...

Elbette sefil durumda olanlar sadece 'canavarla' ilgilendikleri izlenimini yaratan politikacılar değil. Kendilerine 'iktisatçı' sıfatını yakıştıranların sergiledikleri tavır da tam bir sefalet... Onlar da politikacılar gibi yalanı sürdürme işine koşulmuş durumdalar. Her seferinde enflasyonun "nedenlerine" dair "yeni" açıklamalar getirerek, balkondaki seyirciyi oyalamayı sürdürüyorlar. Bunlar kendi kafaları karışık olduğu için, herşeyi birbirine karıştırıyorlar... Bir gün enflasyonun 'sebebi' olarak sunduklarını bir başka zaman sonuç olarak gösteriyorlar. Bu konuda akla ilk gelen 'kamu açıklarıdır'... Kamu açıkları olduğu için mi enflasyon azıyor, yoksa yüksek enflasyon olduğu için mi kamu açıkları ortaya çıkıyor?

Bir oyundur oynanıyor ve bu oyundan birileri haketmedikleri büyük servetlere kavuşuyor... Üstelik bu yağmacı kesimin çıkarı da "toplum çıkarı" olarak sunuluyor... Bütün bu soytarılıklar da "ekonominin gereği" sayılıyor... Öyle bir ekonomik alan ki, sanki insan iradesinden bağımsızdır... Oysa ortada ne 'canavar' ne de insan iradesinden bağımsız, sözümona, ekonominin dokunulamaz kanunları var... Türkiye'de enflasyon yirmi yıldır gündemden bir türlü düşmüyorsa, bunun bir tek nedeni var: enflasyon para yoluyla şiddet uygulamaktır. Siz bir adamın elindeki iki ekmekten birini zorla, şiddet kullanarak alabilirsiniz, ama hiçbir "maddi şiddete" başvurmadan, enflasyon yoluyla da alabilirsiniz. Enflasyon yoksullardan zenginlere servet transfer etmenin bir aracıdır ve Türkiye'nin yiyicileri bunu keşfedeli beri iki söylem birarada varolmaya devam ediyor: Canavar ve canavarı altetmek için bütün gücünü ortaya koyan 'kahramanlar'... Elbette sorun bu kadar basit değil. Enflasyon sadece yoksullardan zenginlere zenginlik transferine yarayan, gelir dağılımı uçurumunu derinleştiren bir "araç" değil... Sadece geliri ve serveti asıl zenginliği üretenlerden parazit kesimlere, hiç birşey üretmeyenlere transfer etmekle, yoksulluğu ve sefaleti derinleştirmekle de kalmıyor... Bir dizi başka tahribata, çürümeye de neden oluyor. Enflasyon ahlaki değerleri hızla aşındırarak, insan ilişkilerini dejenere ediyor. Zenginleşmeyle harcanan emek arasındaki bağ bir kere bütünüyle kopunca, insanlara egemen olan 'bilinci' de tahmin etmek zor değildir.

Enflasyon emeğiyle geçinen toplumun asıl üretici sınıfları olan işçileri, memurları, küçük esnafları, küçük çiftçileri sürekli yoksullaştırıyor ama aynı zamanda ahlaki değerleri ve toplumsal dokuyu da hızla aşındırıyor. Asıl amaç enflasyonu sürdürmekken, 'iktidara' gelen her hükümet 'enflasyonla mücadeleyi' en önemli sorun ilan ediyor. Bir oyun ki nerdeyse yirmi iki yıldır oynanıyor... Sahneye koyanlar da hep aynı "çevreler"... İnsanlarla alay ediliyor ve insanlar bu 'alaya' alışmış gibiler...

Memurlara ve emeklilere zammın gündeme geldiği son günlerde aynı şarkı eskiden olduğu gibi söylenmeye devam ediliyor... Maliye bakanı "memurlarımızı enflasyona ezdirmeyiz" diyor... Oysa açık konuşmayı seven birinin şöyle demesi gerekirdi: "Söylediğimize değil, yaptığımıza bakın... Bizim misyonumuz yoksullardan zenginlere kaynak transfer etmektir. Bunu da 22 yıldır başarıyla sürdürüyoruz... İnsanlar elbet bir gün enflasyonun insan iradesini aşan, doğal afet türü birşey olmadığını hem anlayıp hem de cümle aleme göstereceklerdir. Enflasyon % 100'lerde, % 80'lerde seyrederken ve zamlar birer sağanağa dönüşürken, memurlara % 20 zam öngörülüyormuş... Gerekçesi de hazır: Yok efendim bu oranın üstüne çıkılırsa enflasyon azar, dengeler bozulurmuş... Zaten bütçe imkanları da bundan fazlasına izin vermiyormuş... Bütçenin % 40'ını rantiyelere peşkeş çekmekle enflasyon, bütçe imkanları arasında da bir ilişki var mı? Yoksullardan toplanan her 100 liralık verginin 40'ını parazit rantiyelere aktarmak da ekonominin gereğimidir? Toplanan her 100 liralık verginin 40'ının hiç birşey üretmeyen sülüklere aktarıldığı bir ekonomi ve toplum ne demektir? Son günlerde bir de ekonomideki göstergelerin iyiye gittiği mavalı renkli basın ve reklam kanalları tarafından yayılıyor... İşler kimin için iyi gidiyor? Kapitalist her ekonomide zenginlik üç kat artarken, işsizlik beş kat, yoksulluk ve sefalet de yedi kat artabiliyor... O halde zahmet edip ekonomide işler kimin için iyi gidiyor sorusunu da sormak gerekmiyor mu?

Demirel, şimdiden hükümet formüllerinin kendisine empoze edilmesini kabul etmeyeceğini belirtti

'Mutabakata ortak olmam'

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Başbakan Mesut Yılmaz ile CHP Genel Başkanı Deniz Baykal arasında varılan, "Yılbaşında hükümetin istifası ve bağımsız bir hükümetle 18 Nisan'da seçime gidilmesi" mutabakatı konusunda, "Hükümet formülünün empoze edilmesini kabul etmem. Ben mutabakata üçüncü ortak olmam" dedi. Demirel'in açıklamalarına DYP'den destek geldi.

Demirel, önceki gece saat 19:00'da Başbakan Yılmaz'ı kabul etti. Yılmaz, görüşmeden sonra bir açıklama yapmazken; Demirel, TRT-1'de yayınlanan 'Politikanın Nabzı' programında Kurtul Altuğ'un sorularını yanıtlayarak görüşmeye açıklık getirdi. Demirel, önce Refahyol döneminde yaşanan sıkıntılar ve Yılmaz hükümetinin oluşumunu anlattı.

'Empozeyi kabul etmem'

Süleyman Demirel, geçen 10-11 ay zarfında o günkü ortamın ortadan kalktığını, hükümete dışarıdan şartlı destek veren partinin desteğini çekme noktasına geldiğini belirterek, şöyle devam etti:

"Hükümet başkanı çare aramaya koyuldu. En doğrusu hükümet dışında kalan partinin hükümet içinde olmasıdır. Tabi o, onların bileceği iştir. Şimdi kendi aralarında mutabakata vardılar. Ben bu mutabakatta üçüncü ortak olmam. Ben bununla mutabıkım veya değilim diyemem. Eğer iki partinin anlaşması seçim getirecekse, o parlamentonun kararıyla olur. Hükümetin istifası şu tarihte ya da bu tarihte, o kendi bileceği iştir. O tarihten sonra ne olur? Şimdiden kimseye söylemem."

Ortada mevcut bir hükümet bulunduğunu, şimdiden bu hükümetin üstüne başka bir hükümet kurmayacağını bildiren Demirel, istifa önüne geldiğinde gereğini düşüneceğini söyledi. Cumhurbaşkanı Demirel konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Hükümet formüllerine angaje olmam mümkün değil. İstifasını kabul ederim ama, hükümet formülü getirilip empoze edilirse bunu kabul etmem. Kendi aralarındaki mutabakata üçüncü ortak olmam. Türkiye'yi seçime götürecekler ise, bu Meclis'in işi. Türkiye'yi bir hükümetsizliğe görürecekler ise, o da sizin işiniz, bundan sonra benim işim başlar. Ondan sonra ne yaparım? Kendisiyle bu günden angajmana girmem."

Seçim hükümeti diye bir tabir olmadığını söyleyen Demirel, seçim hükümeti konusunda hükümet ortadayken hiçbir şey söylemeyeceğini belirterek, "Ekim'e bir gelelim. Siyaset bu kadar sabırsızlığı kaldırmaz. Benim önüme istifa gelsin konsun. Türkiye ilk defa seçime gidiyor değil. Herkes şundan emin olsun; her şey kurallarına göre yürütülecektir. Her şey zeminlerinde kalınarak yapılacaktır" diye konuştu.

DYP: Demirel'in tavrı doğru

Bu arada, Demirel'in Baykal ile Yılmaz mutabakatının tarafı olmayacağı ve kendisine hiç kimsenin hükümet modeli empoze edemeyeceği şeklindeki değerlendirmesine DYP'den destek geldi. DYP Genel Başkan Yardımcısı Nahit Menteşe, düzenlediği basın toplantısında, Yılmaz ile Baykal arasında geçtiğimiz hafta varılan mutabakat gereği belirlenen seçim tarihini eleştirdi. Nisan 1999 tarihinin geç olduğunu, bu tarihte yapılacak bir seçimin erken seçim olmayacağını kaydeden Menteşe, "Bu ülkenin ihtiyacı hemen seçimdir. Eğer istikrar için bir takım öneriler getirilecekse parlamentoya getirilir, görüşülür ve hemen seçime gidilir" dedi. Demirel'in Baykal ile Yılmaz arasındaki mutabakata üçüncü taraf olmayacağı ve kendisine bir hükümet modeli empoze edilemeyeceği şeklindeki açıklamalarını da değerlendiren Menteşe, "Sayın Cumhurbaşkanı'nın tavrı doğru. Elbette istifadan sonra gereği neyse onu yapacaktır. Bu hükümet istifa eder, yeni bir hükümet kurulur ve ülke seçime gider" dedi. Menteşe, kendilerinin seçim hükümetinde yeralmak gibi bir kararları olmadığını, bu konuda bir önerileri de bulunmadığını belirterek, "Bu hükümet ile seçim zordur ve şaibelidir. O yüzden umarız Sayın Cumhurbaşkanı herkesin güveneceği bir hükümet kurdurur. Model bu olmalıdır, isim önemli değil" diye konuştu.

ANAP: Gereğini yapar

ANAP Genel Başkan Yardımcısı İ. Yaşar Dedelek de, bir gazetecinin sorusu üzerine, Demirel'in önüne gelecek formülü kabul etmeyeceğini değil, şimdiden böyle bir şeye angaje olmayacağını ifade ettiğini söyledi. Dedelek, "Cumhurbaşkanımız, seçime giden Türkiye'de gereğini yapacaktır. Biz seçim tartışmalarını açmayı istemiyoruz. Halk da şu anda hükümetin en azından ocak ayına kadar görevde kalacağının hesabını yapmış durumda. Cumhurbaşkanımız da günü geldiğinde, Türkiye'nin şartlarını gözönüne alarak bu konunun gereğini yapacaktır" dedi.

Yaşar Dedelek, DTP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un "7 ayda çok şeyin değişebileceği" yolundaki sözlerinin hatırlatılması üzerine de, hükümetin 7 ayda neler yapabileceğinin tartışılması gerektiğini ifade etti. ■ ANKARA

CHP 'baraj' krizini çabuk unuttu

YILMAZ, ECEVİT'E MUTABAKATI ANLATTI - Başbakan Mesut Yılmaz ile Başbakan Yardımcısı ve DSP Lideri Bülent Ecevit, Başbakanlık Konutu'nda dün biraraya geldiler. Saat 15.00'te başlayan görüşmede Yılmaz, CHP Lideri Deniz Baykal ile erken seçim konusunda vardıkları anlaşma ve sonrasında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile yaptığı görüşme hakkında Bülent Ecevit'e bilgi verdi. Yılmaz ile Baykal'ın vardıkları anlaşmaya "1999 yılı içerisinde seçim" maddesi dışında hükümetin küçük ortağı DTP destek vermezken; Bülent Ecevit, Çin'e yaptığı resmi ziyaret nedeniyle erken seçim tartışmaları sürecinde görüşlerini açıklamamıştı. Bu görüşme sonrasında hükümet ortağı DSP de, Yılmaz-Baykal mutabakatı konusundaki görüşünde netleşmeye çalışacak. ■ ANKARA

CHP, seçim yasaları değiştirilmeden seçime gidilmesini isterken, DSP'liler ülke barajının mutlaka yüzde 5'in altına indirilmesi gerektiği görüşünü savunuyor.

İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Hikmet Sami Türk, seçimlerde ülke barajının yüzde 5'e indirilmesi ve Meclis'in dışında kalan partilere de Meclis'e girmeleri için olanak tanınması gerektiğini vurguladı. Türk, CHP'lilerin geçen genel seçimlerde barajı zor geçtiklerini hatırlatarak, şimdi de yüzde 10'luk barajın kalmasını istemelerinin şaşırtıcı olduğunu ifade etti.

CHP'lilerin ülke barajının indirilmesine karşı çıkmalarının nedeninin ÖDP ve HADEP gibi partilere oy kaptırmamak olduğunu belirten Hikmet Sami Türk, barajın yüzde 5'e indirilmesi durumunda HADEP'in özellikle Kürt illerinden alacağı oylarla Meclis'e girebileceğini kaydetti.

Öte yandan; ANAP'lılar ise seçimlerde ülke barajının ancak yüzde 7 ya da 8'e indirilebileceği görüşünü savunuyorlar. ANAP'lılar ülke barajının bunun daha altına indirilmesine TBMM'ye bazı radikal grupların da gireceği endişesiyle karşı çıktıklarını ifade ediyorlar.

ANAP'lıların, ülke barajının yüzde 7 veya 8'e indirilmesini DYP ile MHP'nin ittifak yapmasını engellemek için istedikleri belirtiliyor. ■ ANKARA

Muhalif başkanlara soruşturma kıskacı

İçişleri Bakanı Murat Başesgioğlu'nun, 11 aylık bakanlığı döneminde muhalefet partilerine mensup belediye başkanları hakkında tam 154 soruşturma başlattığı belirlendi.

ANAP'lı Başesgioğlu, CHP Milletvekili Yılmaz Ateş, FP Milletvekili Naci Terzi ve DSP Milletvekili Osman Kılıç'ın konuyla ilgili yazılı soru önergelerine verdiği yanıtta, 11 ayda belediye başkanları hakkında toplam 183 soruşturma açtığını bildirdi. Önergelere cevaplarında yer alan bilgilerde, Başesgioğlu'nun, bakanlığı döneminde açtırdığı 183 soruşturmadan 154'ünün FP'li, DYP'li, CHP'li ve MHP'li başkanlar hakkında olduğu görüldü.

Rekor FP ve Gökçek'te

Murat Başesgioğlu'nun, 11 ayda en fazla soruşturmayı 68 soruşturma ile FP'li başkanlar hakkında açtığı tespit edildi. FP'li başkanları, 52 soruşturma ile DYP'li, 31 soruşturma ile CHP'li, 3 soruşturma ile de MHP'li başkanlar izledi. Aynı dönemde, İçişleri Bakanlığı tarafından ANAP'lı belediye başkanları hakkında 23, DSP'li başkanlar hakkında da 6 soruşturma açıldı. Başesgioğlu'nun, aynı dönemde hakkında en fazla soruşturma açtığı başkanın, 26 soruşturma ile FP'li Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek olduğu görüldü. Başesgioğlu'nun, bir konuşmasından dolayı DGM'nin 10 ay hapse mahkum ettiği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında ise 4 soruşturma açtığı, bunların bazılarının halen devam ettiği öğrenildi. Bakan'ın, hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunan ANAP'lı Şişli eski Belediye Başkanı Gülay Aslıtürk'le ilgili olarak da dört soruşturma açtığı belirlendi. ■ ANKARA

21. Yüzyılın Enerjisi, 2000 Yılının Ödülü...

VARLIK ÖZMENEK

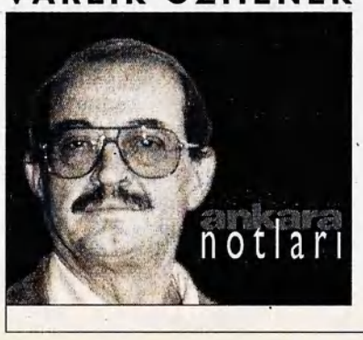

Ülkede Gündem gazetesinin okuyucularını insanlık onuruyla selamlamak gerekiyor. İnsanlık adına çok soylu bir girişimin öncüleri oldular. (Lafı pek sevmiyorum ama anlayana: "Bir ilk'e imza attılar"...)

Dünya basın tarihinde görkemli bir sayfa açtılar.

Okuyucunun "doğru bilgi edinme ve doğru habere ulaşma hakkı"na, yaşamın içinden eylemsel "talep hakkı"nı ekliediler; dünyaya armağan ettiler.

Söz şimdi uluslararası yargının...

Okuyucuları kutluyorum.

Onlar dünyaya şöyle sesleniyorlar aslında:

-Okuyucuların yalandan ve gizlerden başka kaybedecek bir şeyleri yoktur. Kazanacakları koca bir bilgi uzayı var. Bütün ülkelerin okuyucuları, birleşiniz!

★★★

Einstein'ın çocukluğunda edindiği en canlı iki bilimsel izlenimden ilki; pusuların keşfi, pusula iğnesinin gizemli bir çekim ile her zaman belirli bir doğrultuya yönelmesi imiş... (Bir süre sonra da, Öklid geometrisindeki Pitagor teoremi.)

"Einstein, yaşamı boyunca pusuların kendisinde yarattığı "merak" duygusuna değinmiştir" denir. (Einstein adlı kitaptan. Yazarı Jeremy Bernstein. Yazko Bilim Dizisi, İstanbul 1982)

Kaç gündür haberi okuyorum, düşünüyorum... Yıllardan beri iletişimde okuyucu- dinleyici- izleyici durumu, konumu, konuşlanması konularında kendimce kafa yorardım... Çağımızın büyük fizikçisi Albert Einstein'ın, yaşamıyla örnekliediği "büyük insan" deneyiminin iletişim bilim için de büyük bir hazine ve okul olduğunu düşünüyorum şimdi...

★★★

En kaba yöntemlerden en incelikli yöntemlere değin...

Bilgi ne denli saklanırsa saklansın... Yalan ile bulandırılsın, çarpıtılsın, karartılsın... Hatta, kitleler "bilgi zehirlenmesi" diyebileceğimiz hormonlu bilgi besinlenmesine uğratılsın. Bunun için başdöndürücü teknolojik yenilikler kurgulansın...

İnsanın insanlığını keşfi kadar müthiş bir şey olabilir mi? İnsanın insanlığını keşfi; pusula iğnesinin gizemli bir çekim ile her zaman belirli bir doğrultuya yönelmesi sonucu gibi yeni insanlaşma keşiflerine ufuklanacaktır...

Haberi kaç gündür defalarca okudum, okuyorum, birlikte okuyalım:

"Ülkede Gündem Gazetesi'nin Kürt illerine girişinin yasaklanmasına yönelik tepkiler büyüyor. Gazetemizin sokulmasının yasaklandığı 6 ilde yüzlerce okuyucu, haber alma haklarının ihlal edildiğini belirterek Avrupa İnsan Hakları

Komisyonu'na başvurdu. Bölgede inceleme yapan ABD İnsan Hakları Hukukçular Komisyonu da yasak kararını hayretle karşıladı... (...) Diyarbakır Barosu'na bağlı avukatlar Sinan Tanrıkulu, Mansur Reşitoğlu, Feridun Çelik, Abdullah Akın, Mahmut Vefa, Selim Kurbanoğlu ve Yusuf Tosun aracılığıyla yaptıkları başvurularda, yasak kararının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi 1. fıkrasında düzenlenen ifade ve açıklama hakkı ile haber alma, düşünce alma ve verme hakkına aykırı olduğunu vurguladılar..." (Ü. Gündem, 4 Haziran 1998, s. 11)

★★★

Milliyet Gazetesi'nin 31 Mayıs 1998 günlü sayısında "Yalan Haber Çarpar" başlıklı yazıdan bazı alıntılar yapalım:

"San Diego'da yapılan Haber Ombudsmanları Derneği'nin uluslararası toplantısında, gazete yöneticileri, doğru haberciliğin ve güvenilirliğin basın için sadece ahlaki bir sorun değil, ticari bir zorunluluk olduğunu belirttiler: Güvenilirlik, profesyonellik ve kalite, yani doğru haber; yaşamak, kar etmek ve etkili olmak isteyen her basın kuruluşunun birinci derecedeki hedefidir...

(...) toplantıda en önemli tartışma konusu, haberlerin doğruluğuydu. Bu konuda bütün dünyada bir kriz yaşandığını kimse inkar etmiyor...

(...) ABD'de 1989'da 68 milyon olan gazete okuyucu sayısı bugün 56 milyona inmişti. 50 yaşından büyük kişiler arasında haber almak için yazılı basını tercih edenlerin oranı yüzde 65'ti ama, bu oran 18-29 yaş arasında yüzde 19.6'ya kadar iniyordu. Hatta bu durum, haber ombudsmanlarından çok, Amerikan basınını telaşa düşürmüştü. Bu rakamlar ortaya koyuyordu ki, yalan haber güvenilirliği yıkıyor, bir bumerang gibi dönüp dolaşıp o yayın organını vuruyordu..."

Durum ve gelişmeler ilginçtir... Ancak bir kez daha vurgulayayım ki, Ülkede Gündem okuyucularının girişimleri tarihsel anlam yüküyle müthiştir... 2000 yılının ödülü şimdiden onlarındır...

★★★

1992 yılında Almanya'nın Ulm kentindeki bir dernekten davet aldım... Türkiye'deki medya ve sorunları konusunda bir konuşma yapmam istendi; gittim. Yıllardan beri söylediklerimi orada da söyledim: "Sorun, okuyucu- dinleyici- izleyici'de düğümlenmektedir. Giderek dünyada da öyle olacaktır. Okuyucu etkin, müdahil bir güç olarak yeni bir ilişki ve etkileşim rolünü geliştirecektir..."

Ulm kentinde dolaşıyoruz... "Einstein'ın doğduğu kent" dediler. Kent merkezinde bir meydan ve belli ki bir şeyi vurguluyor bir taş... Einstein'ın doğduğu ev savaşta bombalanmış, yok olmuş. O taşı dikmişler... Taşın başında bir süre sessizce düşündüm, düşünürken de şu sözleri geldi aklıma:

"Günde yüz kez kendime, iç ve dış yaşamımın, yaşayan ya da ölü başka insanların emeğine dayandığını hatırlatıyorum. Çok derinlere dalmadan günlük yaşamdan biliyoruz ki, bir insan başkaları için vardır..." (Einstein'ın Mirası, Güney Günenç/ Haluk Tosun, Bilim ve Sanat dergisi, Ocak 1981 sayı: 1)

Şimdi ise görecelik kuramının en ünlü sonucu ($E=mc^2$)yi anımsamak istiyorum: "Einstein temelde yeni ve o zamana kadar umulmayan bir enerji kaynağını gösteriyordu. Maddi bir cisim, kütlesinden kaynaklanan ışık hızının büyüklüğünden dolayı çok büyük olan bir enerjiye ($E=mc^2$) sahiptir." Ve denir ki; "Kullanabileceğimiz enerji türlerine (ışık, ısı, v.b.) kolayca çevrilemediğinden genelde bu enerji pratik olarak elde edilemez; bu nedenle de Einstein'dan önce keşfedilmemiştir."

(Jeremy Bernstein)

★★★

Sevgili Ülkede Gündem okuyucuları...

Ve şu ya da bu nedenle okutulmayanları ve okumayanları...

Ne demek istediğimi anlatabildim mi?..

Okuyucu; "maddi bir cisim" olmaktan çok, ama, çok bir "ŞEY"dir...

İNSAN'ın; insanlaşma gizilgücünden kaynaklanan, "doğru bilgi"yi üretme büyüklüğünden dolayı çok büyük bir enerjiye sahip olduğunu söyleyebiliriz...

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması konusunda devletin herhangi bir düşüncesi bulunmuyor

Vergi soygunu sürecek

M. ALİ ÇELEBİ / İSTANBUL

4 kişilik bir ailenin aylık geçim sınırının 150 milyonu bulması görmezden gelinerek, asgari ücret yine vergi dışı bırakılmıyor. Yeni vergi yasasını değerlendiren Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü Doç. Dr. Nevzat Saygılıoğlu'nun asgari ücretin vergi dışı bırakılmasının ve yasallaşması beklenen yeni vergi yasasında düşünülmediğini söylemesi de bunun ortaya koyuyor.

Saygılıoğlu zorunlu tasarufların ödenmesinin de ciddi bir yük olduğu inancında.

Asgari ücretlinin eline geçen 23 milyon lira dolar karşısında geçen yılın ağustos ayından buyana yüzde 38 oranında eridi.

Geçen yıl belirlendiği tarihte 143 dolar olan asgari ücret bugün 89 dolara inmiş durumda. Buna karşılık milletvekilleri, müsteşarlar, müdürlerin maaşları milyarlar, futbolcuların vergi dışı gelirleri trilyonlarla ile ölçülüyor.

Vergi dışılık düşünülmüyor

Yeni vergi tasarısı ile 88 maddelik bir düzenleme öngörülürkenasgari ücretlinin durumunun hiç de düşünülmediği bu maddelere bakıldığında görülüyor. Alt gelir griplarının ödediği yüzde 25'lik dilimin yeni yasa çıkarılmadan aşağıya çekilmesi mümkün iken bu oran aşağı çekilmiyor. Saygılıoğlu, "Asgari ücretin vergi dışı bırakılması teknik olarak çok sağlıklı değil. Ancak özel indirim tutarlarını artırmak lazım" derken hükümetin de çalışana bakış açısını özetliyor.

Çalışanın çeşitli eylemlerle talep ettiği ve hükümetçe ödeneceği söylenen zorunlu tasaruflar konusunda Maliye Bakalığı'nın üst düzey bürokratının ifedeleri hükümetin bu konuda da umut verici bir girişiminin olmayacağını da ortaya koyuyor.

Zorunlu tasarufların kaldırılması konusunda ise Saygılıoğlu şu yorumu yapıyor: "Zorunlu tasaruflar 700 trilyonluk bir yükü ifade ediyor. Ciddi bir yük. Nasıl kaldırılacağı konusunda ciddi sorunlar var."

'Faize 6 katrilyon ödenek'

Bütçe açığının 97'de yüzde 11.4'e ulaşması herşeye rağmen büyük kısmı çalışanlarca ödenen vergilerin yerinde yarcınmadığının kanıtı durumunda. 1975'te yüzde 3 olan faizlerin bütçeye oranı 80'lerin başında yüzde 5'e çıktı. 1987'den sonra yüzde 15'lerde ifede bulan bu artış, 97'de yüzde 40'a çıkarken, bu yıl yüzde 42 oranı tahmin ediliyor.

Çalışan düşünülmezken, Saygılıoğlu, yaptığı konuşmada ödenen vergilerin üretim alanı dışında faize akıtıldığını ve sistemin ne kadar çarpık bir şekilde uygulanarak bugüne geldiğini şu ifadelerle etiraf ediyor: "Kaynakları faize dağıtıyoruz. GSMH'da 1980'de faizin payı yüzde 3 iken bugün faizin payı yüzde 12. Bu, gelirin faiz lehine 4 kat artmasıdır. Faize giden payın artması ekonomide çarpıklığa yol açıyor. Faize 6 katrilyon ödenek öngörüldü 1998'de. Toplanan her 100 lira vergiden 1980'de sadece 25 lirası faize giderken bugün 2/3'ü faize gidiyor. Yatırımlar milli gelirden 1980'de yüzde 20 pay alırken bugün yüzde 7'ye düşmüştür."

Futbulcuların taransferlerinde dönen birkaç milyon dolarlar (Baliç 750 milyar TL, Hakan 3 milyon dolar -765 milyar TL- vb.) ve eklenen araba ve daireleri götüren futbolcular vergi dışı. Sadece yüzde 15 stopaj var, ve konuya ilişkin düzenlemeyi içeren geçici 40. madde kaldırılmıyor. Yeni tasarıda bu konu da es geçildi.

Transfer ücretlerine vergi denetimi 2000 yılı sonrasına havale edilmiş durumda iken asgari ücretlinin boğazı sıkılıyor.

■ İş Bankası ortağı Demirel: Özelleştirin

Özelleştirme İdaresi Başkanı Uğur Bayar, Cumhurbaşkanı Demirel'e 2,5 milyon liralık İş Bankası hisse senedi verdi. Demirel hükümeti özelleştirmeye hız vermemesi halinde yolsuzlukların devam edeceği konusunda uyardı. Demirel, Çankaya Köşkü'nde Özelleştirme İdaresi Başkanı Uğur Bayar'ı kabul etti. Bayar Demirel'e İş Bankası'ndaki kamu yapının halka açılması ve sermayenin tabana yayılması çalışmaları kapsamında satışa çıkarılan İş Bankası hisse senetlerinden birini verdi. Demirel, "Bunun fiyatı ne kadar" diye sorunca Bayar, "2,5 milyon lira" dedi. Demirel bunun üzerine senet karşılığında 2,5 milyon lirayı Bayar'a vereceğini söyledi. Demirel, kabulde yaptığı konuşmada, demokrasi, insan hakları ve piyasa ekonomisinin uyum içinde olması gerektiğini belirterek, bu çerçevede hükümetlerin hem siyasetin hem de ekonominin içinde olmaması gerektiğini vurguladı. Hükümeti özelleştirmeye hız vermesi konusunda hemen hemen hergün uyardığını aktaran Demirel şöyle konuştu: "Siyasi iktidarların bir elinin ekonominin içinde olması, öbür elinin de siyasetin içinde olması birbiriyle çatışır hale gelmiştir." **ANKARA**

Ekonominin seyri

■ CİNSİ ■ SERBEST ■ MERKEZ BANKASI

	Alış	Satış	D / Alış	D/ Satış	E/ Alış	E/Satış
ABD Doları	257.000	257.500	256.290	257.530	255.980	258.170
Alman Markı	144.800	145.300	144.810	145.510	144.640	145.800
Fransız Frangı	43.000	43.500	43.126	43.373	43.018	43.481
Hollanda Florini	128.000	129.000	128.250	129.040	127.930	129.360
Japon Yeni	1.825	1.900	1.838	1.850	1.827	1.862
Kuveyt Dinarı	—	—	830.040	840.970	809.460	862.160
İngiliz Sterlini	420.000	423.500	419.750	421.940	419.250	422.990
Arabistan Riyali	68.000	68.500	68.531	68.655	67.674	69.513
ECU	-	-	283.960	286.480	-	-

Uyum kredisi tehlikeye düştü

Dünya Bankası, Türkiye'ye vereceği 'uyum kredisi' için söz yerine yazılı anlaşma, bir de ayrıca IMF'in de taahhüdünü istiyor

Dış yardım almak için IMF ile cebelleşen hükümetin başı Dünya Bankası'yla da dertte. Dünya Bankası'nın Türkiye'ye vermeyi planladığı 3 milyar dolarlık (yaklaşık 773 trilyon lira) Sektörel Uyum Kredisi için, Banka'nın, IMF'nin sözl desteği yerine anlaşma yapılmasını şart koştuğu öğrenildi.

Dünya Bankası kaynaklarından edinilen bilgiye göre, CAS (Ülke Yardım Stratejisi) çerçevesindeki proje kredileri için IMF'nin herhangi bir desteği aranmazken, uygun koşullu Uyum Kredileri için IMF'nin tam bir desteği aranıyor.

AA'nın haberine göre, bu amaçla, Türkiye'ye verilmesi taahhüt edilen CAS çerçevesindeki 1.5 milyar dolar civarındaki kredi için sadece projelerin amacına uygun ve etkin bir şekilde uygulanması koşulu dışında hiçbir şart aranmıyor. Bu çerçede, Türkiye, 1.5 milyar dolarlık kredinin 610 milyon dolarlık (yaklaşık 157 trilyon lira) kısmını, 1998 yılı dolmadan haketmiş durumda bulunuyor.

Dünya Bankası'nın böyle bir tavır içine girmesine siyasi istikrarsızlığın yol açtığı ve daha önce verilen sözlerin tam yerine getirilmeyişinin neden olduğu belirtiliyor.

Ya stand by, ya EFF

Son süreçte ortaya çıkan Asya mali krizinin de böyle bir tavır alınmasında etkili olduğu bu nedenle Dünya Bankası'nın da mali kaynaklarını tahsis ederken, daha bağlayıcı ve denetleyici yöntemler koyduğu, MF'nin tam desteğinin de bu şartların başında olduğu kaydediliyor.

Yetkililer, bu çerçevede, Dünya Bankası'nın, daha önce Türkiye'ye verilebileceğinden bahsedilen 3 milyar dolarlık Sektörel Uyum Kredisinin açılabilmesi için, Türkiye'nin IMF'den alacağı sözlü bir desteğin yeterli olmayacağını, mutlaka Stand-by, EFF (Süresi Uzatılmış Fon Kolaylığı) şeklindeki düzenlemelerden birini içeren anlaşma yapması gerektiğini vurguladılar.

Uyum kredisi

Dünya Bankası ayrıca, bir ülkeye Uyum Kredisi açtıktan sonra, o ülkeye aynen IMF'nin Performans Kriterlerindeki şartlarına benzer bir sıkı denetim sistemi uyguluyor.

Sektörel Uyum Kredisi, belirli bir yapısal değişiklik sürecine girmiş ülkenin, finans, tarım vb. belirgin sektörlerinde yapısal politika değişikliklerini desteklemeyi amaçlıyor.

Uyum kredisi anlaşmalarında öngörülen taahhütlerin yerine getirilmesindeki gecikme ve aksaklıklar nedeniyle, Türkiye, özellikle 1990 yılından bu yana, Uyum Kredisi imkanından etkin bir şekilde faydalanamıyor. ■ **ANKARA**

Çalışma Dünyası

SEKA'da şüpheli zarar

ANKARA - CHP İçel Milletvekili Fikri Sağlar, 1996 yılında 16.3 milyon dolar kar eden SEKA'nın 1997 yılında 52.2 milyon dolar zarar etmesinin nedenlerinin açıklanmasını istedi. Sağlar, Başbakan Mesut Yılmaz'ın yanıtlaması istemiyle TBMM Başkanlığı'na verdiği yazılı soru önergesinde SEKA'nın 1995 yılında da 114.3 milyon dolar kar ettiğini hatırlattı. SEKA'nın özelleştirilmesine haklılık kazandırmak için bilinçli olarak çökertildiği iddialarının yanıtlanmasını da isteyen Sağlar, "SEKA'ya ait her türlü tarıma elverişli birinci sınıf tarım arazisi niteliğindeki fidanlığı Koç Holding'e sattığınız iddiası doğru mudur" sorusunu da yöneltti. Sağlar bu konuda herhangi bir Yüksek Planlama Kurulu kararı bulunup bulunmadığını da sordu.

Pancar paraları ödenecek

ANTEP- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mustafa Taşar, şekerpancarı üreticilerinin paralarının pazartesi gününden itibaren ödeneceğini bildirdi. Taşar bu açıklamayı, partisinin Şahinbey ve Şehitkamil ilçe kongrelerine katılmak için geldiği Antep'te yaptı. Muhalefet partilerinin felaket üzerine siyaset yaptığını ifade eden Taşar, "Bunlara rağmen hükümetimiz icraatlarından taviz vermeden çalışmalara devam etmektedir. Tarım Bakanlığı olarak şekerpancarı üreticilerine buradan, paralarının Pazartesi'nden itibaren ödeneceği müjdesini vermek istiyorum" dedi. Taşar, pancar bedellerinin de peşin ödeneceğini söyledi. Bu arada Taşar, Başbakan Yılmaz'la, CHP Genel Başkanı Baykal arasındaki zirvede yerel ve genel seçimlerin tarihinin belirlenmesine tepki göstererek, "Benim şahsi görüşüm mahalli seçimlerle genel seçimlerin ayrı tarihlerde yapılmasıdır. Ama buna karar verecek yeteri kadar milletvekilimiz yok" dedi.

Ziraat'in GAP toplantısı

ANKARA- Ziraat Bankası Yönetim Kurulu, yeni bir bölge müdürlüğü kurulması nedeniyle, 11 Haziran Perşembe günü Urfa'da toplanacak. Ziraat Bankası'ndan yapılan açıklamada, Yönetim Kurulu toplantısının yanısıra GAP bölgesindeki sorunların yerinde tespiti ve çözümü, çiftçi ve sanayicilerin sorunlarının dinlenmesi ve yeni politikaların belirlenmesi amacıyla, 10 Haziran'da Urfa'da, 11 Haziran'da da Adıyaman'da, söktörle ilgili kurum ve kuruluşlar ile sanayici ve çiftçilerin katılacağı toplantılar düzenleneceği kaydedildi. Açıklamada, Ziraat Bankası Genel Müdürü Selçuk Demiralp başkanlığında "GAP ve Ziraat Bankası" gündemli toplantılarda, 1998 yılı içerisinde GAP bölgesinde kullandırılacak kredi miktarının artırılması konusunun ele alınacağı bildirilerek, Bankaca, bölgeye daha iyi hizmet verilebilmesi amacıyla Urfa'da GAP Bölge Müdürlüğü'nün kurulması ve bölgeye özgü yeni tarımsal kredi politikalarının belirlenmesine yönelik konular görüşüleceği belirtildi.

Adana SES'te yeni yönetim

ADANA- Sağlık Emekçileri Sendikası Adana Şubesi 2 Olağan Kogresi gerçekleşti. Çarşaf liste ile gidilen kongreye 192 delegeden 150'si oy kullandı. Adana Tabibler Odası Lokali'nde önceki gün gerçekleşen kongrenin yönetim kuruluna Ali Dinigüzel, Yüksel Karakoyalı, Zafer Yüksel, Serol Aysan, Nazan Eğin, Cahit Olgun, Erdoğan Bilgili, Arzu Gökşen ile Sevtap Solak seçildi.

ASMMM'de seçim

ADANA- Adana Serbest Muhassebeciler ve Mali Müşavirler Odası Olağan Genel Kurulu öncekigün yapıldı. Kazım Karabekir İlköğretim Okulunda yapılan kongrede iki grup yarıştı. Çağdaş Demokrat Hühendisler Grubu adına Tümer Mavi, Meslekte Birlik Grubu adına da Ahmet Coşar, meslektaşlarından destek istediler. Toplam bin 130 delegenin oy kullandığı kongrede, Yönetim Kuruluna, Emrah Tülü, Mustafa Varmış, Mahmt Korkmaz, Ahmet Coşar ve Ahmet Özden seçilirken, Denetleme Kurulu'na ise Hasan İyi, Ömer Avcı ile Ali Servet getirildi. Disiplin Kurulu'na ise Ahmet Banlı Battal Ak, Yusuf Kanlı, Adil Gül ve Abdllah Yıldırım seçilirlerken, gerçekleşen kongrenin Birlik Temsilcileri de belirlendi.

BTS yöneticilerine sürgün

BTS üyesi kamu emekçileri, sendikal hakları için 5-6 Mart tarihlerinde üretimden gelen güçlerini kullanarak, tren seferlerini durdurumuş bu yüzden baskıya uğramışlardı.

Sendikal faaliyet nedeniyle sürgünü gündemde olan 16 BTS üyesi için ulaşım işkolu emekçileri eylem hazırlığında.

İzmir ve İstanbul'da sendikal faaliyetler içinde etkin konumda bulunan 12 BTS üyesi ulaşım işkolu emekçisi sürgün edilmeyle karşı karşıya. Sendikal faaliyetleri engelemeye ve söz konusu kişilere gözdağı amacı taşıdığı belirtilen uygulamaya BTS üyelerinden büyük tepki var.

Bir aydan beri demiryolu emekçilerini sindirmeye yönelik olarak gündeme getirilen sürgün girişimine ilişkin bir açıklama yapan BTS Genel Başkanı Orhan Altuğ, 5-6 Mart eylemleri sonrası saldırının bir devamı olarak değerlendirdi.

Sürgün kararlarına ilişkin olarak işverenle görüşmelerin devam ettiğini belirten Altuğ, "Görüşmelere rağmen sürgün önerilerinin uygulanması halinde iş bırakma dahil tüm gücümüzle, durduruncaya kadar, sürgünlere karşı duracağız" dedi.

Göze batanlar

Edinilen bilgilere göre, DDY Genel Müdürlüğü'nün özellikle İstanbul ve İzmir'deki demiryolu emekçilerine yönelmesinin altında 5-6 Mart Ankara eylemine destek için yapılan iş bırakmalarda iki günlük iş bırakma kararının söz konusu iki ilde tam uygulanması gösteriliyor. Bu sürgün söylentisinin 1 aydan beri ortaya atılarak baskı oluşturulmaya çalışıldığı savunuluyor. İzmir ve İstanbul 1 No'lu Şube üyesi kamu emekçilerini 2 günlük eylemi polis ve idarenin yoğun baskılarına karşın devam etmiş, diğer illerde iş bırakmanın bir günle sınırlı tutulması tartışma yaratmıştı.

■ Ü. GÜNDEM / İSTANBUL

Petrol-İş'ten eylem hazırlığı

Haklarında özelleştirme kararı alınan POAŞ, PETKİM, ve TÜPRAŞ'ta örgütlü bulunan işçiler buna karşı mücadele programı oluşturdu.

Söz konusu program cuma günü toplanan Petrol-İş 23. dönem 6. Olağanüstü Başkanlar Kurulu'nda alındı. Kurul toplantının sonucunda aldığı kararlara ilişkin bir bildirge hazırlandı.

Bildirgede, özelleştirmeden etkilenen diğer işkollarında örgütlü sendikalarla da ortak hareket ya da birliktelik oluşturulması girişimlerinin yapılmasının benimsendiği vurgulandı. Amacın özelleştirilmesinin gündeme bir daha gelmemek üzere özelleştirmelere son verecek bir mücadele çizgisinin izlenmesi olduğu vurgulanan bildirgede, Bu haklı tabimiz ile ilgili girişimlerimiz sürmektedir" denildi. Siyasi partilerin önümüdeki seçimlerde kendilerini dikkate almaları istenen bildirgede, bu taleplerine olumlu yaklaşılmaması halinde tercihinde buna göre kullanılacağı uyarısında bulunuldu.

Mücadele çağrı

Hazırlanan eylem programı çerçevesinde üretimden gelen gücün de uygulamaya konulacağına dikkat çekilen bildirgedsonuç bildirgesinde, "Özelleştirmelere karşı çıkmak bir yurtseverlik görevidir. Bu bu işletmelerin özelleştirilmesi pahallılık ve zam demektir. denilerek, duyarlı olan tüm kesimler dayanışma ve mücadele etmeye çağrıldı.

■ Ü. GÜNDEM /İSTANBUL

Elçi-işveren ittifakı

AHMET BİRGÜL / OSMANİYE

Osmaniye'deki bir çok elçi ve işveren Valiliğin belirlediği tarım işçisi yövmiye standardını ihlal ediliyor.

Osmaniye Valiliği tarafından il sınırları dahilinde 1 milyon 200 bin lira olarak belirlenen tarım işçisi yevmiyesi, elçi ve işverenin ittifakı sonucu 750 bin lira olarak uygulanıyor.

Oysa ki tarım işçilerinin yövmiyeleri Osmaniye Valiliği'nde yapılan toplantıda 1 Nisan 1998 tarihinden itibaren tarım işçisinin yevmiyesi net 1 milyon 200 bin lira olarak kararlaştırılmıştı.

Tarım işçileri karara karşın, elçi ve işverenin ittifakı ile ücretlerinin düşük tutulmasına tepki göstererek, başta Osmaniye Valiliği olmak üzere İş ve İşçi Bulma Kurumu ile İl Tarım Müdürlüğü'nün bu konuda harekete geçmesini istediler.

'Canınız isterse gelin'

Tarım işçilerinden Edibe Sevil "Aynı evden üç kişi işe gidiyoruz, üçümüze ödenen yevmiye 2 milyon 250 bin lira. Bu paranın yarısını tarlada yiyiyoruz. Elçi ve işverene çalışıyoruz. Bu zülme birilerinin çıkıp dur demesini bekliyoruz" diye konuştu.

Hatice Kurt ise "Biz aynı evden 5 kişi işe gidiyoruz. Elçi bize yevmiye olarak 900'er bin lira veriyor. Neden 1 milyon 200 bin lira vermiyorsun, valilikte bu karar çıkmış deyince bize sert çıkışıyor. Canınız isterse gelin. Bu parayla çalışacak çok kişi var diyor. Bizim hakkımızı arayacak birileri olmadığı için elçi ve işveren tarafından resmen sömürülüyoruz" dedi.

İş ve İşçi Bulma Kurumu yetkilileri ise işçi yevmiyesinin 1 milyon 200 bin lira olarak belirlendiğini bu fiyatın altında ücret veren elçi ve işverenlerin kendilerine bildirilmesini istediler.

Sermaye işini biliyor

Yabancı sermaye en gözde ve büyük kar getiren üç sektöre yüklenmeye başladı. Bu üç alan özelleştirilmeye başlanan ve büyük kar potansiyeli taşıyan telekominikasyon ve enerji ile otomotiv sektörü oldu. Bunu en çok isteyenler ise ABD, Almanya ve Hollanda'li tekeller.

ANKA'nın Hazine Müsteşarlığı verilerinden yaptığı değerlendirmeye göre, bu yılın ilk beş ayında verilen 700.1 milyon dolarlık 'yabancı' sermaye izinlerinin 165.5 milyon doları taşıt araçları imalat ve yan sanayiine yönelik oldu. Bu sektörün toplam 'yabancı' sermaye izinleri içindeki payı yüzde 23.6 düzeyinde. Aynı dönemde haberleşme alanında verilen 68.6 milyon dolarlık iznin toplamdaki payı yüzdé 9.8, elektronik sektöründe verilen 66.5 milyon dolarlık iznin payı da yüzde 9.5 olarak hesaplandı. Böylece, bu üç sektörde verilen 300.6 milyon dolarlık yabancı sermaye izninin toplamdaki payı yüzde 42.9 düzeyinde gerçekleşti.

Ayrıca gıda 36.5 milyon, diğer toplumsal hizmetler 34.4 milyon, bankacılık ve diğer finansman da 33.1 milyon dolarla yabancıların yoğun biçimde ilgi gösterdiği sektörler olarak belirlendi.

Üç ülke damgası

'Yabancı' sermaye izinleri, sektörel bazda olduğu gibi ülke bazında da üç ülkede yoğunlaştı. Ocak-Mayıs dönemindeki izinlerin yüzde 24.6 oranında 172.1 milyon dolarlık bölümü Hollanda sermayesi, yüzde 18.2 oranında 127.6 milyon doları ABD, yüzde 16.8 oranında 117.7 milyon doları da Almanya sermayesine yönelik oldu. Böylece üç ülke için 417.4 milyon dolara ulaşan izin tutarı, toplam izinlerin yüzde 59.6'sını oluşturdu.

Yabancı sermaye izinlerinde Fransa 75.9, İsviçre 46.2, İzlanda 41.9 ve İngiltere de 30.9 milyon dolarla ilk sıralarda yer alan ülkeler oldu.

■ ANKARA

Gizli zamdan 84 trilyon

Türk Telekom'un özelleştirilmesiyle sağlanacak gelirin 90 trilyonu şimdiden harcanırken, TEDAŞ'ın gelirinden 1996'dan bu güne kadar bütçeye aktarılan miktar 84 trilyonu geçti. Söz konusu aktarımlar bir tür gizli zam olarak adlandırılıyor.

Maliye Bakanlığı verilere göre, 1996 yılı başından bu yılın Nisan ayı sonuna kadar Türk Telekom'un safi satış hasılatından toplam 89 trilyon 564 milyar lira bütçeye aktarıldı.

Sözkonusu aktarma, Türk Telekom'un hisselerinin satışından Hazine'ye düşecek gelir payından ilerde mahsup edilmek üzere gerçekleştiriliyor. Türk Telekom'dan bütçeye 1996 yılında 17 trilyon 548 milyar lira, 1997 yılında 43 trilyon 673 milyar lira aktarıldı. Bu yılın ilk dört ayında aynı yolla Türk Telekom'dan bütçeye aktarılan para ise 28 trilyon 343 milyar lira olarak gerçekleşti. Türk Telekom'un gayri safi mal ve hizmet satış hasılatının yüzde 10'u, Bütçe Yasası'na konulan bir maddeye dayanılarak 1996 yılı başından bu yana bütçeye aktarılıyor. Bu aktarmanın hisse satışı tamamlanıncaya kadar sürmesi öngörülüyor.

Enerjide gizli zam!

Bu arada TEDAŞ'ın gayri safi hasılatından 1996 yılından bu yılın Nisan ayı sonuna kadar bütçeye aktarılan miktar ise 84 trilyon 490 milyar lirayı buldu. Bu para da, "DSİ tarafından inşa edilen hidroelektrik santrallar ile bunlarla bağlantılı tesislerin, TEAŞ'a devrine ilişkin gerekli yasal düzenleme yapılıncaya kadar kullanım ve işletim bedeli karşılığı" adı altında bütçeye aktarılıyor.

Bu yolla, 1996 yılında 21 trilyon 477 milyar lira, 1997 yılında 43 trilyon 113 milyar lira, bu yılın ilk dört ayında ise 20 trilyon 319 milyar lira bütçeye gelir olarak kaydedildi.

1996 yılından bu yana Türk Telekom ve TEDAŞ'tan bütçeye bu yolla toplam 174.5 trilyon lira aktarıldı. Her iki kuruluşun gayri safi hasılatları üzerinden yapılan bu aktarma "elektrik ve telefon üzerinden gizli vergi alınıyor" şeklinde de yorumlanıyor. Her iki kuruluşun bu uygulama nedeniyle bütçeye aktardıkları parayı doğrudan fiyatlarına yansıttıkları, dolayısıyla asıl ödemeyi tüketicilerin yaptığı savunuluyor.

■ ANKARA

Asya büyümek için reforma gidiyor

Güneydoğu Asya'nın yeniden sürdürülebilir büyüme trendine girmesinin, ancak bankacılık ve diğer mali reformlardan sonra mümkün olabileceği ileri sürüldü. Singapur Başbakan Yardımcısı Tony Tan, yaptığı konuşmada, bankacılık ve diğer mali kurumları denetleyecek bir yapının kurulması durumunda, ekonomik krizin son bularak, bölgenin 3-5 yıl içinde yeniden sürdürülebilir büyüme sürecine girebileceğini kaydetti.

'Suçlamalar siyasi ve taraflı'

Tahran Belediye Başkanı Gulamhüseyin Kerbaşçi hakkında açılan davanın siyasi ve taraflı olduğunu belirtti. Önceki sabah başlayan duruşmada, iddianamenin okunmasından sonra mahkemenin ve yargıcın yetkisini reddettiler. Kerbasci, zimmetine para geçirme, rüşvet alma, usulsüzlük yapmakla suçlanıyor. "Bütün suçmaları reddettiğini" belirten Kerbasçi, 8 yıldır karşılaşmadığı suçlamalarla karşı karşıya kaldığını ve suçlamaların siyasi olduğunu ileri sürdü.

Gerillaya görkemli tören

İspanya polisinin geçen hafta bir eve baskın yaparak yargısız infaz ettiği ETA üyesi Ignacia Ceberio'nun cenaze törenine binlerce kişi katıldı. Cenazede, siyasi tutukluların Bask bölgesine nakilleri istendi.

■ DÜNYA HABERLERİ SERVİSİ

Polis'in geçen hafta bir eve baskın düzenleyerek yargısız infaz ettiği ETA liderlerinden Ignacia Ceberio, binlerce kişinin katıldığı bir cenaze töreni ile toprağa verildi.

Cenazeye katılan kitle hep bir ağızdan marşlar söyleyerek, Bask bayrakları taşıdı. Bask diliyle yazılmış pankartların da taşındığı törende, İspanya'da bulunan siyasi tutukluların Bask bölgesindeki cezaevlerine gönderilmesi istendi.

Polis tarafından infaz edilen gerilla lideri için düzenlenen cenaze töreninde cenaze önce Ceberio'nun doğduğu Lizarza'ya götürüldü. Lizarza'da düzenlenen törende ellerinde ETA bayrağı taşıyan gençler Bask bayrağına sarılı cenazenin yanında saygı duruşunda bulundular.

Bu arada, polis, geçen hafta bir eve baskın düzenleyerek katlettiği ETA liderlerinden Ceberio'nun çağrılarına ateşle karşılık verdiği için öldürdüklerini iddia etti. ETA yetkilileri ise, yargısız infaz gerçekleştirildiğini ve araştırmanın tekrar tarafsız kişilerce yapılmasını istediler.

İnfaza tepki büyüyor

Öte yandan, hükümet yetkililerinin Pazar günü yaptığı açıklamaya göre, bir grup genç, hükümetin ETA'ya karşı başlattığı saldırılara misillemede bulunmak amacı ile birçok politikacının evini bombaladılar ve polisle çatıştılar. Çatışmalar sırasında gençlerin molotof kokteyli kullandıkları görüldü. Çatışmalar, geçen hafta polisin şehirde ETA üyesi oldukları iddiası ile birçok eve baskın yapması ve ETA liderlerinden Ignacia Ceberio'nun yargısız ifaz edilmesinin ardından başlatıldı.

Başkanın evine bomba

Bu arada, yetkililerin yaptığı açıklamaya göre, Cumartesi günü ETA gerillalarının kalesi sayılan Guipuzcoa bölgesindeki Ordizia Kasabası Belediye Başkanı'nın evinin önüne konulan bir bomba gece yarısı büyük bir gürültü ile patladı. Patlamanın hemen ardından yangın başladığı belirtilirken, binada bulunanların hızla dışarı çıkarıldığı ve sadece dış kapının zarar gördüğü açıklandı.

Bölgede birçok yerde benzer eylemlerin gerçekeştirildiği belirtilirken, Bask Bölgesi Ulusal Parti yetkililerinden birinin evinin önüne de bomba konulduğu ayrıca, Zarauz'da bulunan başka bir politikacının evinin de taşlandığı ifade edildi.

Pazar günü sabah saatlerinde Elorrio kasabasında devriye gezen polislerle bir grup genç arasında çıkan çatışmada polisin havaya ateş açtığının görüldüğü belirtildi. Görgü tanıklarının verdiği bilgiye göre, çatışmada yaralanan veya gözaltına alınan olmadı.

Polis, eylemlerin Bask bölgesinin bağımsızlığı için mücadele veren ETA'ya sempati duyan gençler tarafında düzenlendiğini öne sürdü.

İspanya polisi yaptığı açıklamada, ETA'ya büyük bir darbe vurulduğunu iddia ederek, ETA üyesi olduklarını öne sürdüğü 13 kişiyi tutukladığını açıkladı.

Barış yanlısı piskoposu istifa ettirdiler

Meksika'da uzun süredir gerilla ve hükümet arasındaki görüşmelerde arabuluculuk yapan vev gerillalara destek verdiği öne sürülerek tehdit edilen piskopos Samuel Ruiz istifa etti

■ DÜNYA HABERLERİ SEVRİSİ

Meksika'da Zapatista gerillaları ile hükümet arasındaki barış görüşmelerine dört buçuk yıldır arabuluculuk yapan ve din adamlarından oluşan Ulusal Arabulucu Komisyonu'nun (CONAİ) lideri Samuel Ruiz, görevinden istifa ettiğini açıkladı. Samuel Ruiz'in, görevinden istifa etmesi uzun sürecek tartışmaları da beraberinde getirdi.

Barış yanlıları tarafından desteklenen, ordu ve hükümet tarafından da öfkeyle anılan ve barış çabalarından dolayı Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen Samuel Ruiz, görevinden istifa ettiğini belirtti.

Gerilla ve hükümet arasındaki barış görüşmeleri devam ettiği sürece, hükümetten bağımsız olarak çalışmalarını sürdüren ve bu süre içerisinde de küçük de olsa önemli adımların atılmasında etkile olan CONAİ grubunun lidri olan Ruiz pazar günü verdiği vaazda istifasını açıklarken şunları söyledi : "Şunu açıkça söylemek gerekir ki, biz barış görüşmelerinin belli bir aşamaya gelmesi için başta verdiğimiz sözleri yerine getirdik. Bundan sonra yeni bir dönem başlıyor. Barış sürecini sağlamak için artık yeni koşullar yaratılmasıı ve yeni adımların atılması zorunludur. Hükümetin biz din adamlarına karşı inanılmaz ve bitmez bir öfkesi var. Öyle ki şimdiye kadar birçok piskoposu gerçekliği olmayan gerekçelerle tutukladı, kiliseler askerlerin saldırısına uğradı ve tüm bunlar da kilise ve piskoposların Zapatista gerillalarına yardım ettikleri öne sürülerek gerçekleştirildi."

Barış görüşmeleri devam ederken kendisi de direkt saldırılara maruz kalan Ruiz'e yönelik gerçekleştirilen bir suikastte saldırganlar yanlışlıkla kızını yaralamışlardı. Ruiz zaman zaman yaptığı açıklamalarda, tehdit telefonları aldığını ve telefon eden kişilerin gerillalara yardım etmemesi için kendisini uyardıklarını belirtiyordu.

COCOBA önemli rol oynadı

Meksika ordusunun Chiapas'ta operasyonları arttırmasının ardından, Zapatista gerillaları 1 Ocak 1994 tarihinde bir ayaklanma başlatmış, 10 gün süren çatışmaların ardından 150 kişi hayatını kaybetmişti. Çatışmaların ardından ilan edilen ateşkesden sonra görüşme masasına ise kiliseyi temsilen CONAİ, parlementoyu temsilen COCOPA, hükümet ve gerilla adına da temsilciler oturmuşlardı. Ruiz'in liderliğini yaptığı CONAİ, bu görüşmelerde önemli bir rol oynamıştı.

Zapatista gerillaları, 1996 yılında da hükümetin yerli haklarını ihlal ettiğini belirterek görüşmelerden çekilmişlerdi. Gerilla ve ordu arasındaki direkt çatışmların sona ermesinden sonra da yerlilerin yaşadığı Chiapas ve çevresinde kontraların düzenledikleri saldırılarda yüzlerce sivil hayatını kaybetti. Geçtiğimiz Aralık ayında Chiapas'ta bir köye saldıran kontralar köyde bulunan silahsız 45 köylüyü, Zapatistalara yardım ettikleri iddiası ile katletti.

■ Çatışmada 10 kişi öldü

Bu arada Meksika'nın güneyindeki Guerrero eyaletinde, Meksika ordusuyla Devrimci Halk Ordusu (EPR) gerillaları arasında çıkan çatışmalarda, 10 kişi öldü. Savunma Bakanlığı'nın yaptığı açıklamada çatışmalarda 5 kişinin yaralandığı, 21 kişinin de tutuklandığı bildirildi. Çatışmaların, orduya ait bir devriye aracının Ayutla kasabasında kontrol yaptığı bir sırada çıktığı kaydedildi. Devrimci Halk Ordusu (EPR), Meksika'nın güneyindeki eyaletlerde faaliyet gösteriyor.

TARAFLAR ASKER YIĞMAYA DEVAM EDİYOR - Eritre ve Etyopya arasında başlayan çatışmaların sora erdirilmesi için birçok ülke barış planları ortaya atıyorsa da, taraflar karşılıklı olarak asker yığmaya devam ediyorlar. Bu arada gözler, Afrika zirvesinden iki ülke için çıkacak sonuçlara çevrildi.

Diktatör Suharto yanlız kaldı

Endonezya'da iktidarda bulunduğu 32 yıllık süre içinde yasadışı yollardan zimmetine milyarlarca dolar geçiren, ailesine ve yakın çevresine çıkar sağlayan ve geçen ay ülkede meydana gelen halk ayaklahmasında devlet başkanlığından istifa etmek zorunda kalan diktatör Suharto, 77'nci yaş gününü yalnız kutladı.

Cakarta Post gazetesinin, Suharto'nun yardımcılarından birine dayanarak verdiği habere göre, 77 yaşına giren Suharto'yu, istifa ettiği 21 Mayıs tarihinden bu yana sadece eski birkaç arkadaşı ile akrabaları ziyaret etti.

İstifa ettikten sonra ikametgahına çekilen Suharto'nun güvenliğinin askeri personel tarafından sağlandığı ve nadiren evinden ayrıldığı, Cakarta caddelerinde polis eşliğinde başkanlık limuziniyle geçtiği günlerin aksine, arabasının kırmızı ışıkta durmak zorunda olduğu belirtiliyor.

İşçiler polisle çatıştı

Öte yandan, Endonezya'da grev yapan işçiler ile polisin, ülkenin ikinci büyük kenti Surayaba'da çatıştığı bildirildi.

Polis yetkilileri ve görgü tanıkları, polisin Doğu Java Eyalet Parlamentosu binasına doğru yürüyen yaklaşık 10 bin işçinin önünü kesmesiyle başlayan çatışmada, 5 polis ile 3 göstericinin yaralandığını belirttiler. Görgü tanıkları, işçilerin en az beş otomobili tahrip ettiklerini kaydederken, polis yetkilileri 10 kişinin gözaltına alındığını ifade ettiler. Polisin, daha sonra işçilere, başkent Cakarta'nın 650 kilometre doğusunda bulunan Surayaba'daki parlamento önünde gösteri yapmaları için izin verdiği belirtildi.

İşçiler, geçen Salı günü yüksek ücret, daha iyi çalışma şartları ve çalışma saatlerinin namaz saatlerine göre ayarlanması talebiyle greve gitmişlerdi. ■ CAKARTA

ABD Vietnam'da sarin gazı kullandı

ABD ordusunun, Vietnam Savaşı sırasında, "Düşman safına kaçan" askerlerine karşı düzenlediği özel bir operasyonda sinir gazı (sarin) kullandığı ortaya çıktı.

CNN, operasyonun, CIA'nın da desteğiyle SOG adındaki özel timler tarafından düzenlendiğini ve Beyaz Saray'dan da onay alındığını kaydetti.

Dönemin ABD Genelkurmay Başkanı Amiral Thomas Moorer, sarin gazının, 1970'de Tailwind operasyonu sırasında Laos'taki bir köye yönelik gizli bir saldırıda kullanıldığını doğruladı. Amiral Moorer, operasyonun hedefinin köydeki Amerikan kaçakları olduğunu da söyledi. Sarin gazı köyün üzerinden uçaklar ile atıldı ve ertisi sabah köye girildi. Operasyonda yer alan bir çavuş, köydeki herşeyin imha edildiğini söyledi. Operasyonu yöneten Yüzbaşı Eugene McCarley, saldırıda, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 100 kişinin "imha edildiğini" söyledi.

'Öldürmek için emir aldık'

Ayrıca Takım Komutanı Üsteğmen Robert Van Buskirk de, ölenlerin arasında Amerikan ordusundan karşı tarafa kaçan 20 kadar askerin bulunduğunu tahmin ettiklerini söyledi.

Amerikalı kaçaklar dahil, herkesi öldürmek için emir aldıklarını kaydeden Van Buskirk, operasyona gaz maskeleriyle gittiklerini ve SOG komandolarının eylemden önce "Atropin" adlı bir antidot aldıklarını ifade etti.

SOG Komutanı olarak görev yapan John Singlaub ise, Amerikan askerlerinin yaşamı için kaçakların öldürülmesinin çok önemli olduğunu kaydetti. Singlaub, kaçakların sahip olduğu iletişim ve taktik bilgilerin karşı tarafa verilmesinin çok zararlı olabileceğini söyledi. Pentagon'dan yapılan açıklamada, Vietnam Savaşı sırasında sarin gazı kullanıldığına ilişkin bir bilgi bulunmadığı öne sürüldü.

Genelkurmay eski Başkanı Moorer, Başkan Richard Nixon'ın Ulusal Güvenlik danışmanlarının operasyonu onayladığını, gizli eylemin kısmi sorumluluğunun da Amerikan istihbarat kurumu CIA'ya ait olduğunu söyledi.

Habere göre, Amerikalı diğer askeri yetkililer, savaş sırasında Kuzey Vietnam ve Laos'ta sarin gazının 20 ayrı görev sırasında kullanıldığını ifade ettiler. Sarin gazı, 1995'te Tokyo'da 12 kişinin öldüğü ve binlerce kişinin etkilendiği metro saldırısında da kullanılmıştı.

Tailwind operasyonunun yapıldığı yıl ABD Başkanı Nixon, Cenevre Sözleşmesi'ne bağlı kalarak, ölümcül sarin gazını ilk kullanan olmayacakları konusunda söz vermişti. ■ WASHINGTON

Dünya Pusulası

Pilotlar bedava çalışacak

PARİS- Fransa'da iki haftadır grev yapan Air France havayollarının pilotları, Dünya Kupası bileti olan yabancıları taşımak için bedava çalışmayı teklif ettiler. Sendika sözcüsü Christian Paris, yaptığı açıklamada, pilotların, Dünya Kupası için bedava çalışacaklarını söyledi. Paris, Air France'ın, bileti olanlar için özel seferler düzenlemesini de önerdi. Air France'ın, sendikanın bu teklifini düşüneceği bildirildi. Air France ile sendika arasında yapılan görüşmeler, pilotların görüşmeleri terk etmesi üzerine önceki gün askıya alınmıştı. Pilotlar, Air France'ın yılda 83 milyon dolar tasarruf etmek için maaşlarında yapılacak kesintileri protesto ediyorlar.

New York'ta ilk idam

NEW YORK- ABD'nin New York eyaletinde idam cezasının 1994 yılında yeniden uygulamaya konulmasından bu yana, ilk kez bir sanık idama mahkum oldu. Eski bir gardiyan olan 40 yaşındaki Darrel Harris, 1996 yılında soymaya kalktığı bir barda 3 kişiyi öldürdüğü gerekçesiyle zehirli iğneyle idam edilecek. Valilik seçimleri sırasında idam cezasını geri getirmeyi vaat eden ve bu sayede seçilen New York Valisi George Pataki, Harris hakkındaki idam cezasıyla ilgili olarak, "Bu karar potansiyel katillere verilen bir mesaj niteliği taşıyor. Artık başkasının canını alan kendi hayatını kaybedebileceğini biliyor" dedi.

Ortak tatbikat yapılacak

TAHRAN- İran ile Hindistan donanmaları arasında ortak tatbikat yapılacağı haberleriyle ilgili olarak, İranlı yetkililer tarafından çelişkili açıklamalar yapılıyor. İran Donanma Komutanı Amiral Abbas Mohtaj, donanmanın Hindistan donanması ile birlikte yapacağı tatbikatın "çok basit" olduğunu ve katılacak gemilerin "operasyonel öneminin çok az" olduğunu söyledi. İRNA'nın haberine göre, Mohtaj, önceki gün yaptığı açıklamada, tatbikatın, Hindistan ve Pakistan'ın yaptığı nükleer denemelere karşı İran'ın tutumuyla bir ilgisi olmadığını da belirtti. İran Dışişleri Bakanlığı'ndan bir yetkili ise önceki akşam yaptığı açıklamada, Hindistan donanmasına ait gemilerin Körfez ülkelerine önceden planlanan bir ziyaret çerçevesinde İran'ı da ziyaret edeceğini ve "gemilerin İran sularında bulunmasının, bir tatbikatı amaçlamadığını" ileri sürdü. Yetkili, Hindistan gemilerinin İran'a gelişi ile nükleer denemelerin aynı döneme rastlamasının ise "tesadüf" olduğunu söyledi.

Çatışmada 3 asker öldü

TUNGAWAN - Filipinler'in güney kesiminde, askeri birliklerle gerilla grupları arasında hafta sonunda çıkan çatışmalarda, 3 askerin öldüğü bildirildi. Askeri kaynaklardan dün edinilen bilgiye göre, Moro İslami Kurtuluş Ordusu (MILF) adlı gerilla grubunun, ülkenin güneyindeki Zamboanga del Sur bölgesinde bulunan üssüne Cuma gecesi savaş helikopterleri desteğinde saldırı düzenlendi. Çatışmaların, hafta sonu boyunca sürdüğü belirtildi. Operasyonun, MILF militanlarının sivil halka yönelik saldırılarına misilleme olarak düzenlendiği kaydedildi. Filipinler askeri yetkilileri, operasyonda AK-47 tipi tüfekler, binlerce cephane ve 27 adet el yapımı bomba ele geçirildiğini belirttiler. MILF'nin, Filipinler hükümetiyle 1996 yılında barış anlaşması imzalayan Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi (MNLF) adlı örgütten kopan bir grup olduğu kaydediliyor.

Karargahta çatışma çıktı

LİZBON- Afrika ülkelerinden Gine-Bissau'da, bir grup isyancı askerin ordu karargahına saldırdığı ve çıkan çatışmada bir kişinin öldüğü bildirildi. Portekiz haber ajansı Lusa, Gine-Bissau'nun başkentindeki kaynaklara dayanarak verdiği haberde, karargahta ve şehrin çeşitli yerlerinde şiddetli çatışmalar olduğunu duyurdu. Haberde, dün sabah erken saatlerde meydana gelen olaylarda bir askerin öldüğü, çok sayıda askerin de yaralandığı belirtildi. Saldırının, Humberto Gomes'in Cuma günü Genelkurmay Başkanı olarak atanmasıyla ilgili olabileceği öne sürülüyor. Gine-Bissau Savunma Bakanı Samba Lamine Mane, saldırıyı doğrularken sükunet çağrısı yaptı, ancak olayla ilgili ayrıntılı bilgi vermedi.

Tesis faaliyete geçti

BRATİSLAVA- Slovakya'nın tartışmalı Mochovce nükleer tesisinin ilk reaktörü faaliyete geçti. Tesisin sözcüsü Rastislav Petrech, yaptığı açıklamada, tesisteki faaliyet sürecinin, ilk reaktörünün çalıştırılmasıyla, dün sabah düşük seviyede başladığını söyledi. Avusturya, sınırına 120 kilometre uzaklıkta bulunan Mochovce nükleer tesisinin aralarında anlaşma sağlanmadan çalıştırılması halinde, Slovakya ile ilişkilerinin bozulabileceğini belirtiyor ve tesisin güvenilir olmadığını öne sürüyor. Slovakya ise, Mochovce'nin gerekli uluslararası standartlara uygun olduğunu belirterek, Avusturya ile Uluslararası Atom Enerji Ajansı'nın (IAEA) gözetiminde görüşmeler başlatmak istiyor

Operasyonlar sürüyor

PARİS- Fransa'da, Dünya Futbol Şampiyonası öncesinde radikal İslamcı gruplara karşı düzenlenen operasyonlar sürüyor. İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, dün Paris bölgesinde yapılan aramalar sırasında, 9 kişinin yakalanarak gözaltına alındığı belirtildi. Açıklamada, bu kişilerin, Fransa ve bazı Avrupa ülkelerinde, radikal islamcı militanlara karşı, 26-27 Mayıs günlerinde düzenlenen operasyonlar sırasında elde edilen bilgiler ışığında yakalandıkları kaydedildi. Operasyonlar, Cezayirli radikal islamcı grupların, Avrupa'daki militanlarını hedef alıyor. Bu militanların Dünya Futbol Şampiyonası sırasında eylemlerde bulunmalarından endişe ediliyor.

Polis amirinden sonra kaymakam saldırıya geçti. Demokrat Baykan yaşam mücadelesi veriyor

Bu çığlığa kulak verin

Baskılar sonucu 5 çalışanı işten ayrıldı... Gazetenin sahibine ve ailesine telefonda işkence çığlıkları dinletiliyor... Palabıyık yardım istiyor: Beni 'terörist' diyerek vurup işi tamamlayacaklar. OHAL'de bu tür işler kolay yapılıyor

MEVLÜT BOZKUR / BATMAN

Siirt'in Baykan ilçesinde haftalık olarak yayınlanan Demokrat Baykan gazetesi ve çalışanlarına yönelik baskılar artarak devam ediyor. Demokrat Baykan'a yaptığı baskılarla adını duyuran Baykan Emniyet Amiri Ali Ulusoy'un 1 Haziran'da Hatay'a tayin edilmesinden sonra bu kez baskılara, MGK tarafından hazırlanan "irticacı vali ve kaymakamlar" listesinde adı geçen Baykan Kaymakamı Cihangir Köksal başladı.

Gazetenin sahibi Erhan Palabıyık, Basın Konseyi'ne başvurarak, tehtid altında olduğunu, kendilerine sahip çıkılmasını istedi.

Amirden sonra kaymakam

Baykan Emniyet Amiri Ali Ulusoy'un gazeteye yönelik baskıları sessiz sedasız geride kalırken, yeni ve daha ciddi baskılar, Ulusoy tayin edildikten sonra kaymakam Cihangir Köksal tarafından başlatıldı.

Baykan İlçe Jandarma Bölük Komutanlığı'nda görevli olan ve aralarında istihbaratçı Uzman Çavuş Ömer Gökçe, Karakol Komutanı Astsubay Serdar Tarhan'ın da bulunduğu bir grup asker tarafından saldırıya uğrayan Demokrat Baykan'ın gönüllü muhabiri Seyithan Yeşilışık, vekil öğretmenlik yaptığı Narlıyurt köyündeki bu görevinden alındı.

Yeşilışık'la birlikte aynı günlerde, yine gazeteye gönüllü muhabirlik yapan Dokuzçavuş köyünün vekil öğretmeni Keleş Karasu da görevinden alındı. Her iki gönüllü gazetecinin de, Baykan İlçe Jandarma Bölük Komutanı Fatih Mengel ile kaymakam Cihangir Köksal'ın isteği üzerine görevden alındığı öne sürüldü.

Aylık 25 milyon lira maaş alan ve sigortasız olarak çalışan Yeşilışık ve Karasu'ya Fak Fuk Fon'dan ödenen paranın da Köksal tarafından kesildiği iddia edildi.

Gazete kadro bulamıyor

Bir süreden beri sürekli baskı altında tutulan ve son günlerde iyice artan saldırılar nedeniyle gazetenin Barış Göktekin, Cezmi Erdem, Keleş Karasu, Seyithan Arı ve Seyithan Yeşilışık adlı çalışanları gazeteyi bırakmak zorunda kaldı.

Gazetecilik yapmakla birlikte TEDAŞ İşletme Baş Müdürlüğü'nde çalışan Demokrat Baykan'ın sahibi Erhan Palabıyık da çalışanlarıyla birlikte özel baskı altında tutuluyor. Konuya ilişkin gazetemize konuşan Palabıyık, Siyasi Şube polisleri Arif Şahin ve Kasım Karadağ'ın sık sık TEDAŞ'a gidip yetkililerle görüşerek işten çıkarılmasını sağlamaya çalıştıklarını söyledi.

'Beni vuracaklar'

Bununla birlikte, işyerinde gece mesaisine bırakılmak istendiğini aktaran Palabıyık, kendisine yönelik, içinde korucuların da bulunduğu bir tezgahın hazırlandığını iddia etti. Payabıyık, şöyledi dedi:

"Ben gece işe çıkacağım. Beni 'terörist' diyerek vurdurup işi tamamlayacaklar. Çünkü OHAL'de bu tür işler her zaman kolayca yapılıyor. İlçe Kaymakamı Cihangir Köksal işyerimde geceleri özellikle beni çalıştırmakta ısrarcı davranıyor. Hatta işyerime 21.5.1998 tarih ve 413 sayılı bir yazı yazarak evimin telefonunu istemiş ve 'gecenin her saatinde sizi göreve çağırabilirim' demiştir. Aileme ve bana sürekli işkence gören insanların çıkarttığı sesler dinletiliyor. Telefon savcılık tarafından dinleniyor." Baykan'da ilk kez bir gazete ve matbaa açmanın bedeller gerektirdiğini söyleyen Palabıyık, "Biz bu bedeli ödemeye hazırız. Gazetemizi sonuna kadar açık tutacağız. Özgürlük için bedel ödeyeceğiz. Basın meslek ilkelerinden kimseye ödün vermeden çalışacağız" dedi.

ULUSOY HATAY'A GİTTİ- Demokrat Baykan gazetesi üzerinde uzun süre terör estiren Baykan Emniyet Amiri Ali Ulusoy geçtiğimiz günlerde Hatay'a tayin edildi. Ulusoy'un tayininden sonra devreye Baykan Kaymakamı Cihangir Köksal girdi ve saldırıları şimdi o sürdürüyor. Demokrat Baykan'a sahip çıkılmaması halinde, sadece Baykan'nın tek gazetesi değil, bir yerel gazete daha yok olacak.

BASIN KONSEYİ'NE

2 Haziran 1998 tarihinde gazetemizin gönüllü muhabirlerinden Keleş Karasu ve Seyithan Yeşilışık, ilçe kaymakamı olan Cihangir Köksal tarafından ilçe Emniyet Amirliği'ne (emir) verilerek gözaltına aldırılmışlardır. Her iki gönüllü muhabirin babaları da karakola götürülerek saatlerce bekletildikten sonra kaymakamın huzuruna çıkartılarak sorgulanmışlardır. Muhabirlerimizin babalarının adları Nurettin Yeşilışık, Abdullah Karasu'dur. Birisi İlçe Jandarma Bölük Komutanlığı'na bağlı olarak geçici köy korucusu statüsünde, diğeri ise Baykan Belediyesi'nde memur olarak çalışmaktadır. İlçe Kaymakamı son günlerde gönüllü olarak çalışan muhabirlerimize aynı metodu kullanarak, ailelerini makamına çağırıp tehditler edip, gözdağı verip aileleri ve muhabirleri kovmaktadır. Bu oiaylardan sonra Barış Göktekin, Cezmi Erdem, Keleş Karasu, Seyithan Arı, Seyithan Yeşilışık gazetemizden ayrılmak zorunda kalmışlardır. İlçe Kaymakamı Cihangir Köksal'ın çağırdığı Keleş Karasu ve Seyithan Yeşilışık babalarıyla ikişerli olarak emniyetten kaymakamlık makamına getirilerek tehdit edilmişlerdir. Babalarının işten atılacağını, muhabirlerin ise DGM'ye gönderileceğini, karakollarda işkence görebileceklerini tehditle söyleyerek Demokrat Baykan gazetesinden uzaklaşmalarını söylemişlerdir. Gazetemin bürosunun terörist kampı olduğunu, (Nedense üç yıldır buradayım hakkımda hiçbir yasal işlem yapılmamıştır) benim ise terörist olduğumu, yakında gazetenin zorla da olsa kapatılacağını söyleyerek muhabirleri ve ailelerini korkutmuştur. Tüm bunun altında yatan neden ise emniyet amiri Ali Ulusoy'dur. Onunla olan hukuki mücadeleme kaymakam da dahil olmuş ve taraf tutmuştur. İlçedeki vatandaşlara karşı benim aleyhimde şiddetli karalama ve yıpratma kampanyası bizzat kaymakam tarafından başlatılmış ve gerek gazete gerekse matbaa işleri için büromuza gelen vatandaşlar emniyet tarafından (Kaymakamın emriyle yıldırmak için gözaltına alınır olmuşlardır). Son günlerde ise ilan reklam vs. verenler hakkında bir tahkikat başlatılarak, işyerlerindeki esnaflar uyarılmaktadır. Kısacası hem muhabirlerimizin işi bırakmaları sağlanmış ve hem de ekonomik olarak zarar görmem için bir kampanya başlatılmıştır. Tüm bunların nedeni, ilçenin eski emniyet amiri Ali Ulusoy'un Baykan'dan Hatay'a tayin gitmesidir. Sanki amiri ben sürgün ettirmişim gibi bir imaj kamuoyunda yaratarak bana saldırmaktadırlar. Emniyet amirinden sonrada kaymakam açık tavır koyarak gazetemi kapatmak için çeşitli hilelere başvurmaktadır. Bu metni yazdığım saatlerde de matbaa ustası Güledin Genç'in ailesi ve yakınları çağrılarak baskı yapılmıştır. Matbaa ustası da gittikten sonra matbaanın kapanacağını hesap ederek ona da saldırılmaktadır. Oysa yanıldıkları birşey var: Demokratik haklarımı sonuna kadar kullanıp burada kalmaya devam edeceğim. Gereğini bilgilerinize arzederim.

5 Haziran 1998
Erhan Palabıyık,
Demokrat Baykan Gazetesi Sahibi

BBC'nin üç muhabiri serbest

Yemen'de yaklaşık 10 gün önce hükümetin uyarısını dikkate almadan çekim yaptıkları için tutuklanan İngiliz yayın kuruluşu BBC'nin 3 muhabiri serbest bırakıldı. 7 Haziran'da mahkeme önüne çıkarılan muhabirler beraat ettiler. Yargıç Heykel Osman, muhabirlere yönelik suçlamaların "temelsiz" olduğunu ve kendilerinin istedikleri gibi seyahat edebileceklerini belirtti.

Bani Dabiyan kabilesi tarafından kaçırılan bir İngiliz ailesinin üç üyesiyle görüşmek üzere kabilenin yaşadığı bölgeye giden BBC muhabirleri Rageh Ömer, Robin Barnwell ve kameraman Frank Smith, 26 Mayıs'ta tutuklanmışlardı. ■ **SANA**

Rusya sendrom tedbiri alıyor

Bilgisayarlardaki 2000 yılı sendromuna karşı Rusya hükümeti de bir genelge yayınladı.

1999'dan 2000 yılına geçildiğinde, son iki rakamından dolayı bazı yazılımların 2000 yılını 1900 olarak tanımlaması olasılığı yüzünden, bu tür yazılımları kullanan bilgisayarların işlemlerinin alt üst olacağı ve sistemlerin çökebileceğinin belirtilmesi üzerine Rusya hükümeti, yayımladığı bir genelgeyle bütün resmi kurumları uyardı. Kurumlardan, kullandıkları yazılımları gözden geçirmeleri, sistemlerinde bu tehlikenin bulunup bulunmadığı ve varsa bunun boyutu konusunda üç ay içinde rapor hazırlamaları istendi.

Yerel yönetimlerin de dahil olduğu resmi kuruluşlarca hazırlanacak bu raporlar, Devlet İletişim Komitesi'ne bildirilecek. Devlet İletişim Komitesi de bir ay içinde, tehlikenin üstesinden nasıl gelineceğine ilişkin kapsamlı bir çözüm kılavuzu hazırlayarak, bunu resmi kuruluşlara dağıtacak. Bu kılavuz, basın organlarında da yayınlanacak.

Bu yılın son çeyreğinde ise Komite, Hükümet'e ne tür önlemler alındığı, bu sorunun üstesinden gelmeye ne derecede hazır olunduğu konusunda bir rapor sunacak. ■ **MOSKOVA**

Nazmi Bilgin yeniden GC başkanı

Gazeteciler Cemiyeti'nin dün yapılan 26. Genel Kurulu'nda Cemiyet Başkanlığı'na Nazmi Bilgin yeniden seçildi.

323 delegenin oy kullandığı seçimde Nazmi Bilgin'in 13 kişilik listesi 301 oy alırken, Gökhan Evliyaoğlu'nun listesi 22 oyda kaldı.

Seçimi kazanan Bilgin'in listesinde şu isimler yer alıyor: Fethi Akkoç, Şahap Alp, Ayhan Aydemir, Ceyhan Baytur, Mehpare Çelik, Nursun Erel, Ali İhsan Göğüş, Ümit Gürtuna, Kemal Karacehennem, Savaş Kıratlı, Selçuk Sümer, Metin Yalman, Ertürk Yöndem.

Genel Kurula Cumhurbaşkanı Demirel ile Başbakan Yardımcısı İsmet Sezgin de katıldı. ■ **ANKARA**

Tuğrul Türkeş dergi çıkarıyor

MHP eski genel başkanlarından Tuğrul Türkeş, haftalık dergi çıkaracak. "Yeni Harman" adıyla çıkarılacak dergi yayına bu hafta sonu hafta başlayacak.

Siyasi yorum dergisi olacağı belirtilen Yeni Harman'ın Genel Yayın Yönetmenliğini Erdoğan Tanrıöver, Yazı İşleri Müdürlüğü'nü ise Mustafa Hakan Ünser yapacak. Dergide yazıları yayınlanacaklar arasında Mehmet Irmak, Mehmet Efe Teke, Olcayto Turhan, Muharrem Şemsek, Mustafa Mit ve Umay Günay yer alıyor. Derginin tanıtım sayısının 8 Haziran Pazartesi günü çıkacağı, Cuma gününden tibaren de haftalık olarak yayın yaşamını sürdüreceği belirtildi. İmtiyaz sahipliğini Tuğrul Türkeş'in yapacağı dergi için kurulan şirkette 40 ortak bulunuyor. "Yeni Harman Reklamcılık Basın ve Yayıncılık Ticaret Sanayi A.Ş." adı verilen şirketin sermayesi 10 milyar lira düzeyinde bulunuyor. ■ **ANKARA**

TELEVİZYON PROGRAMLARI

MED TV
7.05 Rojeva Sıbe
09.05 Roj Baş Kurdistan
11.35 Med Boyut
12.10 Müzik
12.50 Filme Karton
15.20 Nubihar
16.50 Müzik
19.00 Nûçe
19.45 Dengubas
20.30 Haberler
22.45 Divan
24.00 Çend Dimen Ji Kurdistane

STAR
09.30 Esmeralda
10.30 Sinema: Saffet Beni Affet
12.30 Çizgi Film
13.00 Gün Ortası
13:30 Deli Murat
16.00 Sinema: Katırcılar
18.40 Ferhunde Hanımlar
19.30 Haberler
21.50 Dizi: Feride
23.00 Spor Programı
00.20 Sinema: Tehlikeli Tuzak

KANAL D
09.00 Çizgi Film
11.30 Farklı Bir Gün
14.00 Sinema: Sevda Rüzgarı
15.50 Çizgi Film
17.40 Bizim Ev
18.30 Çılgın Bediş
19.00 Haberler
20.45 Çarkıfelek
22.00 Dizi: Sibel
23.00 Belgesel
23.30 Gecenin İçinden

KANAL E
09.35 Eko Start
10.35 Borsanın Şirketleri
12.10 Para Raporu
13.35 Seans Arası
14.10 Para Raporu
15.35 Piyasalar
18.35 Hedef Üniversite
20.00 Haberler
21.35 Sohbet
23.35 Dünya Listeleri

atv
07.00 Kahvaltı Haberleri
09.00 Bir Adım
09.40 Çizgi Film
13.00 Gün Ortası
17.30 Dizi: Süper Baba
18.00 Şeytanın Gözyaşları
19.00 Top Sende
20.00 Haberler
22.20 Dizi: Tatlı Kaçıklar
23.50 Gece Haberleri
00.40 Sinema: Allison Tate'in Serüveni

FLASH TV
09.00 Sinema: Rio Grande
12.00 Gerçek Kesit
13.00 Ankara Gündemi
13.15 Müzik
16.00 Serpil Barlas'la
17.00 Kurdela
18.00 Haşa Huzurdan
19.30 Haberler
20.00 Bizim Bakkal
20.45 Sinema: Cinayet Saati
23.00 23. Saat

SHOW T.V.
08.00 Dallas
09.00 Dizi: Bitmeyen Aşk
11.00 Sinema: İşte Kadın
13.00 Çizgi Filmler
14.00 Robinson
18.00 Cesur ve Güzel
20.00 Haberler
21.15 Dizi: Canısı
22.15 Dizi: Av Peşinde
23.15 32. Gün
00.45 Sinema: Cinayetin Sırrı

TGRT
10.00 Sinema: Mahalleye Gelen Gelin
12.00 Haberler
14.00 Siyaset Vitrini
15.05 Çizgi Film
17.00 Haberler
19.00 Ana Haber
20.00 Sinema: Sarı Dev Define Peşinde
22.20 Vizyon
00.30 Sinema: Esrarengiz Kutu

TV 1
06.30 Sabah Haberleri
09.00 Çocuk Saati
10.00 Haberler
10.05 Öğleden Önce
12.10 Dizi: La Lena
13.00 Haber 13
15.05 Dizi: Yitirilen Rüya
17.05 Çocuk Saati
18.00 Haberler
18.30 Fasıl
20.00 Haberler
22.10 Gezelim Görelim
00.35 Gece Başlarken

NTV
07.00 Güne Başlarken
09.00 Haberler
12.00 Günün İçinden
14.00 Haberler
18.10 Gece Gündüz
18.35 Gündemdekiler
20.00 Haberler
21.05 Dünya Kupası
22.05 Yarışma
23.30 Gece Gündüz
24.00 Haber Bülteni

KANAL 6
09.30 Müzik Sepeti
10.00 Erken Teşhis
13.00 Haberler
13.15 Biz Bize
19.00 Ardan Zentürk'le Bugün
19.40 Sıcak Gündem
20.20 Arka Pencere
23.35 6. His
01.05 Sinema

7
07.00 Kanal 7'de Sabah
09.30 Çizgi Film
12.00 Haberler
13.00 Gündem
13.45 Sinema: Kordura Yolcuları
18.00 Haberler
19.15 Spor Saati
20.00 Dizi: Işığın Süvarisi
21.00 Haber Saati
23.45 Ekonomi Vizyon
01.30 Çınaraltı

TV 2
10.05 Susam Sokağı
12.05 Dört Mevsim Kadın
13.00 Müzik Nostalji
15.45 Seçtiklerimiz
16.40 Söz Sizin
19.00 Haberler
19.35 Tüketici Dünyası
21.15 İçimizdeki Dünya
22.30 Atölye
23.10 Dizi: Yasak Bölge

HBB
10.00 Haberler
10.10 Politika Gündemi
11.05 Dört Mevsim
12.05 Airport
14.00 2'den 4'e
16.05 Megarispons
17.05 Çevre-Aktüel
18.00 Müzik Bahçesi
18.30 Ana Haber
20.00 İstekleriniz
22.00 Onda On Haber
22.45 Ankara'da Gündem
24.00 Haberler

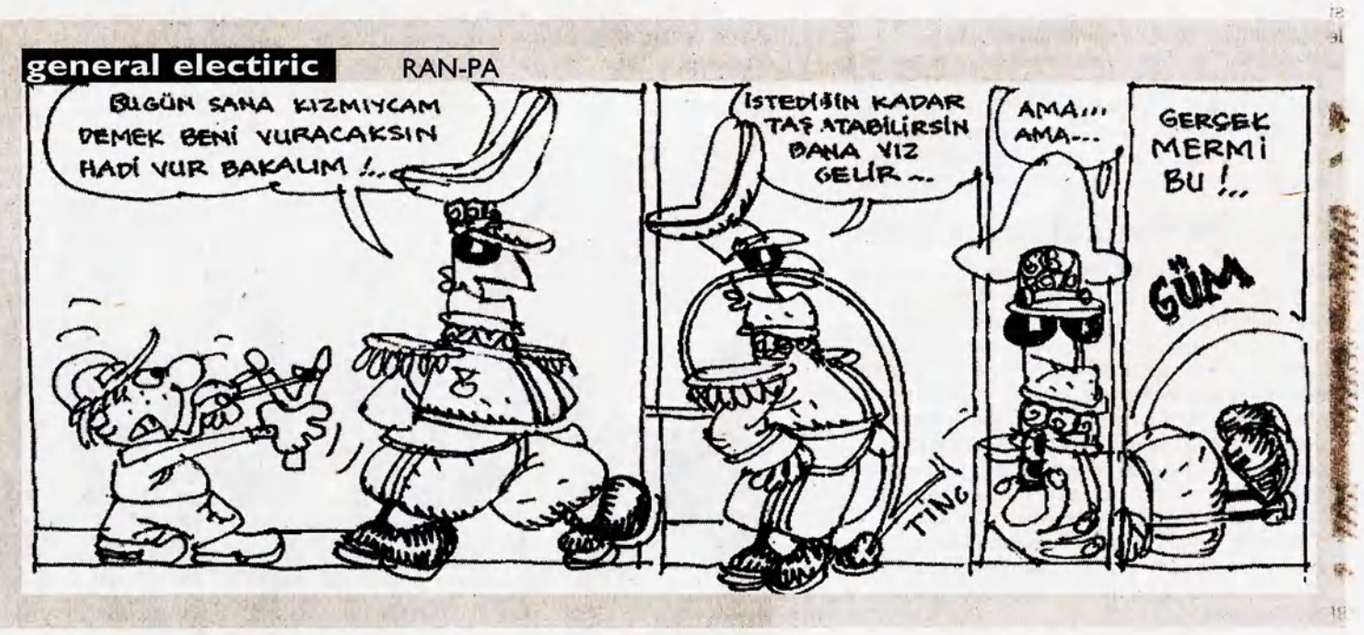

Internet'te bedava telefona herkes koşuyor

AT and T'de Internet servisine giriyor

Uluslararası bilgisayar iletişim ağı Internet'in kullanıcıları arasında giderek yaygınlaşan, Internet üzerinden bedava telefon konuşmaları, dünyanın en büyük telefon şirketlerinden AT And T'yi harekete geçirdi.

AT And T'nin de, Internet telefon servisi başlatacağı ve konuyla ilgili çalışmalar yapıldığı bildirildi.

AT And T şirketinin Internet servisi olduğunu hatırlatan uzmanlar, şimdilerde zaten tam başarı ile yapılamayan ve yavaş olan Internet telefon konuşmalarının, AT And T şirketi devreye girdikten sonra daha da yavaşlayacağını ve Internet'te konuşma yapmanın olanaksız hale geleceğini belirtiyorlar.

AT And T'nin bir müddet kendi Internet servisini hızlandıracağı, limitli konuşma yapan müşterileri Internet'e kaydıracağı ve kendi hatlarını rahatlatacağı da iddialar arasında yer alıyor.

Internet telefon sisteminin büyük firmaların dışında yapılmasının, konuyu uzun müddet gündemde tutacağına değinen uzmanlar, büyük şirketlerin devreye girmesi ile konunun bitirileceğini bildiriyorlar.

Internet üzerinde, aynı programa karşılıklı sahip olan kullanıcılar, uluslararası konuşmaları bile yavaş yaparlarken, Internet'ten herhangi bir numaraya telefon açmak isteyenler, küçük şirketlere abone olarak üçte bir fiyat ödüyorlar.

Internet üzerinden isteyenler, 80 dolara satılan bilgisayar kameraları vasıtasıyla, görüntülü olarak da karşı karşıya konuşabiliyorlar. ■ **CHICAGO**

bulmaca

Levent Uluçer

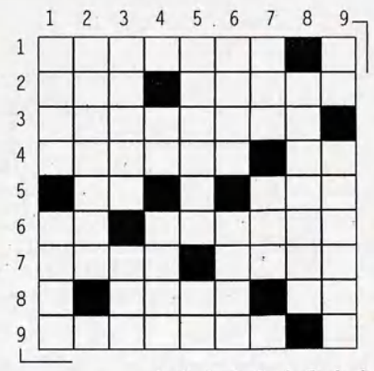

SOLDAN SAĞA

1- Günün en önemli sosyal, politik ya da kültürel sorunun slogan halinde dile getiren kısa yazılı ve resimli levha. **2-** Kars yakınlarındaki ünlü sahil şeridi. **3-** "Jerzy....." (Boyalı Kuş'un yazarı). **4-** Seyrü sefer... Bir soru sözü. **5-** "Mangan"... Takımlar grubu. **6-** Uzaklık anlatır... Arzu etme, dileme. **7-** Yunan, Helen... Kendi kabilesi Bünyamin'i Moab boyun duruğundan kurtaran İsrailli yargıç. **8-** Geçmiş... Kuzu sesi. **9-** Büyük tekke.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1- Önemli politik sorunlar üzerinde iki ya da daha fazla devlet arasında imzalanan uluslararası antlaşma... Yunan abecesinde bir harf. **2-** Normal dışı. **3-** Bir ay adı... Tembih sözü. **4-** Akdeniz'de tutukeviyle ünlü ada... Ayak direme. **5-** Gökırmak'ın eski çağdaki adı... Güney Afrika Cumhuriyeti'nin plakası. 6- Riziko... Çayın etkili maddesi. **7-** Özel günlerde caddelere kurulur... Polonyalı. **8-** En az. **9-** Boru sesi.. Halikarnas Balıkçısı'nın öykü kitabı.

Dünkü bulmacanın çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	N	E	W	T	O	N	■	M	U
2	E	K	■	E	T	A	M	İ	N
3	M	E	R	C	İ	M	E	K	■
4	R	■	A	R	T	■	N	A	R
5	U	L	V	İ	■	O	D	■	U
6	D	İ	E	T	İ	K	O	N	■
7	■	K	N	■	Z	■	Z	O	R
8	B	İ	T	P	A	Z	A	R	I
9	U	T	■	A	N	A	■	A	H

Genç Etkinlik başlıyor

Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği'nin 3 yıldır İstanbul Tüyap Fuar Merkezi'nde düzenlediği "Genç Etkinlik", bu yıl 26 Haziran-5 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirilecek. 35 yaşın altındaki genç sanatçıların kendi sanatsal ve sosyal üretim alanlarının dışındaki sanatsal alanlarla ilişki kurmalarını ve yeni önerilerin önünü açıp alternatifler oluşmasını sağlayan Genç Etkinlik, farklı disiplinler arasında ilişkiyi amaç ediniyor. (Bilgi için tel: 0212 247 62 83)

Genç sanatçı Halil Altındere'nin bir çalışması

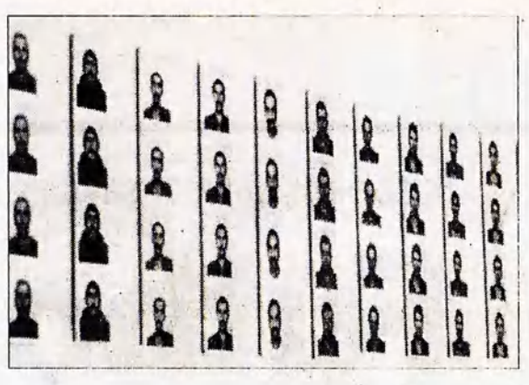

AKM'de Kerteriz adlı bir sergi

İstanbul Ataratürk Kültür Merkezi'nde Beral Madra'nın küratörlüğünde 10 Haziran'da Kerteriz başlıklı bir sergi açılıyor. Renate Aller, Sean Blem, Smader Dreyfus, Denizhan Özer, Sermin Sherif, Alexa Wright, Selda Asal ve Thomas Büsch'den oluşan T- Union sergisi 3 Temmuz'a dek izlenebilir. Serginin kavramı sanatçıların durumuna göre iki eksende gelişiyor. Birincisi, sanatçıların "öteki" alanlara duyduğu ilgi, ikincisi de sanatçının modernizmi yeniden keşfi.

Kürtlerin verdiği mücadelenin etkisiyle yıllardan sonra yeniden kitlelerin karşısına çıkmaya başlayan Denbej Raşid:

Kültürümüze sahip çıkmalıyız

İzmir'e yarleştikten sonra dengbêjliğe yıllarca ara veren Dengbêj Reşit,dengbêjlik kültürünün yaşaması için ve özellikle Med TV ile verilen mücadele sayesinde, kitleler karşısına yeniden çıkmaya başladığını belirterek, "kazandığımız yeni ruh sayesinde neye hizmet ettiğimizi şimdi çok daha iyi biliyoruz" dedi.

KAZIM ASLAN / İZMİR

Uzun yıllar türkü söylemeyen Dengbêj Reşit, Kürtlerin verdiği özgürlük mücadelesinin kendisi gibi bir çok insana yeni bir ruh verdiğini belirtiyor.

Dengbêj Reşit (Mehmet Reşit Kalar), 1936 yılında Hınıs'ın Ovaçevirme Köyü'nde Habib ve Koçer'in oğlu olarak dünyaya geldi. Okuma yazmayı okula gitmediği halde kendi imkanlarıyla öğrenen Dengbêj Reşit, ilk ve ortaokul diplomasını dışarıdan aldı. Ancak babası bir süre sonra Karayazı'nın Kapri Köyü'ne göçederek, İhsan Ağa'nın yanında muhtarlık yapar.

Kapri Köyü'nde dengbejlêrle ilk defa karşılaştığını ve onların söylediği türküleri ezberlemeye çalıştığını aktaran Dengbêj Reşit, bunlardan Mem û Zîn ile Siyabend û Xecê öykülerini dinlediğini ve etkilendiğini belirtti. Dengbêj Reşit, "1942 yılında Gündüzan Köyü'ne göçettik, arkasından da Şakir Köyü'ne taşındık. Yani hayatımız neredeyse hep taşınmakla geçti. Öğrendiğim türküleri 8-9 yaşlarında köyde ya da çobanlık yaparken söylüyordum. Köylüler de benim türküler söylediğimi biliyordu" dedi.

Aynı yıllarda Dengbêj Reso'nun Şakir Köyü'ne bir düğüne geldiğini ifade eden Dengbêj Reşit, "Bir ara Dengbêj Reso biraz nefes alayım, burada türkü söyleyen biri varsa o gelsin söylesin deyince köylüler de, 'bir çocuk var, ama hep dağda söylüyor, şimdi söyler mi bilemeyiz' dediler ve bir köylü de elimden tutarak Reso'nun yanına götürdü' ve türkü söylememi istediler" diyerek ilk defa bu kadar kalabalık bir ortamda türkü söyleyeceği için önce çok zorlandığını, ancak daha sonra alıştığını ifade etti. Yaşının küçük olmasına karşın o zaman sesinin gür olduğunu aktaran Dengbêj Reşit, "Reso bana bakarak, 'bu çocuk çok marifetli, bununla ilgilenin' dedi ve kendisiyle gezmemi istedi" diye aktardıktan sonra, durumlarının müsait olmadığı için gidemediğini belirtti.

Her ağaya bir dengbêj

Bir süre sonra babasının öldüğünü belirten Dengbêj Reşit, tek başına kaldığından dolayı köylere gitmeye başladığını ve düğünlerde türküler söylediğini aktardı.

Şakir Köyü'nde bulunan Abdullah Ağa'nın köylere ve düğünlere giderken kendisini de beraberinde gezdirdiğini dile getiren Dengbêj Reşit, başından geçen bir olayı şöyle anlatıyor, "Ben 15-16 yaşındayken Kapaklı Köyü'ne Seydayê Haci Kamil'in davetine gittik. Orada türkü söyleyince Seyda ağlamaya başladı. Köylüler 'Seyda niye ağlıyorsun, deyince', Seydaye Haci Kamil'de, 'Belki kendisi de farkında değil ancak, hem o dünyadan söylüyor hem de bu dünyadan' diye cevap verdi."

Ağaların halka olduğu gibi dengbêjlere de hiç bir saygılarının olmadığını ve herkesi kullanmaya çalıştıklarına dikkat çeken Dengbêj Reşit, buna karşın iyi bir dengbêjin ağanın ününü arttırdığını da sözlerine ekledi. Dengbêjlerin ağaların aynası olduğunu ancak ağanın da işine gelmeyen dengbêji köyden sürdüğünü söyleyen Dengbêj Reşit, dengbêjlerin halktan daha çok hürmet ve destek gördüğüne dikkat çekti.

Abdullah Ağa'nın kızkardeşini kaçırdıktan sonra köyden ayrıldığını ve Erzurum'a yerleştiğini ifade eden Dengbêj Reşit, uzun yıllar da memleketten uzak kaldığı için türkü söylemeyi bıraktığını kaydetti.

Şehitlerin emeği

Uzun yıllar hastanelerde çalıştıktan sonra 1992 yılında emekli olan ve İzmir'e yerleşen Dengbêj Reşit, şenliklerde ve kültür merkezlerinde yeniden türkü söylemeye başladı.

Dengbêj Reşit, "Bir gün Med Tv antenini aldım ve izleyince çok etkilendim. Çıkan türküleri kaydetmeye başladım. Eskiden söylediğim türküleri de yavaş yavaş söyleyerek hatırlamaya çalıştım. Özellikle televizyon bana büyük bir ruh verdi" dedi.

Kendisini şimdi bir delikanlı gibi hissettiğini ve bunun da verilen mücadele seyesinde gerçekleştiğini söyleyen Dengbêj Reşit, "Tüm bu kazanımların, bizdeki gençleşmenin nedeni verilen mücedelenin şehitleri sayesindedir" şeklinde konuştu. Şehitlere minnet borçlu olduğumuzu vurgulayan Dengbêj Reşit, "Şimdi kime ve neye hizmet ettiğimizi biliyoruz. Yaşamımız daha güzel oldu, artık kendimize saygı duyuyoruz, bizi şehitler biraraya getirdi" diye konuştu.

İkincisi düzenlenen Kürdoloji Kongresi'ne büyük ilgi

Kürdoloji Kongresi başladı

Berlin Özgür Üniveristesi'nin (Frai Universitä) ve Öğrenci Birliği Asta Fu ile Kürdisttanlı Öğrenci Grubu Kürdistan AG'nin katkıları ile gerçekleşen Kürdoloji Kongresi'ne bu yıl da ilgi büyük. Kış sömestri 1995/96 yılında ilk defa Almanya'da Özgür Üniveristesi'nde bilimsel ve akademik uzmanların katılımıyla sağlanan Kürdoloji çalışmaları önceki yıllardan farklı olarak bu yıl iki gün sürecek olan bir kongreyle başladı.

Daha önce bir sömestr boyu dersler halinde üniversite de gerçekleşen Kürdoloji çalışmalarına geçen yıl da misafir profesörlük çatiminde devam etmişti. Bu yılki Kürdoloji Kongresi'nin ana teması ve başlığı siyasal ve sosyal süreçte subje ve obje olarak Kürler şeklinde. Kürtler subje ve obje olarak politik, siyasal oranda kuşatılmaya açılırken, daha detaylara girilerek "Kürtler Kimdir" sorununa bu yılki kongrede cevap aranacak.

İki gün sürecek kongrenin modetorluğunu sosyolog, etnolog Ute Luig, Philip Kregenbroeu, Hamit Bozarslan, Peter Heine, Lale Yalçın, Heckman ve Pauline Von Gelder'in yapacağı kongreye bu yıl katılan davetliler konularıyla şunlar; Dr. Maria T. O'scha, (Imagining Kurdistan) Dr. Amir Hassanpour (Ulusal Kürt Kimliği), Prof. Dr. Maruf Xeznedar (Kürt edebiyatında savaşın ve ulusal hakların resmi), Dr. Martin von Bruinessen (Subjekt ve objekt olarak Kürtler), Dr. Abbas Vali (Ulusal devlet karşıki), Dr. Salih Akın (Objekt olarak linguist süreçte Kürtler), Dr. Michiel Leezenberg (İdeoloji ve proksiste dönüşüm), Dr. Waltraut Wirkgen (Şiddetin halkın üzerindeki etkisi), Paul White (Kürt kimliği, ulusallaştırmada PKK'nin rolü), Dr. Hamit Bozarslan (Azınlığın milliyetçiliği siyasal islam), Dr. Ferhad İbrahim (Kürtler arasındaki ilişki ve 1990'dan sonra PKK, PDK arasındaki ilişki), Dr. Andreas Wimmer Neuchatel (Ulusal direniş sembolünden hümanist teknoratlığa), Dr. Nazand Begikhani (James Rict; Kürdistan'da bir diplomat), Dr. Michael Chyek (Batılı medyada Kürtlerin resmi), Dr. Sharzad Majob (Teori ve Politakada medotik sorunlar), Dr. Nalida Fuccara (Irak'ta Yezidi Kürtler), Heidi Weslel (Kürt kadınları ve kimlik sorunu).

İki gün sürecek kongre, Ciwan Haco ve müzik grubunun konseriyle son bulucak.

Bergama'da kültür şenliği

1937 yılından bu yana geleneksel olarak düzenlenen ve Türkiye'nin ilk festivali olan Uluslararası Bergama Kermesi devam ediyor. Bu yıl 62'incisi düzenlenen kermes aynı zamanda bir tiyatro festivali. Kermes'te İzmir, İstanbul ve Ankara Devlet Tiyatroları'nın oyunları sahnelenecek. İzmir Devlet Tiyatrosu'nun "Sarıpınar 1914", İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun "Işık İnsanları", Ankara Devlet Tiyatrosu'nu da "Azizname 95", "Savaştan Barışa, Aşktan Kavgaya (Mustafa Kemal ile) ve "Ateşle Oynayan" isimli oyunlarını Asklepion Antik Tiyatrosu'nda sergileyecek.

9 Haziran günü ise Bergama'nın tanınmış isimleri ve işadamlarının katılacağı "2000'e doğru Bergama Ekonomisi" konulu panel, 11 Haziran günü ise iletişim uzmanlarının katılacağı "Küreselleşme, Ulusal Bağımsızlık ve Bergama" konulu bir panel, 12 Haziran günü "Ne Olacak Bu Çocuğun ve Eğitimin Hali" konulu panel, 13 Haziran günü sinema sanatçısı Halil Ergün'ün konuşmacı olarak katılacağı "Sanat ve Özgürlük" konulu söyleşi düzenlenecek.

14 Haziran Pazar günü sona erecek olan kermesin veda töreni, Cumhuriyet Alanı'nda yapılacak. Kapanış konuşmasını Belediye Başkanı Sefa Taşkın, Zeus Tapınağı'nın temellerinde yapacak. 62. Uluslararası Bergama Kermesi, çeşitli yazarların imza günlerine de sahne olacak. Galeri İkom'da imza günlerine katılacak yazarlar şöyle; 7 Haziran Pazar: Gülsüm Cengiz Akyüz, Kemal Özer, Sennur Sezer, Ali Cengizkan, Hidayet Karakış, Adnan Özyalçıner, Cengiz Bektaş. 13 Haziran Cumartesi: Hasan Barışcan, Nesibe İ. Kargö, Derya Çolpan, Yusuf Alper, Fergün Özelli. 14 Haziran Pazar: Asım Öztürk, Recai Atalay, Hasan Devrim, H. Hüseyin Yalvaç, Yunus Koray.

Bergama'da bugün

62. Bergama Kermesi'nin bugünkü programı saat 10.00'da halkoyunları gösterileri ile başlayacak. Saat 17.30'da ise "2000'e Doğru Bergama Ekonomisi" konulu panel, 21.30'da ise İstanbul Tiyatro Oyuncuları Grubu'nun "Işık İnsanları" adlı oyun sahnelenecek.

■ Ü.GÜNDEM / İZMİR

Sanat gündemi

Sen de Gitme

■ İSTANBUL

BEKSAV'da saat 18.30'da yönetmenliğini Volker Schlandrof'un yaptığı "Satıcının Ölümü" adlı film var.

Nazım Kültürevi'nde saat 19.00'da Ali Ekber Eren'en "Yağmur Öncesi Türküler", 20.00'de ise Yılmaz Güney'in "Umut" adlı filmi var.

26. Uluslararası İstanbul Müzik Fastivali'nin açılış konseri saat 19.00'da Aya İrini'de Fabio Biondi yönetiminde Europa Galanate Topluluğu tarafından verilecek.

Belgin Atalay resim sergisi 18 Haziran'a dek Bahariye Sanat Galerisi'nde.

Yönetmenliğini Tunç Başaran'ın yaptığı Sen de Gitme adlı film Alkazar, Altunizade Capitol, Bakırköy Avşar, Kadıköy Reks sinemalarında.

"Microcosmos" (Çayırın Sakinleri) adlı film Beyoğlu Pera, Kadıköy Moda ve Ankara Kavaklıdere sinemalarında.

"Aile Bağları" adlı film Beyoğlu Beyoğlu, Şişli Kent ve Ortaköy Feriye sinemalarında.

■ ANKARA

Mine Ülke resim sergisi 19 Haziran'a kadar Artium Sanat Galerisi'nde.

Mahalle kültürü festivali

Apartman kültürü nedeniyle kaybolmakla yüzyüze kalan mahalle kültürünü tekrar yaşatmak için Ankara'da ilk kez "Mahalle Kültürü Festivali" yapılacak.

Çankaya Belediyesi, TOBAV ve Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle 1. Ankara Mahalle Kültürü Festival'i 13-14 Haziran 1998 tarihleri arasında Ahlatlıbel Tesisleri'nde yapılacak.

1. Ankara Mahalle Kültürü Festivali'ne ilişkin dün, Çankaya Belediyesi Başkanlığı'da yapılan toplantıya, Çankaya Belediye Başanı Doğan Taşdelen, TOBAV Başkanı Tamer Levent ve İl Milli Eğitim Müdürü Behçet Yavuz katıldı. Toplantıda, festivalle ilgi konuşan Taşdelen, yok olmakla karşı kaşıya kalan ve geleceğimize ışık tutan mahalle kültürünü tekrar korumak için böyle bir girişim başlattıklarını belirtti. Taşdelen, "Biz bu festivalle üç noktayı vurgulayacağız: Mahalle külürünün tanınmasını sağlamak, mahalle kültürünün toplumsal özelliklerini irdelemek ve kent kültürüyle çarpıklaşan ve yozlaşan kültürü tekrar canladırmaktır" dedi.

Tamer Levent ise konuşmasında, büyük kentlerin mahalle kültürü gibi çocukları da bitirdiğini belirterek, çocukların mahallede bir araya gelemediklerini kaydetti. Levent, "Biz mahallede oyun oynamayan çocukların üretken olamayacağını düşünüyoruz. Apartman yaşantısı aileleri birbirine yabancılaştırmıştır. Zaten halk arasında da problemli çocuğa apartman çocuğu denir. Türkiye'de bu alanda yenilik yapılması gerekir. Bu festivalin tüm il ve ilçelerde yaygınlaştırılması gerekir" şeklinde konuştu.

İl Milli Eğitim Müdürü Behçet Yavuz'da festival için ellerinden gelen tüm desteklerini sunacaklarını ifade ederek, "Çağımızda eğitim ve öğretim dersliklerin dışına taşmıştır. Bu festivali de İl Milli Egitim Müdürlüğü olarak destek vereceğiz" dedi.

Mahalle Kültürü Fesitvali Cumartesi ve Pazar günleri yapılacak. Festivale her bölgeden 5 okul; toplam 40 okul, her okuldan 50 veya 100 çocuk, her 50 çocuk için bir öğretmen, her yüz çocuk için bir de idareci, her 50 kişi için bir drama lideri ve bir halk bilimci katılacak.

İki gün sürecek olan festivale 2 bin çocuğun katılımı bekleniyor. Festivale ayrıca çocukların aileleri de katılacak.

■ ANKARA

Van Gogh ve ölüm

MÜSLÜM YÜCEL / İZMİR

Van Gogh öldüğü zaman 47 yaşındaydı ve onlarca tablo yapmıştı. Ölüm haberi resim dünyasını da, dünyayı da etkilememişti. Ölümünden sonra bir tek tablosu Belçikalı ressam Anna Boch tarafından satın alındı. Ölümünün 100. yılında ise Van Gogh, dünya resim piyasasının en fazla para saydığı bir ressam oldu ve kardeşi Tao'nun torunları yüzlerini bile görmedikleri bu adam sayesinde büyük bir servete kavuştular.

Van Gogh deli miydi? Değildi. Belki kulağını kestiği zaman, aklı kafasına bile sığmıyordu. Çünkü ölümün gizli evi dünyada yaşıyordu ve resim yapmaktan başka bir derdi yoktu; iyi bir ressam olmak gibi bir derdi de... Van Gogh tabancayı ne zaman çekti? Resimleri satılmadığı zaman mı? Yoksa "Sevgili kardeşim, kırlara çıktığım zaman, yalnızlık duygusu öyle korkunç bir biçimde benden uzaklaşıyor ki, artık evden dışarı adım atmaya korkar oldum" dediğinde mi? Hiçbir şey yapamadığına, hiçbir şey yapamayacağına inandığı zaman, herkesin kendisi ile igili karar verme hakkına sahip olduğunu anladığı an tabancasını çekti... Silahı çektiği an dünya ile arasındaki uçurumu kapattı ve yerden başka hiçbir şey tanık değildi. Van Gogh insanın istediği zaman istediği yerde ölmesi gerektiğini söyledi. Kendisi birkaç gün aldığı yaradan dolayı yerlerde kıvransa da kendi sonunu kendisi hazırlamıştı.

Van Gogh yoksulluk içinde yaşadı. Kardeşi Tao'ya yazdığı mektupların hemen hepsinde yoksulluğundan bahsediyor, ancak ölümünden sonra paha biçilmez bir değer oldu. Ölümünün üzerinden yüzyıl geçti. Doğum günü olan 30 Mart 1990'da başlayan ve ölüm günü olan 29 Temmuz'a kadar çeşitli ülkelerde etkinliklerle anılıyor. Ve geçen zaman içinde tabloları rekor fiatlarla alıcı buldu; kardeşi Tao'nun torunları, hiç görmedikleri bu adamın varisi ve zenginidirler artık.

Ferit Edgü, Arntonoin Artaud'un Van Gogh'un ölümünün 100. yılında, "Van Gogh / Toplumun Müntehir'i" adıyla bir şiir yazdığını söylüyor. Edgü, cümlesini şöyle bitiriyor: "Ölümünün 100. yılında, o toplum, şarabıyla, parfümüyle, kravatıyla, Van Gogh'u bir kez daha intihar ediyor."

Charles coşturdu

Caz müziğinin ünlü sanatçısı Ray Charles, İzmir'de Kültürpark Açıkhava Tiyatrosu'nu dolduran binlerce müziksevere muhteşem bir konser verdi.

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı tarafından bu yıl ikinci kez İzmir'de düzenlenen Parliament Superband Jazz Festival-98'in son gecesinde sahneye çıkan Charles, yaklaşık iki saat boyunca müzik ziyafeti sundu. 22 kişilik orkestrasıyla sahneye çıkan 12 Gramy ödüllü sanatçı, müzik yaşamının ünlü parçalarını yorumladı. Yeteneği, stili ve sempatik tavırlarıyla her tür Amerikan müziğinin en iyi sesi olarak kabul edilen sanatçı, konseri hiç ara vermeden gerçekleştirdi.

Devlet Bakanı Rıfat Serdaroğlu'nun da izlediği Kültürpark Açıkhava Tiyatrosu'ndaki konserde binlerce müziksever, Ray Charles'ı dakikalarca ayakta alkışladı. Müzikseverlerin isteklerini de yerine getiren sanatçı, tüm ısrarlı alkışlara rağmen konserini 2 saatte tamamladı. Charles yoğun isteğe rağmen sahneye ikinci kez çıkmadı.

Charles, Türkiye'deki ilk konserini 12 yıl önce Efes Antik tiyatroda gerçekleştirmiş ve antik mekanı dolduran müzikseverin coşkulu temposu karşısında "Hayatımın en iyi konseri" demişti.

Sanatçı Ray Charles, konser sonunda müzikseverlerin yoğun ilgisi nedeniyle uzun süre bekledi. Kapıya yanaşan Limuzin'e güçlükle binen sanatçı, seyircilerin alkışları arasında güçlükle ayrıldı.

■ İZMİR

'Oscar ödülünde büyük hatalar'

■ KÜLTÜR SANAT SERVİSİ

Her yıl ABD Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi tarafından dağıtılan Ocar ödülleri sinema gündeminden düşmüyor. Kimlerine göre 'yerinde' ve kimilerine göre de 'yersiz' dağıtılan Oscar'lar yıllar sonra yeniden tartışılmaya açıldı.

Merkezi Londara'da bulunan İngiliz Total Film dergisi editörleri biraraya gelip "Oscar Tarihindeki En Büyük Hataları" biraraya getirdiler. Derginin geçen haftaki sayısında Oscar'daki hatalara ilişkin yer alan bazı iddilar sinema dünyası açısından önemli görülmektir. İçlerinden bazıları bize göre hata değil sadece talihsiz karşılaşmalar. Bu gidişle yıllar önce dağıtılan Oscar ödüllerinin tartışmasının devam edeceğini belirten Avrupalı sinemacılar, bunun 'doğal' olduğunu söylüyorlar. İşte İngiliz Total Film dergisine göre Oscar'da yapılan hatalar.

Yorum sizin olsun...

Robert Redford'un yönettiği "Sıradan İnsanlar"ın (Ordinary People) En iyi Film ve En İyi Yönetmen dallarında "Kızgın Boğa"yı (Raging Bull) alt etmesi (1980). Scorsese'in "Kızgın Boğa"sı şimdilerde "tüm zamanların en iyi filmleri" listesinin gediklilerinden. "Belalılar"ın (The Sting) "Şeytan"ı (The Exorcist) alt etmesi (1973). Bütün o fazla şekerli modern Disney baladlarının gereğinden çok Oscar'a aday olması. "Sevgi Sözcükleri"nin (Terms Of Endearment) "The Right Stuff"ı yenilgiye uğratması (1983). "Shine" adlı filme iki yıl üst üste Oscar ödülünü verdirmek. "Forrest Gump"ın, "Ucuz Roman"ı alt etmesi (1994). Art Carney diye birinin "Chinatown"daki Nicholson'ı ve "Baba II"deki Pacino'yu En İyi Erkek Oyuncu dalında alt etmesi. Sözkonusu film "Harry & Tonto", kedisi ile konuşan yaşlı bir adam üzerine kurulu. "Schindler'in Listesi"ne atıf olsun diye Yahudi katliamını dansla sunmaya kalkışmak. "Going My Way"in Billy Wilder klasiği "Beklenmeyen Şahit"i (Double Indemnity) alt etmesi. Howard Hawks'ın sadece bir kez ödüle aday gösterilip kazanamaması. "Oliver!"ın "2001: Uzay Macerası"na tercih edilmesi (1968). "Vadim O Kadar Yeşildi Ki"nin (How Green Was My Valley) "Yurttaş Kane"i (Citizen Kane) alt etmesi (1941).

NBA'da 7 rekor kırıldı

ABD Profesyonel Basketbol Ligi'de (NBA), play-off final serisinin üçüncü maçında, son 2 sezonun şampiyonu Chicago Bulls, Utah Jazz'ı kendi sahasında rekor bir farkla 96-54 yenerek, seride 2-1 öne geçti. Karşılaşmada, tam 7 NBA rekoru birden kırıldı.

Chicago'da yapılan maçta, geçen yıl finaldeki rakibi Utah Jazz önünde çok üstün bir oyun sergileyen ve muhteşem savunmasıyla rakibine adeta nefes aldırmayan Chicago Bulls, ilk yarıyı da 49-31 önde kapadı. Özellikle ikinci yarıda rakibini sahadan silen Bulls'da, ünlü yıldız Michael Jordan, 24 sayıyla yine galibiyette başrolü oynarken, Hırvat forvet Toni Kukoç 16, Burrell ve Scottie Pippen da 10'ar sayıyla galibiyete katkıda bulundular. Tarihinin en ağır yenilgilerinden birini alarak, büyük bir şok yaşayan Utah Jazz'da ise ayakta kalan tek oyuncu, ilk 2 maçın tersine daha iyi bir performans gösteren ve 22 sayı üreten "postacı" lakaplı Karl Malone oldu. İki takım arasında final serisinin 4. maçı, 11 Haziran Perşembe günü sabaha karşı yine Chicago'da oynanacak.

Chicago Bulls ile Utah Jazz arasındaki tarihe geçecek karşılaşmada, tam 7 NBA rekoru birden kırıldı. Utah Jazz, bu maçta kaydettiği 54 sayıyla, bir NBA maçında en az sayı üreten takım ünvanını alırken, bir NBA play-off finalindeki en büyük fark da 42 sayıyla bu maçta görüldü. Utah Jazz ayrıca, NBA Ligi play-off finalleri tarihinde, 9'la bir çeyrekte atılan en az sayı, 21'le en az şut isabeti ve 23'le de bir devrede atılan en az sayı rekorlarına ulaşırken, bu takımın 26 top kaybı da play-off'lar rekoru olarak kayıtlara geçti. Karşılaşmada yalnızca 5 oyuncunun 2 haneli sayı üretmesi de ayrı bir play-off finalleri rekoru olurken, Bulls'un yıldız oyuncusu Scottie Pippen, bu maçta kariyerinde 61 top çalma sayısına ulaşarak, tüm zamanların top çalma ustaları listesinde 3. sıraya çıktı. ■ CHICAGO

Futbolun zirvesi sayılan Dünya Kupası karşılaşmalarının 68 yıllık tarihinde ilginç rakamlar göze çarpıyor

Futbolun zirvesi başlıyor

■ SPOR SERVİSİ

Fransa'nın çeşitli kentlerinde 10 Haziran Çarşamba günü başlayarak tam 33 gün boyunca dünya kamuoyunun en büyük ilgi odağı durumuna gelecek olan Dünya Kupası'nın 68 yıllık tarihinde ilginç rakamlar göze çarpıyor.

İlki 1930 yılında Uruguay'da düzenlenen ve evsahibi ülkenin şampiyonluğuyla sonuçlanan kupanın 68 yıllık serüveninde, geride kalan 15 organizasyonda 516 maç oynandı. Bu karşılaşmalarda toplam 1584 gol atılırken, maç başına düşen gol ortalaması da 3.07 olarak gerçekleşti. Şimdiye kadar en gollü kupa, 1954'de İsviçre'de oynandı. Türkiye'nin de yer aldığı tek kupa olarak tarihe geçen İsviçre-54'de, 26 maçta fileler tam 140 kez havalanırken, maç başına düşen gol ortalaması da rekor bir rakamla 5.38'e ulaştı. Bu kupada yalnızca Türkiye'nin oynadığı 3 maçta atılan 21 gol de ortalamanın hayli yükselmesine yol açtı.

En kısır kupa olarak görünen İtalya-90'da ise 52 maçta yalnızca 115 gol kaydedildi ve maç başına ortalama da 2.21'de kaldı. 1994'deki son kupada ise bu oran 2.71'di. Kupalar içinde en çok gol ise 1982'de İspanya'da 146'yla atıldı.

İlk gol Laurent'ten

1930'da Uruguay'daki ilk Dünya Kupası'nda Fransa-Meksika maçında Dünya Kupaları tarihinin gol perdesini açan ve ilk golü kaydeden Fransız futbolcu Lucien Laurent de bu özelliğiyle futbol tarihindeki yerini aldı. Kupalarda 1000. golü 1978'de Arjantin'deki kupada İskoçya'ya karşı Hollandalı Rob Rensenbrink, 1584. ve son golü de geçen kupanın üçüncülük maçında, İsveçli Kenneth Anderson, Bulgaristan'a karşı attı.

Gol krallığı

68 yıllık kupa tarihinin en çok gol atan futbolcusu ünvanını, gelmiş geçmiş en büyük golcülerden biri olarak gösterilen Alman yıldız Gerd Müller taşıyor. Yalnızca 1970 ve 1974'de kupalara katılan ünlü yıldız, 1970'de 10 golle gol kralı olduktan sonra, 1974'de 4 golde kalmasına karşın toplam 14 golle birinci sıradaki yerini koruyor. Müller'i, 1958'de 13 golle gol kralı olan Fransız Just Fontaine izliyor. Fransız futbolcu, aynı zamanda bir kupada en fazla gol atan futbolcu ünvanına da sahip.

Dünya futbolunun dev ismi Brezilyalı Pele, 1958-1970 yılları arasındaki 4 kupada toplam 12 golle üçüncü sırada bulunurken, Pele'nin ardında, 1954'de 11 gol kaydeden Macar Sandor Kocsis, 1954 ve 1958'de 10 gole ulaşan Alman Helmut Rahn ile aynı gol sayısı bulunan ve 1986 ile 1990 yıllarında forma giyen İngiliz Gary Lineker sıralanıyor.

En çok ve en çabuk gol

15 kupa organizasyonu içinde oynanan 516 maçta, en hızlı gol İngiliz Bryan Robson'a ait. Robson, 1982'deki kupada, Fransa'ya karşı 30. saniyede gole ulaşarak bir rekora imzasını attı. Bir maçta en çok golü ise İstanbulspor formasını da giyen geçen kupanın gol kralı Oleg Salenko kaydetti. Salenko, 1994'deki 15. kupada, Kamerun maçına 5 gol sığdırarak bu ünvana ulaştı.

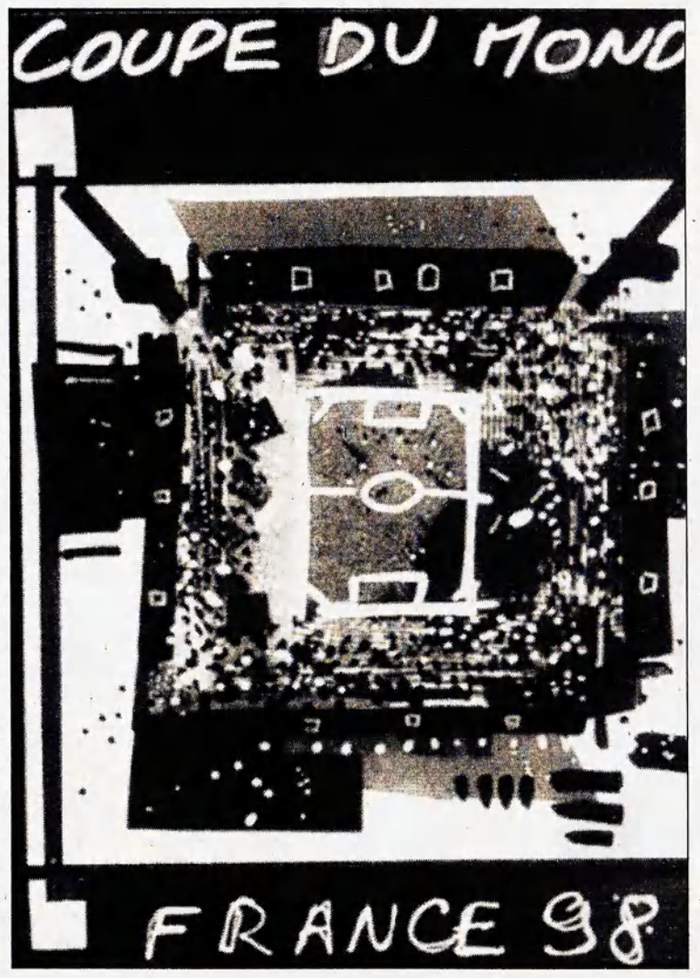

■ Kupalarda atılan goller ve maç ortalamaları

1930 Uruguay:	18 maçta 70 gol (3.88)
1934 İtalya:	17 maçta 70 gol (4.11)
1938 Fransa:	18 maçta 84 gol (4.66)
1950 Brezilya:	22 maçta 88 gol (4.00)
1954 İsviçre:	26 maçta 140 gol (5.38)
1958 İsveç:	35 maçta 126 gol (3.60)
1962 Şili:	32 maçta 89 gol (2.78)
1966 İngiltere:	32 maçta 89 gol (2.78)
1970 Meksika:	32 maçta 95 gol (2.96)
1974 Almanya:	38 maçta 97 gol (2.55)
1978 Arjantin:	38 maçta 102 gol (2.68)
1982 İspanya:	52 maçta 146 gol (2.80)
1986 Meksika:	52 maçta 132 gol (2.53)
1990 İtalya:	52 maçta 115 gol (2.21)
1994 ABD:	52 maçta 141 gol (2.71)
Toplam:	**516 maçta 1584 gol (3.07)**

■ Kupalarda dönüm noktası gollerin sahipleri:

100. gol: Angelo Schiavo (İtalya) (1934'de ABD'ye karşı)
200. gol: Tore Keller (İsveç) (1938'de Küba'ya karşı)
300. gol: Chio (Brezilya) (1950'de İspanya'ya karşı)
400. gol: Lefter Küçükandonyadis (Türkiye) (1954'de Almanya'ya karşı)
500. gol: Robert Collins (İskoçya) (1958'de Paraguay'a karşı)
600. gol: Drazen Yekoviç (Yugoslavya) (1962'de Uruguay'a karşı)
700. gol: Pak Seung Zin (Kuzey Kore) (1966'da Şili'ye karşı)
800. gol: Gerd Müller (Almanya) (1970'de Bulgaristan'a karşı)
900. gol: Hector Yazalde (Arjantin) (1974'de Haiti'ye karşı)
1000. gol: Rob Rensenbrink (Hollanda) (1978'de İskoçya'ya karşı)
1100. gol: Serguei Baltacha (Rusya) (1982'de Yeni Zelanda'ya karşı)
1200. gol: Jean Pierre Papin (Fransa) (1986'da Kanada'ya karşı)
1300. gol: Gary Lineker (İngiltere) (1986'da Paraguay'a karşı)
1400. gol: Johnny Ekström (İsveç) (1990'da Kosta Rika'ya karşı)
1500. gol: Claudia Caniggia (Arjantin) (1994'de Nijerya'ya karşı)

■ Dünya Kupaları'nda gol kralları

1930: Guillermo Stabile (Arjantin) 8
1934: Angelo Schiavo (İtalya), Oldrich Nejedly (Çek), Edmund Conen (Alm) 4
1938: Leonidas (Brezilya) 8
1950: Ademir (Brezilya) 7
1954: Sandor Kocsis (Macaristan) 11
1958: Just Fontaine (Fransa) 13
1962: Drazen Jerkoviç (Yugoslavya) 5
1966: Eusebio (Portekiz) 9
1970: Gerd Müller (Almanya) 10
1974: Grzegorz Lato (Polonya) 7
1978: Mario Kempes (Arjantin) 6
1982: Paolo Rossi (İtalya) 6
1986: Gary Lineker (İngiltere) 6
1990: Salvatore Schilacci (İtalya) 6
1994: Oleg Salenko (Rusya), Hristo Stoichkov (Bulgaristan) 6

HALUK YILDIZ

Saraylar saltanatlar çöker
Kan susar bir gün zülüm biter
Menekşeler de açılır üstümüzde
Leylaklar, güller...
Bu günlerden geriye
Bir yarına gidenler kalır
Bir de yarınlar adına direnenler...

Şahsında tüm şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz

Ailesi adına Babası Salih Yıldız
Annesi Şükriye Yıldız

ZAYİ

Ülkede Gündem Gazetesi dağıtımcı kartıma polis tarafından elkonuldu. Hükümsüzdür. **Hakkı EFETÜRK**

Öğrenci kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür **Mehmet YÜZGÜLER**

Özgür Halk muhabir kartım ve İHD üyelik kartım polisler tarafından el konuldu. Hükümsüzdür **M.Ali ASLAN**

Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür. **Kasım KAYRAN**

Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür. **Mirzat SATI**

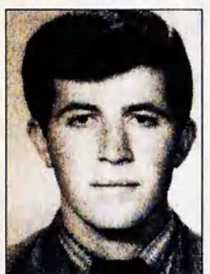

Hasan TAYMAZ

Salih SEÇER

Biz ölülerimizin ardından
Ne dizlerini döven Analar:
Ne gözyaşına boğulan:
Sevdalılar
Ne boynu bükük, babalar,
Kardeşler dostlar
istiyoruz.
Biz ölülerimizin ardından
Yüzbinlerle yürüyen
insanlar
Köylüler, işçiler,
emekçiler.
Biz ölülerimizin ardından
İsmimizi tüm evrene
Kainata, sonsuzluğa
yazan
İsyancılar istiyoruz.
Baş eğmeyen öfke, direnç,
hınç istiyoruz.

20.05.1998'de Adıyaman'ın Sıxbor köyünde iki arkadaşı ile şehit düşen Hasan Taymaz şahsında tüm devrim şehitlerini saygıyla anıyoruz.

Şeyinka köyü yurtseverleri adına Abuzer Yavaş

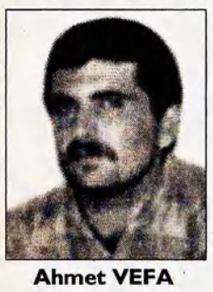

Ahmet VEFA

Mehmet ERCAN

Ez şehîdim/Pakrewanim
Hêsrên çavên dayikame
Ez jîyana şoreşême
Ez fedayên nîştimanim

Güzel insanlar **Ahmet Vefa** ve **Mehmet Ercan** şahsında tüm devrim şehitlerini saygıyla anıyoruz.

Ağabeyin Av. Mahmut Vefa

TAYD-DER'den 14 Temmuz Şiir, Öykü Yarışması

Tutuklu ve Hükümlü Aileleri-Yakınları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

14 Temmuz Ölüm Orucu Şehitleri'nin anısını yaşatmak amacıyla **öykü** ve **şiir** yarışması ikinci kez düzenlenmiştir. Yarışmaya katılacak öykü yazarlarının ürünlerinin 10 sayfayı aşmamaları ve tek öykü ile yarışmaya katılmaları ön görülmektedir. Şiir dalında yarışmaya katılan şairlerin ise, ürünleri 3 şiirle değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Yarışmaya katılmak isteyenler **İsmet Kaptan Mahallesi Bamka Apt. 1369 Sok: No: 42/A Basmane- İzmir** adresine ürünlerini en geç **1 Temmuz**'a kadar ulaştırmaları gerekmektedir.

Yarışmacılar ürünlerini Kürtçe ve Türkçe gönderebilirler.
Yarışma sonucunda yapılacak değerlendirmede;

1.'ye Özgür Halk dergisinin 1 yıllık aboneliği ve MKM'nin çıkardığı müzik kasetleri
2.'ye Azadiya Welat gazetesinin ve Jiyana Rewşen dergisinin 1'er yıllık aboneliği
3.'ye Ülkede Gündem Gazetesinin 1 yıllık aboneliği.

SEÇİCİ KURUL

Müzeyyen PALABIYIK	**(TAYD-DER Sekreteri)**
Cemşid BENDER	**(Tarihçi-Yazar)**
A. Rıza ASLAN	**(Araştırmacı-Yazar)**
Mustafa BORAK	**(Araştırmacı-Yazar)**
Müslüm YÜCEL	**(Gazeteci-Yazar)**
Kawa NEMIR	**(Jiyana Rewşen)**
Sami TAN	**(A.Welat Gen.Yay.Yön.)**
Hasan KAYA	**(Kürt Enstitüsü Başkanı)**

Ayrıca yarışmaya katılan ve seçici kurulun seçtiği öykü ve şiirler kitap olarak yayınlanacak ve **TAYD-DER** yararına satılacaktır.
NOT: Ödüller 14 Temmuz 1998 akşamı **MKM** İzmir Şubesi'nde Saat. 19.00'da düzenlenecek bir törenle sahiplerine verilecektir.
Geniş bilgi için telefon: (0-232) 484 78 58 numaralı telefona başvurabilirsiniz.

ÇAĞRI

Partimizin kongresine katılımınız "barış ve demokrasi" özlemine bir ses, İnsanlık mücadelesine ise bir çığlık olacaktır...

"HADEP HALKTIR HALK SUSTURULAMAZ"

PROGRAM

- Hozan Cezmi (MKM)
- Koma Kendal (MKM)
- Kongre Gündemi

Tarih: 14 Haziran 1998 Pazar
Saat: 11.00
Yer: Concurt Yazlık Düğün Salonu (T. İş Bankası sokağı) Heykel-Buca

HADEP 1994 HALKIN DEMOKRASİ PARTİSİ

HADEP BUCA İLÇE ÖRGÜTÜ

Kültürümüzün güzel örneklerinden iki çalışma

İstanbul Kürt Enstitüsü iki yeni çalışmasını yayınladı

Tüm MKM Şubelerinden temin edilebilinir

Kürt Enstitüsü: Atatürk Bulvarı Ceylan Palas Apt. **No:** 154 / 12 Aksaray-İST.
Tel: 527 19 11 **Fax:** 527 61 49

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan, korucuların dürüstçe silah bırakmaları halinde intikamcı olmayacaklarını söyledi

Öcalan'dan korucular çağrı

Önceki akşam MED TV'de yayınlanan panele katılan Öcalan, Genelkurmay, askeri harekatlar, koruculuk sistemi ve diplomasi konularında değerlendirmelerde bulundu.

■ HABER MERKEZİ

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan, korucular açısından kritik bir sürecin yaşandığını belirterek, "Anlayışlı davranırlarsa, kesinlikle intikamcı davranmayacağız. Hiç silah kullanmasınlar, gerillanın üzerine gelmesinler. Ama mutlaka dürüst olsunlar" dedi.

MED TV'de önceki akşam yayınlanan panele telefon bağlantısıyla katılan Öcalan, son siyasal gelişmeler, son günlerde artan korucu istifalarını ile Türkiye'nin Güney harekatını değerlendirdi. Gazeteci Günay Aslan'ın sunduğu, Prof. Dr. Yalçın küçük'ün de stüdyo konuğu olarak katıldığı panelde konuşan Öcalan, yakın bir dönemde korucuların geçicilik statüsünün sona erdilerek ortada bırakılacaklarını söyledi. Korucuların çoğunun zorunlu olarak böyle bir işe kalkıştığını belirten Öcalan, şöyle dedi:

"Gerçekten bu insanların zorunluluktan ötürü -ki; çok az istisnaları dışında- halkına karşı en kötü kullanılmaya alet olduklarını düşünüyoruz. Ona gerçekten üzülüyoruz. Hepsi Kürt insanları, hatta çoğu şundan bundan daha fazla Kürt özelliklerine sahipler. Çok acılı bir biçimde bu konuma girmişlerdir. Ne yapıp yapıp onlara yardımcı olmak gerekiyor. Anlayışlı davranırlarsa, kesinlikle intikamcı davranmayacağız. Hiç silah kullanmasınlar, gerillanın üzerine gelmesinler. Ama mutlaka dürüst olsunlar."

Güneyli Kürtler'e çağrı

Konuşmasında Güney'li Kürtler'e de seslenen Öcalan, "Yurtsever güçlere de önemli bir aşamaya girildiğini, birlik ve dayanışmanın tüm güçler arasından halk içinde yükseltilmesi gerektiğini vurguluyorum. İyi bir çözüm sürecine girilmiştir. Kürt alternatifi, Ortadoğu devletlerince de anlayışla karşılanıyor. Demokratik bir federasyon kesinlikle gündem maddesi haline geliyor. Birliklerini geliştirsinler. Özellikle korkutulmuş halk daha cesur adımlar atsın. Bu sefer sonuç alacaklardır" çağrısında bulundu.

KDP'nin, Türkiye'nin gizli çete aygıtı içinde yönetildiğini söyleyen PKK Genel Başkanı, "KDP'nin böyle Kürtlerin önünde Kürt halkının önünde çok ciddi bir engel olması, ancak Türkiye'nin günlük dayatmalarıyla mümkün olabilir. Bu dayatma da bir zayıflık hatta bir düşüştür" diye konuştu.

Yeşil gibi kullanacaklar

"Yeşil, 'İsteseler beni bir saatte bulurlar, yine isteseler vururlar. Ben biraz kendilerine lazımım' diyor. Bu doğrudur, buna bende inanıyorum" diyen Öcalan, şöyle dedi:

"Malesef bu da bir Kürt'tür. Tarihte örnekleri vardır. Böyle birçok Kürdü belli bir süreye kadar Cengizhan yöntemleriyle kullanıyorlar, sonra da imha ediyorlar. Yeşil bunu kendisi söylemiştir, benim tekrarlamama gerek yok. İki ucu boklu bir değnek haline getirdiler, sonunu hep birlikte göreceğiz. Şemdin'i de böylesi bir amaçla kullanacaklar. Şunu hemen belirtmeliyim ki, Şemdin bütün operasyonlarda varmış, hem de orgenerallerin yanında. Bu tespit edilmiş ve bize bilgisi gelmiştir. Şemdin bir mahküm falan değil, orada birinci ve ikinci ordu komutanlarının danışmanı gibi hareket etmiştir. Onun için kimseye göstermiyorlar, halen birçok operasyonda danışman olarak kullanılıyor."

Genelkurmay'ın gerillada Şemdin Sakık'ı, Avrupa'da da Kani Yılmaz'ı düşürmeye çalıştığını açıklayan Öcalan, "Kani, üç yıl hiçbir gerekçesi olmayan bir sebeple İngiltere'de tutuklu bırakıldı. Kani arkadaşımız değerlidir. En az Mazlumlar kadar da direnişi göze alır. Genelkurmay, Apo sonrası PKK'ye bazı adamların lazım olduğunu düşünmüş, gerillada tamam, Şemdin. Tabi bir de bunun Avrupa gücü var. Siyasi güç diyelim biz buna. Kani Yılmaz'ı hazırlamaya çalıştılar. Bu çok net, daha öncede denediler bunu. 88'de çok açık bir biçimde yaptılar. Fakat bu son olay Almanların işi değildir, Amerikanın, İngiltere'nin yön verdiği bir ayarlamadır. Hem Şemdin, hem Kani'ye dayatılmak istenen. Tabi Kani arkadaşımız direnmiştir, boşa çıkarmıştır. Bunu saygıyla karşılıyoruz" dedi.

Güney harekatı rezalet

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan, Türkiye'nin Güney Kürdistan'a düzenlediği son harekatı "30 Ağustos Zaferi" kadar kuvvetli yürüttüğünü, ancak sonucun rezalet olduğunu söyledi. Harekatın gerek teknik, gerekse sayı olarak "30 Ağustos Zaferi" kadar kuvvetli yürütüldüğünü belirten Öcalan, "Oradaki teknik sayı buradakinden azdır. 80 bine yakın kuvveti harekete geçirerek, 300'den fazla tankla 20 Mayıs'ta başladı. 30 Ağustos zaferi 4 gün sürerken, Güney harekatındaki süre bunun 4-5 katını geçti. Üstelik bir bildirisi bile yok. Sen bu kadar masraf yapacaksın, kendi halkına bir bildiriyle açıklama bile yapmayacaksın. Bu rezalettir" dedi. Öcalan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Gerillanın yüzde 95'i bitmişse; hergün ona gelen eylemleri izah etsin. Gerilla bundan daha iyi olamaz bunu izah etmesi gerekir. Biz düzenli ordu savaşıyla orduyu mu yenecektik. Biz hiç bi zaman bunu söylemedik. Ama Kürtler'deki devrimci eğilim için mükemmel bir rol oynamıştır, politika değişmezse bu rol daha başarılı oynanmaya devam edilecektir."

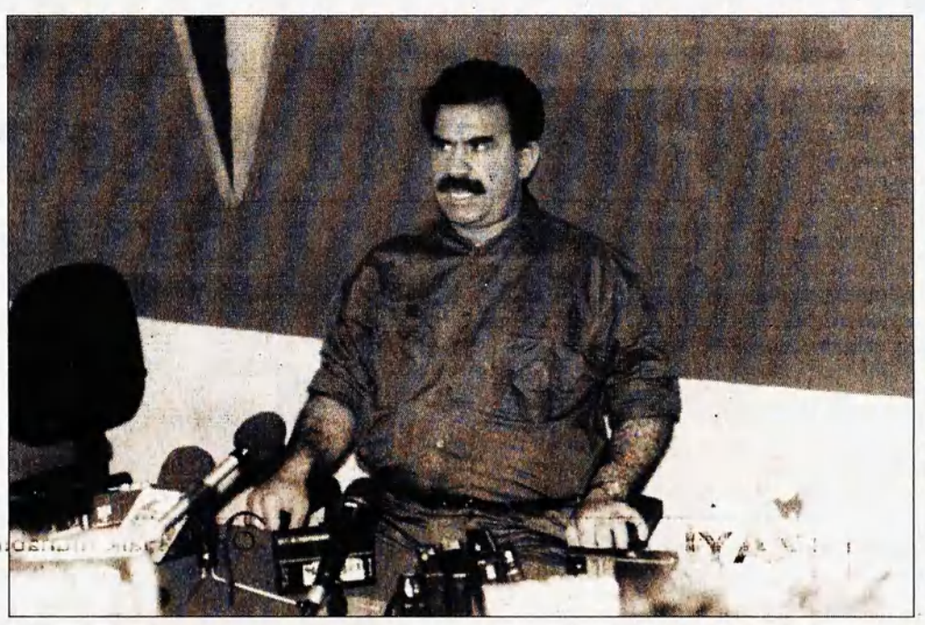

Devrimin coşkusu yaratıldı

Konuşmasında, Şemdin Sakık sonrası silahlı harekatlar ile psikolojik harekatlara da değinen PKK Genel Başkanı, şunları söyledi:

"Şimdi geldiğimiz noktayı biraz netliğe kavuşturmak gerekiyor. Şemdin sonrası gelişmeler hayali bir senaryoydu, fazla başarılı oynanmadı ve sonuçları da bana göre Genelkurmay için bir rezalet. Şimdi bu rezaleti örtbas etmek için yine dikkat çekici bir biçimde büyük bir propaganda savaşına girişildi. Türk ordusunda pek görülmeyen bir propaganda gerekliydi, çünkü ortada rezalet var, ortada açıklanması çok zor durum var. Dünya'da taviz vermedikleri yer kalmamıştır. Karadayı en son Rusya'ya rüşvet vermek için gitti. Türkiye'yi bu kadar rüşvetle idare etmek rezalettir. Türkiye halkına hakarettir. İşte Genelkurmay'ın yaptığının tümü, kendi halkına karşı içinde bulunduğu durumu örtbas etmek içindir. Genelkurmay, gerçeği Türkiye halkından ve biraz da uluslararası devletlerden gizlemek için basit küçük Kemelist taktiklere giriyor.

Tamam biz tam başarmadık, ama bunlarda başarmadı. Neyi başardı ortada.

Biz hiçbir zaman söylemedik gerillayla orduyu bitireceğiz. Başlangıçtan beri tezimiz gerilla, mükemmel bir siyasi kuvvet olarak sonuç alacaktır ve şimdi ki gerilla siyasi rolünü geçmiş süreçlerden çok daha iyi yürütebilecek durumdadır. Gerillaya siyasi rol biçmek durumundayız ve bu siyasi rolü oynuyor. Daha da gelişkin oynayabilir. Gerilla ile kitle yaratıldı, devrimin çoşkusu umudu yaratıldı."

ABD'siz nefes alamıyor

Genelkurmay'la ilgili olarak "karanlık, herhangi ciddi bir perspektifi olmayan bir durum arz ediyor" değerlendirmesinde bulunan Öcalan, Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı ile Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'in 16 Temmuz'da ABD'ye yapacağı gezinin de perspektif ihtiyacından kaynaklandığını belirtti. Öcalan, "Ordu çok önemli bir aşamaya kendisince istediği gibi olmasa da -başarılı olup olmadığı da tartışılır- noktayı koydu. Ama bundan sonrası ne olacak, bütün bu toplantılar bunların telaşını göstermektedir. Ordu, ABD'siz nefes alamayacığını bildiği için sanırım sonuç alıcı kararı orada verecek" dedi.

Devrimin coşkusu yaratıldı

Konuşmasında, Şemdin Sakık sonrası silahlı harekatlar ile psikolojik harekatlara da değinen PKK Genel Başkanı, şunları söyledi:

"Şimdi geldiğimiz noktayı biraz netliğe kavuşturmak gerekiyor. Şemdin sonrası gelişmeler hayali bir senaryoydu, fazla başarılı oynanmadı ve sonuçları da bana göre Genelkurmay için bir rezalet. Şimdi bu rezaleti örtbas etmek için yine dikkat çekici bir biçimde büyük bir propaganda savaşına girişildi. Türk ordusunda pek görülmeyen bir propaganda gerekliydi, çünkü ortada rezalet var, ortada açıklanması çok zor durum var. Dünya'da taviz vermedikleri yer kalmamıştır. Karadayı en son Rusya'ya rüşvet vermek için gitti. Türkiye'yi bu kadar rüşvetle idare etmek rezalettir. Türkiye halkına hakarettir. İşte Genelkurmay'ın yaptığının tümü, kendi halkına karşı içinde bulunduğu durumu örtbas etmek içindir. Genelkurmay, gerçeği Türkiye halkından ve biraz da uluslararası devletlerden gizlemek için basit küçük Kemelist taktiklere giriyor.

Tamam biz tam başarmadık, ama bunlarda başarmadı. Neyi başardı ortada.

Biz hiçbir zaman söylemedik gerillayla orduyu bitireceğiz. Başlangıçtan beri tezimiz gerilla, mükemmel bir siyasi kuvvet olarak sonuç alacaktır ve şimdi ki gerilla siyasi rolünü geçmiş süreçlerden çok daha iyi yürütebilecek durumdadır. Gerillaya siyasi rol biçmek durumundayız ve bu siyasi rolü oynuyor. Daha da gelişkin oynayabilir. Gerilla ile kitle yaratıldı, devrimin çoşkusu umudu yaratıldı."

ABD'siz nefes alamıyor

Genelkurmay'la ilgili olarak "karanlık, herhangi ciddi bir perspektifi olmayan bir durum arz ediyor" değerlendirmesinde bulunan Öcalan, Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı ile Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'in 16 Temmuz'da ABD'ye yapacağı gezinin de perspektif ihtiyacından kaynaklandığını belirtti. Öcalan, "Ordu çok önemli bir aşamaya kendisince istediği gibi olmasa da -başarılı olup olmadığı da tartışılır- noktayı koydu. Ama bundan sonrası ne olacak, bütün bu toplantılar bunların telaşını göstermektedir. Ordu, ABD'siz nefes alamayacığını bildiği için sanırım sonuç alıcı kararı orada verecek" dedi.

Amerika 'dur' diyebilir

MED TV'deki programda Günay Aslan'ın, ABD'nin Kürt sorununa bir çözüm paketi sunacağı şeklindeki sorusunu yanıtlayan Abdullah Öcalan, "Onu takip etmek gerekecek. Berlin'de Aspen Enstitüsü tarafından düzenlenen Türkiye, Almanya ve ABD'den üst düzey yetkililerin katıldığı 'Türkiye'nin geleceğinin tartışıldığı' toplantıda belki netliğe kavuşabilir. Ama bana göre, Kürt meselesi PKK meselesi eskisinden daha kötü olamaz. Almanlar sınırsız destek politikasında sonuç almayacağını gördükleri için yeni politik arayışlara açıktır. Amerika da sanıyorum bu noktaya doğru geliyor" dedi.

Arabuluculuk

Günay Aslan'ın Berlin konferansında Almanya'nın arabulucu bir rol alabileceği ve PKK'den silah bırakma talebinde bulunabileceğinin kulislerde konuşulduğunu belirtmesi üzerine Öcalan, şöyle dedi:

"Demirel'in deyimiyle doğmamış çocuğa don biçmek pek uygun değil. Gelirse değerlendirmek daha doğrudur. Politikada varsayımlara dayalı şeyler söylemek kafa karışıklığına yol açar. Ama biz olup bitteni sorguladığımızda öyle bir senaryo muhtemelan gündeme gelebilir. Bana göre de bütün veriler ölçüler böyle bir gelişmenin ortaya çıkarılmasını gereketiriyor. Aslında Türkiye'nin iç ortamı da bunu gerektiriyor. Şimdi, Akın Birdal olayında tıpkı Şemdin olayında olduğu gibi gözden kaçan hususlar var. Clıntonla Kohl'ün görüştüğü gün Akın vuruldu. İkisi arasında iyi bir ilişki vardır, daha doğrusu doğru bir ilişki vardır. Akın'ın vurulması bu noktada şudur. Akın bir alternetif. Nedir, geniş barışçıl demokratik bir Türkiye'nin sembol veya bu konuda da tanımış isimlerinden birisi. Akın Birdal'ın anti-emperyalistliği de demokratlığı da tartışılmaz ve tartışılması gereksizdir. Doğu Perinçek'e karşı olduğumuz nokta da bu. Akın'ın batı uşağı olduğu söylemi. Hiçbir devrimcinin bunu ağzına almaması gerekir, alırsa şüphe duyarım. Kesinlikle Genelkurmay'ın bir görevini yerine getiriyor derim."

İlginç konsensüs var

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan şöyle devam etti:

"Konferansta belli bir ortak eğilim giliştirme durumu olabilir. Büyük ihtimalle böyle çok üst düzeyde bir Konsensüs var, bir uzlaşma var. Fransa, ABD arasında, yine Almanya, ABD arasında, hatta Fransa, Almanya, Rusya arasında da olma ihtimali var. Bu Türk yönetiminde bir paniğe yol açıyor. Dolayısıyla, iç politikadaki gelişmelerle bu birleştirilirse; karanlık bir durum var, perstektif yoksunluğu var. İşte ABD'ye gidilecek bu perspektif yakalanmaya çalışılacak. Hükümetin biteceği ilan edilmiştir. Yeni seçim olurmu olmazmı, mühim olan bir dönemin bitişidir. Bir başkanlık tartışması vardır. Bütün bunlar yeni bir politika nasıl olacak sorusuna ısınma hareketleridir. Ama herhalde belirleyici sözü ABD söyleyecektir. Bu son operasyonun başarısız kılınması Barzaniler için kesin bir panik durumudur. Aldığımız bilgiler halkın büyük bir öfke içinde olduğu, sadece Soran değil, Soran'dan daha fazla Behdinan yöresinde bir öfke var, yani halktan soyutlanmışlık ileri düzeyde. Bölge devletlerinden soyutlanmak ve hatta büyük tepkisini almak ileri düzeyde. Bir kez daha söylüyorum, Şemdin'in Orgeneral'in yanında ne işi var. Bu bir suç değil mi? Mahkemeler, yakasına yapışsın, Yeşilin suçları ne kadarsa; Şemdin'in suçları da o kadardır. Bunu böyle gizlemenin fazla anlamı yoktur. Bu iki kişide çözüm aranıyor. Çözüm olurmu? Hayır; bunlar Kürt halkının tarihte en çok lanetliyeceği iki kişidir. Barzanilerin mevcut durumları, Kürt halkının eğer kendilerini affettirecek bir duruma girmezlerse herhalde en çok lanetliyecekleri bir durumdur. Kürt halkını soykırıma tabii tutacaklar. Bana göre yanıt burada, yanıt Ermeni katliamına karşı alınan karardır. Yani katliama ABD'de dahil dur diyebiliyor."

Yılmaz karı rolü oynuyor

Mesut Yılmaz'ın süreci en can kulağıyla hayatını ortaya koyarak izlediğini anlatan Öcalan, şunları kaydetti:

"Ne olup bittiğini biliyor, görüntüdeki propagandaya bakmayalım, nefes nefese savaşı izleyen ve bütününü, kendi partisini ve hükümeti de oldukça bütçeyi bu işe yatıren sesiz sedasız savaş yürütücüsüdür. Avrupaya şantaj yapıyorlar, Kürt meselesini ağıra alırsan hemen senden boşanırım. Resmen küskün karı rolünü oynuyor. Avrupa karşısında küskün karıdan başka Türkiye'nin bir anlamı olabilir mi? Horozlanacak gücü var mı? Küskün karı rolüyle durum nasıl kurtarılabilinir Alamancı Mesut'un Almanya ya diklenmesi horzluk mudur; yoksa küskün karı pozisyonumudur. Çok açık, bunu kamuoyuna bırakıyoruz."

Dolandırıcılar Meclis'i

Konuşmasında siyasi partiler ile Genelkurmay arasındaki ilişkileri de değerlendiren PKK Genel başkanı Abdullah Öcalan, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e ilişkin şunları söyledi:

"Oldukça basit bir memur durumuna sokulmuştur. Sıradan bir memur, herhangi bir şahsiyeti yok. Bir onbaşıya Genelkurmay ne söylerse 'emredersin komutanım' der. Demirel'e de bir onbaşıya emredildiği gibi emredilirse; Demirel de 'emredersin komutanım' der. Bu öyle çözümlenmiştir."

Öcalan, TBMM ile ilgili ise şöyle dedi:

"En sorumsuz, en kişiliksiz kurum. Parlementodan başka herşeye benzeyen bir kurum durumuna düşürülmüştür. Bu parlamantoya ölü parlemento da demek mümkündür veya en sersem lümpen, çıkardan başka hiçbir şey düşünmeyen parlemento demek mümkündür. Uzun süre başkanlığını yapan Mustafa Kalemli'nin işi gücü dolandırıcılık olmuştur, vurgun yapmıştır. Başı böyle olursa; diğerleri nasıl olur. Dolayısıyla bu parlemonto ölmüştür veya dolandırıcılar parlementosudur."

Herkes terbiye edildi

Parlamentoda terbiye edilmemiş, rotaya sokulmamış hiçbir siyasi parti kalmadığını ifade eden Öcalan, şöyle dedi:

"En son RP, mükemmel bir yöntemle kendi çizgilerine getirildi. Biraz ürküttüler, nasıl yaşayacaklarını kendilerine gösterdiler, işte Anıtkabir'e gidip saygı duruşundan tutalım başı açık bir kadını merkeze almak gibi bir çok konuda uzlaşıldı. RP'nin onuru da bu kadardır, fazla birşey beklemek mümkün değildi zaten. CHP'si, DSP'si ve MHP'si dünden bu çizgiye razılar. Başından beri askerleri konumundaydılar."

HADEP hizaya gelmedi

Bu anlamda HADEP'in istenilen noktaya getirilmesi için Genelkurmay'ın bizzat önemli bir ekibi devreye soktuğunu, ancak izaya getiremediği için de yöneticileri üzerinde yoğun bir baskı dalgası oluşturulduğunu belirten Öcalan, şöyle devam etti:

"Eğer HADEP'i yaşatmak istiyorsanız, bizim dediğimizden dışarı çıkmayacaksınız' denildi. Ancak HADEP'liler emek sahibidirler, mücadele etmişlerdir bunlara saygılı olmak gerekir. Tepeden inme emrin gereği istenileni yapmadıkları için HADEP'liler içerde, emre uyanlar ise dışarda kaldı. Tıpkı FP ve RP'de olduğu gibi.

Berlin Konferansı sürüyor

İSMET SİVEREKLİ / BERLİN

ABD'deki muhafazakar çevrelere yakınlığı ile bilinen Aspen Enstitüsü'nün organize ettiği ve Türkiye, Almanya ile ABD'den çok sayıda üst düzey davetlinin katıldığı konferans sürüyor. Konferansta Kürt sorununun yanısıra Türkiye'nin dış politikası da sivil toplum örgütleri ile hükümetler düzeyinde ele alınıyor.

Almanya'nın Berlin kentindeki Wannsee Gölü kıyısında bulunan bir villada önceki gün başlayan ve bugün basın toplantısıyla sona erecek konferansa başta ABD olmak üzere, Almanya ve Türkiye'den 30'a yakın politikacı, bilim adamı ve gazeteci katılıyor.

PKK'li-PKK'siz çözüm

Konferansa Türkiye'den katılan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in danışmanlarından Nezihi Çakar (General), Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel, Büyükelçi Uluç Özülker, CHP milletvekili Ercan Karakaş, Meclis Dışişleri Komisyonu Başkanı CHP'li Murat Karayalçın ve Türkiye'nin Bonn Büyükelçisi Tugay Uluçevik'in Kürt sorununun PKK'siz çözülebileceği görüşünü savunmaları, ABD heyetinde yer alan uzmanlar Graham Fuller ve Henry Barkey'in ise PKK ile diyalog başlatılması gerektiği noktasına işaret etmeleri bekleniyor. Henry Barkey, CIA eski analizcisi Graham Fuller'in yanısıra ABD'nin Türkiye eski büyükelçisi Morton Abramowitz de PKK'siz Kürt sorununun çözülemeyeceği görüşünü savunuyor.

Cem neden katılmadı?

Bu arada, Aspen Enstitüsü çevrelerinden edinilen bilgilere göre, Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in, ABD'nin, Kürt sorununa PKK'nin de içinde bulunduğu bir politik çözüm bulunmasını istediği gerekçesiyle konferansa katılmadığı bildirildi. Konferansa, ABD Ulusal Güvenlik Konseyi üyesi Richard Clark, ABD Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Strobe Talbott, işadamı İshak Alaton, Atilla Eralp, Yunan diplomat Paolina Lampsa, Almanya Dışişler Bakanı Klaus Kinkel, SPD Milletvekili Carsten Voigt gibi isimler de katılıyor.

PDK'ye İran'da soğuk duş

Ayetullah Humeyni'nin 9. ölüm yıldönümü törenleri için Tahran'a giden PDK siyasi büro üyesi Fazıl Mirani ile Kürdistan İslami Hareketi lideri Şeyh Ali Abdülaziz, İran'ın Irak İşleri Temsilcisi Ali Ağa Muhammedi ile görüştüler. Güney Kürdistan'daki siyasi gelişmelerin ele alındığı bildirilen görüşmede Muhammedi, Kürt örgütlerinin birbirlerine karşı tavırlarını eleştirerek, ABD'ye bağımlı hale gelmekle suçladı.

Fazıl Mirani görüşmenin ardından gazetecilere yaptığı açıklamada, PDK ile Türk ordusu arasında işbirliği bulunmadığını öne sürdü. PKK'yi suçlayan Mirani, ''Türkiye'nin kendi çıkarları var. PKK'nin bölgede gerginlik kaynağı olduğuna inanıyoruz. PKK bağımsız bir devlet istiyor. Bizim böyle bir politikamız yok. PKK, bizim topraklarımızı terketmelidir. Çünkü onların hedefleri bizimkinden farklı" dedi.

Gazetecilerin son günlerde çok sayıda PDK'linin Türkiye ve İsrail adına İran'da casusluk yaparken yakalanmaları konusundaki sorularını da yanıtlayan Marini, "Olaylar basın tarafından abartılıyor. Bunlar PDK ile İran arasındaki iyi ilişkileri etkileyemeyecek" diye konuştu.

Kürdistan İslami Hareketi lideri Şeyh Ali Abdülaziz ise, Türkiye'nin Güney Kürdistan'da asker bulundurmasının, Kürtlerin bağımsızlığının önünde engel olduğunu söyledi. Abdülaziz, ABD'nin kendi çıkarlarının peşinde olduğunu, Kürtler'in özgür ya da köle olmaları, varlıkları veya yoklukları ile ilgilenmediğini kaydetti.

Öte yandan, PDK lideri Mesut Barzani, İran'ın dini lideri Ayetullah Seyid Ali Hamaney'e bir teşekkür mektubu gönderdi. Barzani, Hamaney'e gönderdiği mektupta İran'ın yaptığı insani yardım için teşekkür etti. ■ Ü.GÜNDEM / TAHRAN

'Devlet gasp suçu işliyor'

Sayıştay Denetçisi Atilla İnan, devletin kamu vakıfları aracılığı ile bağış toplamasının, bütün hukuk kurallarına aykırı olduğunu belirterek, devletin bu uygulamasıyla "gasp" suçu işlediğini bildirdi.

İnan, Türkiye Serbest Muhasebeci ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) aylık yayın organı Bilanço'nun Haziran sayısında yer alan açıklamasında, devletin ve bazı memurların "gasp" suçundan yargılanabileceği görüşünü belirtti. Son yıllarda, verilen hizmetler karşılığında halktan bağış toplayan kamu vakfı sayısının hızla arttığına dikkat çeken İnan, bağışların hiç bir yasal dayanağı bulunmadığını bildirdi. Devletin kamu vakıfları aracılığı ile verdiği hizmetler karşılığından bağış toplamasının Anayasa'nın 73. maddesine aykırı olduğunu belirten İnan, "Devletin hiç bir kanuna dayalı olmaksızın, insanları bağış yapmaya zorlaması, TCK 495-501'e göre çok ağır suç olan gasp suçuna girer. Dolaysıyla, vakıfa gelir sağlamak amacıyla bağış toplayan memurlar da gasp suçunu işlemiş olur. Bu durumda da devlet ve memurlar gasp suçundan yargılanabilir" dedi. ■ANKARA

Tarho duruşması ertelendi

İnönü Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencisi Ümit Cihan Tarho'yu katleden ülkücülerin yargılanmasına devam edildi. Cinayetin işlendiği sırada sanıkların üzerinde bulunan elbiselerin mahkemeye intikal ettirilmediği ortaya çıktı.

Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmada, müdahil avukat Muharrem Kılıç, cinayetle ilgili iki bıçağın bulunduğunu hatırlatarak, cinayetin hangi bıçakla işlendiğinin önemli olduğunu ve bu konuda adli tıp kurumundan rapor alınmasını, mahkemenin başından itibaren istediği sanıklara ait giysilerin zabıtaya emir vererek istenmesini talep etti. Mahkeme, sanıklardan Caner Öztürk ve Kadri Kılıç'ın suç anında üzerlerinde bulunan elbiselerin evlerinin aranarak alınmasına, suçun hangi bıçakla işlendiğinin tespiti için bıçakların Adli Tıp'a gönderilmesine, daha önce tanık olarak dinlenmelerine karar verilen Mehmet Ekinci, Süha Solmazgül, Hasan Selim'in de adreslerinin tespit edilmesine ve tutuklu sanıklar Kadri Kılıç, Caner Öztürk'ın tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 6 Temmuz'a erteledi. ■ Ü. GÜNDEM / MALATYA

ÜLKEDE
Gündem

■ Gündem Basın ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti. adına:
İMTİYAZ SAHİBİ: Selahattin Deli
■ SORUMLU YAZİŞLERİ MÜDÜRÜ: Hayrettin Demircioğlu
■ MÜESSESE MÜDÜRÜ: Ali Doğan
■ YÖNETİM YERİ: Çakırağa Mah. Sorguçcu Sok. No: 11/6 Aksaray / İstanbul
Tel: (0212) 632 06 81 - (0212) 530 01 40 Fax: (0212) 632 13 17 - (0212) 632 73 38
■ BÜRO VE TEMSİLCİLİKLER: **Ankara:** Tel: (0312) 417 88 07 - (0312) 417 88 20 Fax: (0312) 417 92 36 **İzmir:** Tel: (0232) 422 39 13 Fax: (0232) 422 35 44
Adana: Tel: (0322) 363 25 33 Fax: (0322) 363 18 26
Diyarbakır: Tel: (0412) 224 68 10 Fax: (0412) 224 43 00
Mersin: Tel: (0324) 238 64 94 Fax: (0324) 238 64 95 **Batman:** Tel: (0488) 214 10 66
Malatya: Tel/Fax: (0422) 322 10 61 **Urfa:** Tel/Fax: (0414) 315 32 27
■ BASKI: Yeni Asya Matbaası ■ DAĞITIM: BİR-YAY AŞ.

Hindistan'da olaylı protesto

Hindistan yine olaylı protestolara sahne oldu. Bharatiya Janata Partisi'nin parlementoya sunduğu ve gençlerin aleyhine bazı önerileri içeren yasa teklifini protesto eden Kongre Partisi üyeleri polisin saldırısına uğradı. Polis ile beş binden fazla eylemci arasında meydana gelen çatışmada birçok kişi yaralandı. Olayda polis tazyikli su kullandı.

Yaylada asker dayağı

Ağrı'nın Diyadin ilçesinde 4 yıldır süren yayla yasağının belirli bir ücret karşılığında kaldırılması üzerine yaylalara çıkan köylülere baskın yapan askerler terör estirdi. Köylüler, davacı olmamaları yönünde tehdit edildi

■ Tendürek Dağı'na yakın yaylalara konulan yasağın kısmi olarak kaldırılmasına rağmen, yaylalara çıkanlara baskı sürüyor. 1994'te uygulanmaya başlanan yayla yasağı Ağrı- Diyadin İlçe Kaymakamlığı tarafından bu yıl kısmi olarak kaldırıldı. Kaymakamlığın kararına göre, küçükbaş hayvan başına 250 bin, büyükbaş hayvan başına 500 bin, çoban için 1.5 milyon ve aile fertleri için 1 milyon lira karşılığında yaylalara çıkılabileceği bildirildi.

■ Kararda, İlçe Jandarma Komutanlığı'na başvuru yapılarak, belirlenen ücretler ödendikten sonra yaylalara çıkabileceği duyuruldu. Bu karar üzerine Diyadin'e bağlı Usturka (Atayolu), Koço, Çale ile Doğubeyazıt'a bağlı Çalıhan (Subeşiği) köyü sakinleri belirlenen para miktarını ödedikten sonra yaylaya çıkma izni aldılar. Ancak daha sonra bu karara uymayan bir grup asker, 6 Haziran'da Warİ Gola yaylasına baskın yaptı.

■ Askerler, Atilla Yıldız, Hasan Aslan, Ahmet İdacı, İbrahim Kaymaz, Fatih Demir, Yusuf Demir Sefer İnce, Akın Aydemir, Mehmet Aydemir, Yusuf Aydemir, Bekir Demir ve Mehmet Akyol'u dövdüler. Askerlerin yaylaya çıkanları beraberinde götürmesi üzerine, çok sayıda hayvan yaylada sahipsiz kaldı. Dövülen köylüler önceki gün Diyadin Bölük Komutanlığı'na çağırılarak, davacı olmamaları yönünde tehdit edildi. **Ü.GÜNDEM** / AĞRI

ERCİYES YAYLALARI- Bu yaylalar Tendürek yaylalarına benzemiyor. Ne asker baskısı ne de yasaklar var. Erciyes'te karın kalkmasıyla birlikte geçimini hayvancılıkla sağlayan Türkmenler, yaylalara çıkmaya başladılar. Yaylalarda en çok keyif alanlar ise çocuklar. Şehir yaşamının getirdiği tehlikeler olmadan kendilerini doğanın güzelliklerine bırakan çocukların oyuncağı 3-4 haftalık süt kuzuları.

CHP'li Başkan, Eurogold'un bir Fransız şirketi olduğunu hatırlattı

Taşkın'ın soykırım kozu

Sefa Taşkın

■ Bergama Belediye Başkanı Sefa Taşkın, Fransa'nın Ermeni soykırım yasa tasarısını kabul etmesine tepki göstererek, Eurogold'un en büyük ortağının bir Fransız şirketi olduğunu söyledi. Taşkın, yaptığı yazılı açıklamada, Fransa'nın Ermeni soykırımı kararının Anadolu'yu parçalamaya yönelik olduğunu iddia ederek, soykırım kararının Türkiye'yi taciz ettiğini söyledi.

■ Taşkın, Bergamalıları rahatsız eden Eurogold Şirketi'nin en büyük ortağının da bir Fransız şirketi olduğunu hatırlatarak, BRGM adlı şirketin yöneticileri Jack Testart ve Rober Martinet'in, Orman Bakanlığı'nın arazisini işgal ettiğini, kaçak inşaatlar yaptırdığını ve izinsiz olarak Bergama'ya siyanür getirttiğini kaydetti.Taşkın, Fransızların Türkiye'yi bölmek istediklerini ileri sürdü.

■ "Emperyalist Fransızlar ve onların Bergama'daki işgalci şirketi Eurogold, şunu iyi bilsin ki Türkiye ve Bergama halkı, köylüsüyle, kentlisiyle bu ülkeyi böldürtmez. Yöremizi zehirlemeye kalkışan Eurogold şirketinin sahibi bölücü Fransız devletini kınıyorum" diyen Taşkın, Ermeni Soykırımı olmadığını ve Ermenilerin 'bölücü' olduğunu iddia etti. **ANKARA**

'Baskıyla göçe zorlanıyoruz'

AHMET BİRGÜL / OSMANİYE

Osmaniye'nin Fakıuşağı Köyü'nde hayvancılık yaparak geçimini sağlayan 9 çocuk babası Ali Seydi Tunç (47) devlet güçlerinin baskısına maruz kalarak, göçe zorlandığını belirtti.

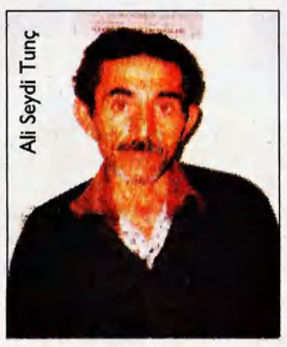
Ali Seydi Tunç

Malatya'nın Hekimhan İlçesi'nden 14 yıl önce gelerek Fakıuşağı Köyü'ne yerleşen Ali Tunç, Osmaniye Merkez Jandarma Karakol Komutanlığı ile Osmaniye İl Jandarma Alay Komutanlığı'na bağlı askerler tarafından sık sık evine baskın yapılarak, 'Siz burada PKK'lileri barındırıyorsunuz' gerekçesiyle defalarca gözaltına alındığını söyledi. Evinin köyün yaklaşık bir kilometre dışında olduğunu belirten Tunç, evin ihtiyacı olan ekmek, şeker ve buna benzer gıda maddesi almak için köye her inişinde, köyden birilerinin şikayeti üzerine jandarmanın evine baskın düzenlediğini söyledi. Tunç, "Baskılar 1996 yılından bu yana daha da arttı. PKK ne zaman bölgede bir eylem yapsa, devlet güçlerinin ilk kapısını çaldığı ev benim evim oluyor. Belirli belirsiz zamanlarda yapılan bu baskınlardan çoluk çocuk hayli tedirgin oluyoruz" dedi. Tunç, Osmaniye Merkez Jandarma Karakolu'nda görevli komutanların kendisine ajanlık teklif ettiğini de ifade etti.

'Sorumlu devlettir'

Akyar Köyü yakınındaki Özel Televizyon Verici İstasyonu'na yapılan gerilla saldırısından sonra devlet güçlerinin 30 Mayıs günü evine baskın düzenleyerek kendisini Akyar Köyü'ne götürüp tanımadığı bir adamla yüzleştirdiğini söyleyen Tunç, adamı tanımadığını belirtmesine rağmen, kendisine zorla ifade imzalattırdığını söyledi. Gözaltındakaba dayağa maruz kaldığını belirten Tunç, "Savcılıkta serbest bırakıldım. Ailem rahatsız ediliyor.Onların başına birşey gelirse bundan devlet sorumludur" dedi

Aynı yerde hayvancılık yapan Kemal Başaran (35) ise ihtiyaçlarını temin etmek için her köye indiklerinde yol kenarında silahlarla bekleyen sivil giyimli polislerin kendilerini aradığını söyledi. Çocuklarının Osmaniye'de okula gittiklerini belirten Başaran, "4 çocuğum var. Evden köye oradan da şehir merkezine arabayla gidiyorlar. Çocuklarımız okula gittiğinde eli silahlı kişileri görünce okula gitmek istemiyorlar. Hergün aynı korkuları yaşıyorlar" şeklinde konuştu.

Otobüslere kalkış saati zorunluğu

■ Ankara Büyükşehir Belediyesi Otobüs Dairesi Başkanı Ömer Koca, Ankara'da, otobüs trafiğini düzene sokmak için çalışmalar yaptıklarını söyledi. Duraklarda beklemeye son vermek için belediye ve özel halk otobüslerine kalkış saati belirlediklerini belirten Ö. Ömer koca, "Otobüslere, hareket noktalarına asılan kalkış saatlerine uyma zorunluluğu getirildi. Ankara'daki 57 hareket noktasına uyulması gereken saatleri yazdık. Belirlediğimiz kurallara uymayan şoförlere soruşturma açılacak." **ANKARA**

Şizofreni mikrobik değil

■ Bir grup Alman bilimadamı, daha önce şizofreni ve manik depresyon hastalığına yol açtığı iddia edilen 'borna virüsü'nün, psikiyatrik rahatsızlıkları olmayan kişilerde de bulunduğunu saptadılar. Focus dergisi'nin haberine göre, psikiyatrik hastalıkların kökeninde virüslerin olduğunun söylenemeyeceğini belirten uzmanlar, stres virüsü olarak tanımlanan 'borna virüsü'nün yorgun ve aşırı stresli ortamlarda çalışanlarda bazı beyinsel rahatsızlıklara yol açtığını vurguladılar. **ANKARA**

Kontürlü telefonlara denetim

■ Konya'da kontörlü telefon görüşmelerinden yüksek ücret alındığı ve bazı kişilerin bundan haksız kazanç sağladığı bildirildi. Türk Telekom Başmüdürlüğü yetkilileri, denetimler sırasında, kontörlü telefon görüşmelerinden yüksek ücret alarak haksız kazanç sağladıkları belirlenenlerin takibe alındığını, yılbaşından bu yana 126 kişinin sözleşmesinin feshedildiğini söylediler. Yetkililer, Konya'da 500 dolayında kontörlü telefon bulunduğu kaydedildi. **KONYA**

Mantardan 8 kişi zehirlendi

■ Nevşehir'in Avanos ilçesine bağlı Özkonak beldesinde, kırdan topladıkları mantarları yiyen ve bir süre sonra zehirlenen 6 kişi yakınları tarafından Nevşehir Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Bu arada, Acıgöl ilçesine bağlı Tatlarin beldesinde de, 2 kişi yedikleri mantardan zehirlendi. Nevşehir Devlet Hastanesi Başhekimi Dr.Adnan Süzer, kırlarda yetişen bazı mantar çeşitlerinin zehirli olduğunu hatırlatarak, halkın buna dikkat etmesi gerektiğini söyledi. **NEVŞEHİR**

Bartın'da zorunlu tatil bitti

■ Batı Karadeniz Bölgesi'nde meydana gelen sel felaketinde en çok etkilenen yerleşim yerlerinin başında gelen Bartın'da tatil edilen 120 okulda öğrenime dün yeniden başlandı. İl Milli Eğitim Müdürü Mehmet Gümüş, öğrenime yeniden başlanan 120 okulda 23 bin 417 öğrencinin eğitim gördüğünü belirtti. Bartın'da, ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullar, sel felaketinin yaşandığı 21 Mayıs'ta tatil edilmişti. **BARTIN**

Tarım ilacı kısırlaştırıyor

20 ilaç var

■ Bir çok ülkede kullanılan 20 çeşit zirai tarım ilacının erkeklerde kısırlığa yol açtığı öne sürülerek uluslararası anlaşmayla yasaklanması istendi. 3 ayda bir yayınlanan TEMA Dergisi'nde yer alan haberde başını Kanada, İsveç, Norveç ve İzlanda gibi gelişmiş ülkelerin çektiği girişim tüm dünyada yaygın olarak kullanılan 20 zirai ilacın uluslararası anlaşmayla yasaklanması için çalışmalara başladı. Bu ilaçların sperma sayısını düşürüyor.

Çin, Hindistan karşı çıktı

■ Çin ve Hindistan, DDT gibi eski ilaçları üreterek kullanan bu ülkeler yasaklanma halinde yeni üretilecek zirai ilaçların maliyetinin yüksek olacağını savunup yasağı ancak ciddi miktarda mali destek karşılığı destekleyebileceklerini bildirdiler. Uluslararası anlaşmanın kabulü halinde yasaklanacak bazı ilaçlar şunlar: Lead, Arsenic, Mercury, Metalic, Vinly Choride, Benzene, PCBs, Cadmium,Chloroform,DDT, Trocloroethylene, **İSTANBUL**

'SUHARTO YARGILANSIN'- Endonezya'da Suharto'nun istifa etmesinde önemli bir rol oynayan öğrenciler, diktatörün peşini bırakmıyorlar. 32 yıl boyunca zimmetine milyarlarca dolar para geçiren Suharto'nun yargılanmasını isteyen öğrenciler parlamento önünde gösteri düzenlediler. Otobüslerin üzerine çıkarak slogan atan öğrencilerin etrafını yüzlerce polis sararak, eylemin büyümemesi için önlem aldı.

Malum Çizgi — DEVRİM DEMİRAL

Kaza bilançosu: 17 ölü 14 yaralı

■ Dün meydana gelen trafik kazalarında 16 kişi yaşamını yitiripp, 8 kişide yaralandı. İstanbul'da E-5 Karyolun'daki kazada, Ali Yavuzkaya'nın (22), kullandığı otomobil, Yeni Sahra'dan Göztepe'ye doğru giderken, yolun kaygan olması sonucu şarampole yuvarlandı. Kazada, sürücü Yavuzkaya olay yerinde hayatını kaybederken, aynı araçta bulunan Şahin Karakaya hastaneye kaldırıldı.

■ Tem Otoyolu'nda ise, İstanbul yönüne giden kamyon, karşı yoldan gelen minibüse yandan çarpı. Çarpışma sonucu kamyon ve minibüs devrildi ve yol trafiğe kapandı. Ancak, bu sırada gelen araçlar yolun kaygan olması nedeniyle duramayınca kaza yapan araçlara çarptılar. Zincirleme kaza sonucu büyük hasar gören araçlarda can kaybı olmadı, ancak 5 kişi yaralandı.

■ Niğde, Şırnak, Bursa, Erzurum, Bitlis'in Tatvan ilçesi, Muğla'nın Yatağan ve Bodrum ilçeleri, Ordu, Trabzon, Konya, Malatya, Karaman ve Osmaniye'de meydana gelen kazalarda, Mustafa Günaydın, İbrahim Kolku, Erdoğan Aydın, Mustafa Işık, Evren İke, Kader Dural, Osman Avcı, Kamil Gümüş, Şükrü Bilgin, Orhan Ordu ve Tayfun Efe'ye (11) öldü, 8 kişi de yaralandı. **HABER MERKEZİ**

CANAVAR YOLLARDA- Trafik kazalarına en çok karışan araçların başında kamyonlar geliyor. İşte Sirkeci-Bakırköy arasında sahilden ulaşımın sağlandığı yolda bir kamyon manzarası. Zeytinburnu sahilinde aldığı her biri tonlarca ağırlığındaki kayaları saatte 100 km. hızla kim bilir nereye götürüyor. Kasa açık, güvenlik yok. ● FOTO : **ZÜLFİKAR ALİ AYDIN**